

Yayına Hazırlayan:
ADİL ALİ ATALAY VAKTİDOLU

AŞIK İBRETİ İlime Değer Verdim


can
yayınları

61

**Kelimesi şifa bağışlar cana
Doğrudur bu sözüm, yalan değildir
Al bu kitabımdan sen de bir tane
Tereddü't edecek zaman değildir.**

AŞIK İBRETİ

Yayına Hazırlayan:
ADİL ALİ ATALAY VAKTİ DOLU

AŞIK *İBRETİ* İLİME DEĞER VERDİM





CAN YAYINLARI

Ali Adil Atalay

Mallafenari Sok. No:16 Çağaloğlu/İst.

Tel:(0212) 528 36 09 Fax:528 36 1

Hocapaşa V.D. 0950025465



Adil Ali Atalay Vaktidolu
Yanıkkapı Sok. No. 21 Ortaklar İşhanı
Kat : 1 No: 12 Karaköy - İst.
Tel.: (0212) 237 62 54 - 235 25 86
Fax: (0.212) 235 83 48

●
Birinci Basım : Ekim 1996

●
ISBN 975 - 7812 - 53 - 6

●
Basım:

ANADOLU MATBAA

Tel.: (0.212) 629 36 75 - 629 26 43

●
Cilt:

YALÇIN MÜCELLİTHANESİ

Tel: (0.212) 544 50 73

●
Kapak Resmi: Kemal Yörenç

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	9
İİBRETİNİN HAYATI	10
Babam Ozan İbreti Hakkında Düşündüklerim ve Tanık olduklarım	12
DİN	
DEĞİLİZ	23
GELİN İHTİNAHA BİLENLERİNİZ	24
HÜSEYİNİ SEVMEK Mİ KABAHAATİMİZ	26
ZİYAN MI SANDIN	31
BİR BAYRAK DİKERDİM	32
HER ŞEY TÜRKÇE OLSUN AMAN DEDİLER	34
HAKKA GİDER İZİM BENİM	36
SANMA Kİ BEKLENEN MEHDİ'Yİ GELMEZ	37
GÜLEMEZ OLMUŞ	39
GÖRDÜMDEN GELDİM	41
ÇÖP ÖPMEKTEN BAŞKA DİYANETİ YOK	42
SOYANLAR ÇOKTUR	44
SAFSATAYA UYMA YANLARIZ	45
İNSANIMIZ VAR	46
BAŞKA ŞEY DEĞİL	47
GEÇİMİ DAR BİR İNSANIM	48
TASAVVUF	
SATARMİ SATAR	53
BİZ GÜZELİ PEK SEVERİZ	54
SAKİN TEPIKLEME HAYVANCASINA	55
BİTMEZ YOKUŞ YOLUN SENİN	56
İNSANLIĞA HİZMET İBADETİMDİR	58
TURUMU GÖRDÜM	59
VEYSELİN	60
SIZIMI BENİM	61
ŞEYTAN GEREKMEZ	62
HİKMET BİLİRİM	64
BELLİ	65
TAMAMLANMAMIŞ MISRALAR	66

OLMAZ ZİYANİ, ZİYANİ	67
GÖNLÜMÜZ AŞK İLE DOLUDUR DOLU	68
KÖRE PERDEDİR	69
BUGÜN	70
HER NE ARAR İSEN İNSANDA İMİŞ	71
MEMNUNUM HALİMDEN	72
KURTULUR SANMA	74
YAR GİTTİ GİDELİ EVİM YIKILDI	75
BÖYLECE İNANMIŞ EHLİ İRFANIM	76
SIZLAMİYOR VİCDANIN SENİN	77
NEYE YARAR	78
DOST İLE SEVİŞTİK SEVABIMIZ VAR	79
HER TARAF KIBLEMİZ DUVARIMIZ YOK	80
OLMAZSA	81
KUSUR OLUR MU	82
GAM, KEDER GELDİ	83
EFENDİM	84
CANI KURBAN VERMEDEN	85
İRFAN BİLİRİZ	86
KANAAT GEREK	87
FİGANIM VARDIR	88
KİMSELER BOZAMAZ KARARIMIZI	89
ŞAŞMAYIN SAKIN	90
NİÇİN ŞEYTANLARI ÖLDÜRMÜYORSUN	91
KENDİNİ TANI	92
OLMAZ Kİ OLMAZ	93
BÖYLECE BİR KARARIM VAR	94
GÖZÜMDE SELİM VAR BENİM	95
CAN GÖZÜNÜ AÇMAYANLAR	96
SUYU AKMAYAN ARIK MI ARIK	97
YOLUNA CAN VERİP ÖLEN OLMAZSA	98
GÖNÜLDEN BAĞLIYIZ CANANIMIZA.....	99
HESABIN VERMEYENLERE	100
CAN VERİP CANANI GÖRECEK MİSİN	101
SÜRER Mİ BİLMEM	102
KÖRÜDÜR KÖRÜ	103
HİÇ ÖLMEZ YAŞAR	104

SERDE DUMAN VAR	105
NE DE BEN İÇTİM	106
İNSANA KIYMET VERELİM	107
DEFETTİK GAMI	108
GEL	109
ŞAŞMA HA ŞAŞMA	111
OLMAYINCA	112

SİYASET

FIRSATI VERME HAİNE	115
KESİLMEDİ BU SAZIMIZ	116
SİZ Mİ HAKLI BİZ Mİ HAKLI	118
KİMİ YER KİMİ BAKIYOR	120
TALAN TALANA	122
HEMŞERİM	124
HEP ALIN YAZIMIZ KARA MI BÖYLE	126
KURALIM DA KURTULALIM	127
ONLAR SAĞCI SEN SOLDASIN	128
MİNNETİMİZ YOK	129
DOĞRU YOLDAYIZ	131
GİDER BU DEVRAN	132
ÇOKTUR	133
KARDEŞ	134
İNSANLIĞI YILDIRIYORLAR	135
GÖRENİMİZ ÇOK	136
MATEM GÜNÜDÜR GÜNÜ	138
İKİLİK ARADAN SÜRÜLMELİDİR	140
KİMİSİ BEY, KİMİSİ KÖLE OLMUŞTUR	141
SOR HEMŞERİM SOR	142
GÖÇE BAK GÖÇE	144
DOLDU DOLUYOR	146
YIKAR GİDERİZ	148
ELİMİZLE SARMALIYIZ	149
DEĞİL	150
GİTMEZ HOŞUNA	151
GÖRMEDEN GİDER	152
YUTANLAR VARDIR	153

GÖÇENLER VARDIR	154
ZAMANI GELİR	155
SEVGİ VE AŞK	
SOR	159
DÜNYAYI BAŞINA ZİNDAN EDERLER	160
GERÇEK HALİMİZ	161
İHSANIN OLSUN	163
SANKİ ARILAR BALDADIR	164
BU BİR BAŞKA HAL SEVDİĞİM	165
YER DEĞİLİM	166
AVAZIM BENİM	167
KAŞI KEMANDIR BU	168
NAZLI YAR GİBİ	169
ASILIP ÖLESİM GELİR	170
VARIN NEDİR	171
GÖRMEZ MİSİN	173
DÜNYA BURASI	174
KAHRINLA ŞEYDA EYLEDİN	175
DÖNMEM	176
İÇERİMDE KÖZÜ VARDI	177
BAHTI KARAYIM	178
KUL MUDUR NEDİR	179
YETER SULTANIM YETER	180
SENSİN SEVDİĞİM	181
NAZLARIN SENİN	182
SENDEDİR	183
YAZMISIN NESİN	185
BAKMAK İSTERDİM	186
KARARIM VAR	187
MEZARIM KAZILMAKTADIR	188
SEN SEFA GELDİN	189
SENSİN	190
GÜZEL	191
SÖZLÜK	192

ÖNSÖZ

Bu kitabımda hayatta içinde bulunduğum ve şahit olduğum acı hakikatları, bazı tarihi olayların kısa özetlerini, karşılaştığım bazı dini ve ilmi mücadeleleri, özel kanaat ve felsefi düşüncelerimi ve her yönden kendine has özelliği bulunan çeşitli şiirlerimi ve vaki müdahalelere karşı cevabi şiirlerimi bulacaksınız. Bu kitapla hiç bir siyasi maksat peşinde olmadığım söz ve şiirlerimden anlaşılabilir. Yegane maksadım aklımın erdiği sahalarda hakikatları günışığına çıkarmak için insanlığa ve cemiyete bir hizmet yadigarı olan eserlerimi tarihe mal etmektir. Eserlerimde eskiden Arapça ve Farsça kelimelerle karşılaşabilirsiniz. Ancak son eserlerimde anlaşılmayan kelimelerden mümkün mertebe uzaklaşarak öz Türkçe kelimeler kullanmaya özen gösterdim.

Gâye:

Bu kitaptaki gâyem halkın dertlerini dile getirmek, sömürü, zorbalık kaba kuvvete karşı olmanın gereğini anlatmak, softalık ve gericiliğin çıkar bir yol olmadığını açığa sermek, softalığın ve safsatanın hangi karanlıklara gittiğini, hangi çıkmazlara saplandığını ve ne gibi siyasi maksatlara matuf olduğunu kanaatlarıma göre izah etmek; ancak insanlık cemiyetine hizmet için sulh ve barış içinde insanları birbirine yaklaştırmak, sevgi, şefkat ve muhabbet yoluyla birbirinin acısını paylaşarak birbirlerine yardımcı olmaya teşvik etmek, birlik ve beraberliğe davet etmekten ibarettir.

Muhabbetlerimle...

Aşık İBRETİ

İBRETİ'NİN HAYATI

Asıl adı Hıdır Gürel olan Aşık İbreti'nin dedeleri Malatya'nın Akçadağ ilçesinden kalkmış, Kayseri'nin Sarız ilçesine bağlı Kırkısrak köyüne gelip yerleşmişler. Babasının adı Ali, annesinin adı ise Sultan'dır. Babası o günün zor koşullarında, at sırtında köy köy dolaşıp meyve ve öteberi satarak geçimini sağlamış.

Rumi 1336, Miladi 1920 doğumlu olan İbreti'ye Hıdır adı konulmuş. Hıdır, üç yaşına gelince annesini kaybetmiş ve öksüz kalmış. Babası evlendiği Hatice isimli ikinci annesinden Ali, Rıza, İbrahim, Sultan, Meryem adlarında beş kardeşi dünyaya gelmiş. Bunlar halen hayatta olup yaşamlarını İstanbul'da sürdürmektedirler.

İbreti henüz onyediyse onsekiz yaşlarındayken evlenir. Hanımını teyzesinin kızı Sultan'dır. Köşkerlik (ayakkabı onarımcılığı) yapar ve giderek ayakkabı üretimiyle geçimini sağlar. Askere gider. Üç yıl askerlik yapar. Askerde iken babasını da kaybeder.

Askerlik dönüşü Maraş'ın Afşin ilçesine giderek onsekiz gün gibi kısa bir zamanda biçki, dikiş öğrenen İbreti, Sarız'a döner. Bu sanatını da onsekiz yıl devam ettirir. Bu arada saza ve söze büyük ilgi duyar. Okuma merakı artar. Geceleri gaz lambasının ışığında sabahlara dek okuduğu günler olur. Kendini yetiştirir.

İbreti, bu gayretli çalışmasının yanı sıra peş peşe altı çocuk sahibi de olur. Sırasıyla Sultan, Haydar, Hüseyin, Hıdır, Kemal ve Gülbeyaz, İbreti'nin hanesinde yer alır.

Ancak kendi adını taşıyan Hıdır, henüz otuzdört yaşındayken 1992 yılında Hakk'ın rahmetine kavuşur. Diğer kardeşleri, anneleri Sultan ile birlikte İstanbul'da yaşamlarını sürdürürler.

Çok çocuklu İbreti, geçim darlığı çektiği için çeşitli mesleklere atılır. Saz yapıp satmak, diş çekmek, madencilik, en son fotoğrafçılık gibi işler yapar. Madencilikte yaptığı kazılarda yüzde seksen isabet kaydetmesine karşın, ekonomik yetersizlikler nedeniyle bu işi sürdüremiyor. Bulduğu krom, gümüşlü kurşun madenleri toprak altında kalıyor. Son olarak fotoğrafçılık hizmeti yapmakta olan İbreti, Sarız'da elektrik olmadığı için işini zor sürdürüyor, daha sonra Elbistan'a göçüyor. Burada fotoğrafçılık mesleğini sürdürür iken, 1967'de patlak veren Elbistan olayında Ale-vilere saldıran fanatik bir grubun saldırısından İbreti'de nasibini alıyor. Dükkanı tahrip ediliyor, kendisi ise canını zor kurtarıyor. Tekrar Sarız'a dönüyor. Ancak geçim darlığı nedeniyle İstanbul'a göçüyor ve 5 Kasım 1976 tarihinde de Hakk'a yürüyor.

BABAM OZAN İBRETİ HAKKINDA DÜŞÜNDÜKLERİM VE TANIK OLDUKLARIM

Babam olan İbreti'nin kişiliğini, düşünce ufkunu, felsefesini layığıyla tarif etme yeteneğini kendimde görmemekle birlikte O'nun yaşamının bir bölümünün yakın bir tanığı olarak becerebildiğim kadar bazı yönlerini bu kitabı okuyan dostlara iletebilirim kendimi mutlu ve bahtiyar hissedeceğim.

Üç yaşından itibaren, öksüz kalmanın ezikliği ile büyüyen İbreti, dar bir ekonomik ortamda büyüyor. Kendisi, iş yapacak bir yaşa gelince de elinde maddi bir olanak olmadığı için devamlı bir geçim kaynağı arayışı içinde bulunuyor. Bundan dolayı yaşadığı kırsal kesimdeki gereksinmelere yönelik sanatını değiştirme ihtiyacı duyuyor. Ayakkabı tamirciliğiyle başlayan yaşam mücadelesi ayakkabı imalatı, terzilik, diş çekimi, saz yapıcılığı, madencilik ve nihayet fotoğrafçılıkla devam ediyor. Bütün bu sanatlarını yaparken de okumaya aşın merakı, incelemeye düşkünlüğü sayesinde bilgi dağarcığını hergün biraz daha doldurarak ve duygularını devamlı besleyerek yukandaki sanatlarına şairlik gibi yüce bir özelliği de katıyor. Bütün bunların yanında saz çalmayı, yazdığı şiirleri saz eşliğinde söylemeyi de sürdürerek ozanlık görevini de yerine getiriyor.

Ve diyor ki:

Ozanım elimde sazım
Gerçeklere ayak tozum
Sanma beni kitapsızım
Canlı kitap özüm benim

Yaşadığımız Sanz ilçesinin küçük ve kırsal bir ilçe olması dolayısıyla yediden yetmiş insanları birbirlerini tanır. Yüzyıllardan beri Sünni, Alevi içiçe yaşar. İlçemizin meşhur bir Baki Hocası (Baki Akpınar) vardı. Baki Hoca, tanıdığım zaman seksen yaşını geçkin bir kişiydi. Yüz yaşına yakın bir ömür sürdü. Hocalığa o kadar gönül vermişti ki, oğullarını da hoca olarak yetiştirip görevini yaşlanınca onlara devretmişti. İlçemizin tek camisinin yegane müftüsü, hocası, müezzini Baki Hocaydı. Birisinin dini yönden bir sorusu olursa danışacağı tek kişiydi. Babamın muhabbete düşkünlüğünden dolayı evimiz her akşam sazlı sözlü toplantılara sahne olurdu. Konuksuz gecelerimiz pek enderdi. Bir araya gelen, Bilhassa orta yaşın üzerindeki insanlar, çeşitli konular üzerinde sohbet ederler; saz çalmasını bilenler gelmiş geçmiş aşıkların deyişlerini söyler, hoş vakit geçirirlerdi. Bu toplantılardan dolayıdır ki, Baki Hoca, babamı oradaki Alevilerin lideri kabul ederdi. Babamın yanına iki üç günde bir gelerek bir sohbet konusu açardı. Her defasında da "İbreti, ben seni çok severim. Senin de cennete girmeni istiyorum. Sen camiye gelsen, namaz kılsan, Aleviler de seni örnek alır, onlar da gelir. Dolayısıyla ben büyük sevaba girerim, cennetteki yerimi alırım. Sana vereceğimiz dükkân, tarla gibi mülkler sayesinde maddi zorluklardan kurtulursun," derdi. Babam da, hayali bir cennete inanmadığını, cennetinde, cehenneminde de bu dünyada olduğuna inandığını söyleyerek bazı şiirlerini okur, sohbet devam ederdi.

O cennet hep olsun sana
Kederlenme benden yana
Cehennem kâr etmez bana
Cennet benim, ben insanım

Birgün babamın terzilik yaptığı bir sırada, Baki Hoca selam vererek içeriye girdi. "Bu terziliği yapıyorsun, ama

terzilerin pirinin kim olduğunu biliyor musun?" diye sordu.

Babam: "Terzilerin piri İdris peygamberdir." dedi.

Baki Hoca: "Sen zaten bilirsin. Bunu da bildin." dedi.

Bu defa babam sordu: "Hocam, çoktandır soracaktım; bir türlü soramadım. Acaba bu davulun piri kimdir?" dedi.

Hoca: "Davulun piri şeytandır." dedi.

Babam: "Hocam yanılmıyorsunuz, değil mi?"

Hoca: "Bunun hakkında ayet var. Allaha inanmış gibi inan ki davulun piri Şeytan'dır" dedi.

Babam başka konuşmalarla Hocaya davul konusunu unutturduktan sonra: "Hocam, bir insan şeytana uyarsa ne olur?" şeklinde bir soru yöneltti.

Hoca: "Bir insan şeytana uyarsa, allah yolundan sapar, dinden çıkar ve kâfir olur." dedi.

Babam: "Hocam, siz davulun sesiyle sahura kalkıp oruç tutuyorsunuz. O zaman şeytana uymuş olmuyor musunuz?" dedi.

Bu sözü duyan hoca kendi fetvasının tuzağına düşmüş olacak ki çok hiddetlendi ve "Ne sen öldün ki ben senden kurtulayım, ne ben öldüm ki sen benden kurtulasın." diyerek orayı terketti.

Ben babama dedim ki: "Artık Hoca küstü; bir daha yanına gelmez."

Babam: "Hayır, Hoca gerçekleri duyduğu yere gelir." dedi.

Nitekim üç dört gün sonra hiçbirşey olmamış gibi yine geldi. Bu defa babam sordu: "Hocam, Cenabı Allah insandan üstün hiçbir şey yarattı mı?"

Hoca "Hayır, Cenabı Allah insandan üstün hiçbir şey yaratmadı.

Meleklerle dahi insana secde etmesini emretti. Şeytan da bir melekti. O bu emre karşı geldi. Sen insanı topraktan yarattın; beni ise ateşten yarattın. Ben insana secde etmem, dedi ve Cenabı Allah onu ebediyen lanetledi." dedi.

Babam: "Hocam bir insan hayvandan üstün müdür?" diye sordu.

Hoca: "Elbette, bir insan ne kadar kötü de olsa hayvandan üstündür.

Eğer öyle olmasaydı Allah onu hayvan suretinde yaratırdı." dedi.

Babam "Hocam, siz bir Alevinin kestiği eti yemiyorsunuz.

Kızılbaş besmelesiz kesti diyorsunuz. Elini vicdanına koy, Allah için söyle. Tazının boğduğu bir hayvanın etini yiyorsunuz. Tazı hangi medreseyi bitirdi ve hangi medresede besmeleyi öğrendi?" dedi.

Bunun üstüne Hoca "Ben kitaplara bakayım" diyerek ayrıldı.

Hoca cevabını veremediği bir soruyla karşılaşır sık sık "kitaplara bakayım" sözcüğünü kullanır oradan öyle kal-kardı ve o konuya bir daha değinmezdi.

Yine bir gün diş çektirmek için gelen bir kişi dişinin ağrısız ve rahat çekilmesi üzerine "Siz ne maharetli bir insansınız. Kaç çeşit sanatı en güzel şekilde yapıyorsunuz. Bu nasıl oluyor?" diye sorar. Bunun üzerine İbreti "Siz kendinize bakmayın. Siz dünyaya gelir sonra kar suyu gibi kaybolur gidersiniz. Ben ise dünya kurulalı gelip gidiyorum. Her gelmemde bir sanat öğrendim, şimdi hangisi la-

zımsa ben onu yapıyorum." diyerek etrefindakileri güldürdü.

İbreti nüktedan ve çok hazır cevap bir insandı. Şiirlerinden de anlaşılacağı üzere hiciv yönü ağır basardı. Çok yakın dostu olan büyük ozan Mahzuni Şerif'in Lütfü Kaleli'nin "Tanrı İnsan" adlı kitabında belirttiği gibi, İbreti girdiği cemlerde dede önünde secde etmez, secdenin halılara, kelimelere değil, insanın bizzat kendisine yapılması gerektiğini söylerdi. Dört kapının sonuncusu olan Hakikat kapısına biat ettiğini, insanın Allah'la öz dost olduğunu, Allah'ın insana kendi ruhundan ruh verdiğini, insana şah damarından daha yakın olduğunu söylerdi. Kâmil insanın ruhunun ebediyen ölmediğine, ruhun tekrar bu dünyaya dönerek başka bir bedende yaşamaya devam edeceğine ve insandaki altıncı hisse inanırdı. Bu konuda diyor ki:

İBRETİ, bu yoldan gerçekler yürür
Çağırmadan duyan bakmadan görür
Her kötü ahlâktan kendini korur
Hak ve hakikatten irak olmazsa

Babamın yakın dostu Mahzuni Şerif'e gerçekleri olduğu gibi yansıttığı ve babamı eksiksiz tarif ettiği için teşekkür eder, en derin saygılarımı sunar ellerinden öperim. Ve yine babamın "Bir Şah Olsam" şiirinden yola çıkarak bu şiiri sahiplenene bir ders niteliği taşıyan "Tanrı İnsan" isimli kitabı ile hazırlamakta olduğumuz bu kitaba büyük katkıda bulunan araştırmacı yazar sayın Lütfü Kaleli'ye sonsuz saygılarımı sunar teşekkür ederim.

Son zamanlarda popüler olan bazı şiirlerini sahiplenene bazı şahısların çıktığını duydum. Okuyucuların bir yanılgıya düşmemeleri açısından bu hususu aydınlığa çıkartmak için babamın şiirlerini siz okurlarına sunma ihtiyacı duydum. Şöyle ki, babamın şiirleri incelendiği zaman görülür ki hece, vezin, kafiye ve konu bütünlüğü hiçbir kıtada bozulmaz. Ve kendine has akıcı bir üslupla devam eder.

Şiirleri komple incelendiğinde mescit, Kâbe, Beytullah, fakir - zengin, cehalet, cahillik, aynı gayrı, feza, gerçek insan gibi sözcük ve kavramlar ele alındığında bunların her şiirde çeşitli biçimlerde işlendiği görülebilir. Ben en çok tartışma konusu olan "Bir Şah Olsam" şiirini ele alarak, babamın şiirlerinden örnekler vererek nasıl bir bütünlük arzettiğini, adı geçen sözcüklerin birçok şiirde çeşitli şekillerde nasıl vurgulandığını dile getireceğim. İddia sahipleri de aynı sözcüklerin başka şiirlerinde de vurgulandığının bir veya birkaç örneğini verebilirlerse memnun olurum. Diyelim ki, biri, tarihi bir binayı görsün ve bu binadan birkaç taş çalıp kendince bir yapıt yapmaya kalksın. Yapıtın aslı ile kendi yaptığı kopyanın aynı orijinallikte olduğunu iddia edebilir mi? Hele taklit etmeye çalıştığı ustanın aynı güzellikte yüzlerce yapıtı varsa, yaptığı ancak kendini gülünç duruma sokmak olur.

"Bir Şah Olsam" şiirinde geçen sözcükleri içeren bazı dörtlükleri gözden geçirelim.

Gerçeklerin kalbi aynadır Hakk'a
Beytullah gönüldür, değildir Mekke
Ne **mescit** isterim ne dahi tekke
İnsanlığa hizmet ibadetimdir

Kalbini her fena fikirden ant
Akli vicdanınla işini yürüt
Zengini fakiri yanında bir tut
Kibir, mağrur olma şeytancasına

Cemâlin görenler ne'yer cenneti
Zengine fakire kalmaz mihneti
Aşığın başında tac-ı devleti
Habibim, Hünkarım sen sefa geldin

Kâbe'ye param yok niçin
Hak her yerde olduğıçin
Bunda herhal yoktur suçum
Çünkü ben Hakk'a tapanım

Fezaya yol açtı ilmi bilenler
Hâlâ gaflettedir tespih sayanlar
Sonra ahirette hülle giyenler
Bizler o hırkayı giymeyenleriz

Taşa boyun eğip edilmez dua
Adem canlı **Kâbe**, odur **Beytullah**
Hakikat kapısı açılmaz asla
Bir kâmil insana ermeyenlere

Kimisi **camide** kimi tekkede
Kimi **kilisede** kimi Mekke'de
Hepimiz şaşırdık bu tehlikede
Gizlendin, sebebin sordurmuyorsun

Nice mazlumların başın kesen var
Pir Sultan, Mansur'u dâra asan var
Atom bomba atıp ülke basan var
Bunların haddini bildirmiyorsun

Aynı gayrı değil kulda sırrı var
Mümin olan bunu edemez inkâr
Haktan gayrı nesne görmeyiz zinhar
Bu mu göze çarpan kabahatimiz

Fezaya yakışır bizim çağımız
Fakiri soymakla meşgul çoğumuz
Halen bilmeyen var solla sağımız
Kör gibi girdaba düşmeyin sakın

Nerde **gerçek insan** varsa yârimiz
Gerçekler uğruna bütün vanımız
Dönmeyiz bu yoldan, gitse serimiz
Bütün insanlığa hitabımız var

Bu yazılı örnekleri, daha da çoğaltmak olası, ama asıl yargıyı okuyuculara bırakıyorum. Bir şiirde birkaç sözcüğün yerini değiştirerek veya birkaç kıtasını eksilterek o şiire sahip olunuyorsa herkes şair olabilir, hatta en büyük şairleri bile safdışı edebilir.

Aşık Mahzuni Şerif, İbrahim Erdem, İsmail İpek, Ankara'da sazcılık yapan Dursun Aydoğan, şu anda Fransa'da bulunan İsmail Öksüz gibi saygıdeğer canlı tanıklar da "Bir Şah Olsam" şiirinin İbreti 'ye ait olduğunu söylemektedirler.

Bugüne dek, çeşitli nedenlerden dolayı babamın yapıtlarını derleyip bastıramamanın üzüntüsü içindeyim. Ancak son zamanlarda babamın basılı bir yapıtının olmamasını fırsat bilen bazı kişilerin yağmacılık hareketlerini görmem, beni harekete geçirdi. Rahmetli babam İbreti'nin de, önsözünde belirttiği gibi, ilk şiirlerinde Arapça ve farsça sözcükler oldukça fazla yer almıştır. Ancak giderek öztürkçe ağırlık kazanmıştır. Bu durum, babamın yetiştiği o dö-

nem koşullarından kaynaklanmıştır. Ama süreç içerisinde kültürünü geliştiren babam, dilini de geliştirmesini bilmiş, Atatürk'ün deyişiyle, dilini yabancı diller boyunduruğundan kurtarmıştır. Nitekim bunu, şiirlerinde defalarca vurgulamıştır.

Ben, babamın anısına saygı göstererek, yazı ve şiirlerinde kullandığı sözcüklerin hiç birisini değiştirmeden, olduğu gibi yayınlanmasını istedim. Yayıncı ozan dostum Adil Ali Atalay, bu isteğimi anlayışla karşıladı. Yazar dostum Lütfi Kaleli, okuyucuya yardımcı olmak bakımından bir sözlük hazırladı, bunu kitabın sonuna koydum.

Kitaba emeği geçenlere bir kez daha teşekkür ediyor, değerlendirmeyi, kıymetli okuyuculara bırakıyorum.

**Ozan İbreti'nin büyük oğlu
Haydar Gürel**

DİN

DEĞİLİZ

Minareye çıkıp bize bağıрма
Haberimiz vardır, sağır değiliz
Sen kendini düşün bizi kayırma
Sizlerle kavgaya uğur değiliz

Her yerde biz Hakk'ı hazır biliriz
Olgun insanları Hızır biliriz
Bundan başkasını sıfır biliriz
Tahmininiz yanlış, biz kör değiliz

Eğer insanlıksa doğru niyetin
Nefsini ıslah et varsa kudretin
Bize lazım değil senin cennetin
Huriye gılmana esir değiliz

Arapça duaya değiliz mecbur
İster müslüman bil, istersen gavur
İnsanı hor görmek en büyük küfür
Buna inanmışız, münkir değiliz

İBRETİ, bu hâle insan acınır
Ham sofular bu sözlerden gücenir
Aslına ermeyen elbet gocunur
Onu avutmaya mecbur değiliz

Maraş'ın Afşin kazasının Alemdar köyünden, Aşık Hamit isminde bir softa Türk milli birliğini tefrik ederek saldırganca öz Türk olan Alevilere yaptığı hücum ve meydan okuduğu aşağıdaki yazılı saçma manzumesinden anlaşılmaktadır. Buna karşılık iki adet cevabı şiirimiz bunun altında yazılıdır. Hak ve hakikâtı okuyucuların takdir ve irfanlarına terk ediyorum.

Aşık Hamit'in Şiiri:

GELİN İMTİHANA BİLENLERİNİZ

Böyle midir müslümanın usulü
Ağzınızda bıyığınız basılı
Hazreti Ali etmedi mi gusulü
Gelin imtihana bilenleriniz

Yarın cehennemde Hüseyin için
Allah'da biliyor sizlerin suçun
Gusulünüz yok ölüyü yıkarsınız niçin
Doğru cehenneme ölenleriniz

Kitabınız yoktur şeytan piriniz
Hep murdardır ufağınız iriniz
Gayya deresidir sizin yeriniz
Daha inat eder kalanlarınız

Ali'ye Allah diye bühtan ettiniz
Haşa Ali Allah değil velidir
Gittiğiniz kör şeytanın yoludur
Büyük bir kâfirdir dedeleriniz

Dedeler yalandan ediyor arzı
Sevm salatı tutmaz hac zekâtı farzı
Yahudi merkebidir refazı
Acem düzmesidir yalanlarınız

Bir gün gelir emeğiniz hiç olur
Sizden türüyenler safi piç olur
Ali öldü Allahınız nic'olur
Doğru cehenneme ölenleriniz

Hasanla Hüseyin çaldı mı sazı
Doğar mı Allahın oğluyla kızı
Yarın mahşer günü görün halinizi
Dolanır Boynunuza yalanlarınız

Kul Hamit'im der ki Elhamdülillah
Şeriksiz nazirsiz ol yüce allah
Din Muhammet dini yok başka Allah
Dört mezhepten hariç planlarınız

Mutaassıp cahil ve yobaz olduğundan Allah'ın farziyetini bilmeyip icmai ümmet ve kıyası fukuhanın içtihadına uyarak amel ve ibadetin zan ve tahmine dayandığına inanan zavallı Aşık Hamit ve ona benzerlerinin ilmi Allah'tan bi haber olması cihetiyle vatandaş arasında ikilik yaratmaya sebep olan mantıksız hücumuna karşı cevabı mukabelemiz:

CEVAP ŞİİRİ

HÜSEYİNİ SEVMEK Mİ KABAHAATIMIZ

Hangi peygamberden kaldı bu usül
Hangi âyet bunun hakkında nazil
Sünnet, sakal, bıyık kesmek mi gafil
Bu mu müslümanlık işaretiniz

Suya güvenerek kalmayız murdar
Marifet denilen bir çeşmemiz var
Onda yıkananlar vakıf-ı esrar
Hep onunla kâim teharetimiz

Su temiz eder mi özü murdar
Gören marifetle gördü didarı
Ali'yi su mu etti islâm serdarı
Hep buna mı benzer muharetiniz

Kul es'eli küm ayetin buyurdu Allah
Ehlibeyte muhabbet herşeyden âlâ
Münafık sözüne uymayıp asla
Hüseyin'i sevmek mi kabahatımız

Kitapsız şunlarki bilmezler suçun
Dışın temiz tutar, arıtmaz için
Cehennem deresi riyakâr için
İblisten saklıdır ibadetimiz

Mümin okuyan mı, emri tutan mı
Yoksa ilmi para ile satan mı
Namazda duvara cephe tutan mı
Ancak su ile mi teharetiniz

Mirac bir kademdir girebilene
Haktan yakın yoktur görebilene
Hakimdir Muhammet, Ali cihana
Mahşerden sonra mı şol cennetiniz

Siz cennete aşık, biz de cemale
Acep bundan kimler erer kemâle
Huri, gilman için çekmeyiz çile
Sizin onlar için hep teatiniz

Sümmevechullahi demişiz beli
Lâ taknet-u minrahmete ezeli
Mescidi melâik ademdir celi
Bizim bu camide ibadetimiz

Men aref remzinden dersimiz aldık
Dört kitap ilmini bir nokta bildik
Cami-i vücutta namazı kıldık
Beş değil dem be dem ibadetimiz

Ger zuhur edeydi Mehdii devran
Meydana çıkardı güruh-u şeytan
Tig-ı hunrizini çaldığı zaman
Aşikâr olurdu kabahatiniz

Aynı gayrı değil, kulda sırnı var
Mümin olan bunu edemez inkâr
Haktan gayrı nesne görmeyiz zinhar
Bu mu göze çarpan kabahatimiz

Ali öldü dersin, mezarı nerde
Kendisi tabutu gömdüğü yerde
Bunu bilmek kısmet olmaz her ferde
İşte bu yüzdendir hakaretiniz

Ali'nin kudreti edilmez tarif
Nice sırları var akla muhalif
Yeni midir adâvete tesadüf
Yoksa ezelden mi bu adetiniz

Davut çalmadı mı udu, tamburu
Ona ermedi mi hidayet nuru
Musiki çalmanın var mı kusuru
Nedir taş atmaktan ticaretiniz

Farz ile sünnetten geri kalmayız
Çünkü hak mevcuttur meçhul bilmeyiz
Yılda bir kez biz Mekke'ye varmayız
Gönül Kâbesidir ziyaretimiz

Elkalb'el mümin'in beyt'ül Huda'dır
Bu yüzden haccımız hac'cı kübradır
Hazinetullahtır hem beytullahtır
Dem be dem bu hacdır ziyaretimiz

Kürsüde vaaz eder, gözü bakar kör
Kendini hoş görür, özgede kusur
Bunlar rafazi der, hem dahi kâfir
Nedir bu zümreye adavetiniz

Millet seçmek değil bizdeki temel
Doğru söz üzere ederiz amel
Acem sözlerinden Kur'an var evvel
O gösterdi rahî hidayetimiz

İbadetin hası selatı dâim
Nefsimiz neyinden kılarız saim (Oruç, perhiz)
Mal zekâtı vermek nemize lâzım
Hak yola baş vermek iradetimiz

Ölmeden ölenin temiz ölüsü
Mevtû kible ant'a mevttir dirisi
Günah, yağmak değil daha doğrusu
Ölü yağmak ancak bir adetimiz

Ali, Fatıma'dır Hasan Hüseyin
Çariyadır hem, sakisi kevserin
Bunları koyup da gayriye yakın
Olmaktır çok büyük kabahatiniz

Cilveyi Rahbani Ali'de kudret
Bu kudretle zâhir eyledi hikmet
Hak Ali'yle birdir, bu nasıl gaflet
Hatemmullahi kulubihim işaretiniz

Peygamberimiz mezhebi dört müydü
Hanifi, Şafi'mi nikâhın kıydı
Yoksa iman Malik, Hambeli miydi
Ehlibeyt mezhabı var biatımız

Dört mezhep lafına vermeyiz kıymet
Abbasi icadın biliriz elbet
Ehlibeyt'e râgıp olmayan her fert
Ta elestten beri cenabetimiz

Muhibbî evlâdız değiliz inkâr
Bu yüzden softaya göründük ağyar
Ta'ani teşninizden ne gamımız var
Herkes e mâlum bir habasetiniz

Vaiz pendî etmez asla bize kâr
Bizlere malumdur yâr ile ağyar
Müstakim adli bir tarikimiz var
O yoldandır Hakk'a garabetimiz

Zencefil, zina yok, bizden dilin çek
Evlâdımız tahir, piç değil bişek
Hak emri üzere süreriz sürekle
Yoktur böyle batıl bir adetimiz

Kâinatı yoktan var eden Allah
Ondan gayrı var mı bir başka ilah
Niçin olmadınız bu sırra âgâh
Bu kadar mı bağı basiretiniz

İBRETİ fariğ ol, uyma cahile
Nasihatin hiç e gider nafîle
Hüner odur kişi kendini bile
Ondan belli olur maharetimiz

ZİYAN MI SANDIN

Ey vaiz sözümün ver cevabını
Bizleri beyhude nâdan mı sandın
İdrâk eylemeyen hak kelâmını
Formalitelere uyan mı sandın

Sırat-ı mizanı saydığın zaman
Cenneti aklına koyduğun zaman
Taş ile duvara uyduğun zaman
Hak ademden ayrı nihan mı sandın

Gönül Kâbesine taş atıp yıkma
Asıl Allâh evi ona hor bakma
Eğer aklın varsa bu sözden çıkma
Bizleri idraksız hayvan mı sandın

Beş vakit boşuna olma avare
Adamsan başına bir çare ara
Manen, hem maddeten uğra zarara
Bunu bir hakiki erkân mı sandın

Hurafaya asla gel verme kıymet
Gerçekler sözüne sen eyle rağbet
İBRETİ ceht eyle ahlâkın düzelt
Sevip seilmeyi ziyan mı sandın

BİR BAYRAK DİKER GİDERDİM

Bir şah olsam hükmeylesem cihana
Kilise, mescidi yıkar giderdim
Okullar yapardım bütün insana
Cehaleti kökten söker giderdim

Fabrikalar kurar idim her yerde
İkiliği kovar idim bu serde
Ayrı gözle bakmaz idim bir ferde
Cihana bir gözle bakar giderdim

Gerçek insanları bilirdim Allah
Ondan gayrısına tapmazdım billah
Ne Kâbe kalırdı ne de Beytullah
Yerine bir arpa eker giderdim

İnsanlıktan başka olmazdı cennet
Yok olurdu İsa, Musa, Muhammet
Kalkardı dünyada mezhep, tarikat
Dinlerin bağıını çözer giderdim

Bir olurdu zengin, fakir her zaman
Çaresiz dertlere olurdu derman
Ne gavur kalırdı ne de müslüman
Tümünü bir yola çeker giderdim

Gece gündüz çalışırdım millete
Bir faydalı kul olurdum elbette
Bir ırmak olurdum güneşten öte
Yeni fezalara akar giderdim

O günü görseydim yüzüm gülerdi
Dünyada insanlar bayram ederdi
Ne bir silah, ne bir atom kalırdı
Bir ulu deryaya döker giderdim

İBRETİ der varlığımız bitmezdi
İnsanoğlu yanlış yola gitmezdi
Aynı gayrı devlet icap etmezdi
Dünyaya bir bayrak diker giderdim

NOT: Bu şiiri İbreti ile birlikte 5 kişi sahiplenmektedir.

- 1) Maraşlı Mehmet oğlu Ahmet Kartalkanat (Kul Ahmet)
- 2) Sivas Kangallı Hamit Başbüyük (Kul Hayranî)
- 3) Maraşlı Derviş Mermertaş (Perişan Derviş)
- 4) Halil Öztoprak'ın varisleri.

HER ŞEY TRKŐE OLSUN AMAN DEDİLER

Şaşkın gibi koőup gitme yabana
Sana da verilmiş bir can dediler
Őznde ara bul düşme gmana
Hemen kendine gel inan dediler

Akı haznesinden mizana geldim
Orada ben hemen imana geldim
Hak ve hakikati vicdanda buldum
Böyle gerek ehli irfan dediler

İnsan hakkın bilip ettim niyazı
Kıblesiz camide kıldım namazı
Őnk her tarafta var Hakk'ın yüzü
İşte şimdi oldun insan dediler

Bu gerők sokleri herkes bilemez
Yüzden geők gider knhe eremez
Melek dahi ondan sorgu soramaz
Kul hakkın verirse hemen dediler

Cehennem var imiş, nemize gerek
Aşkın ateőıyla yanak kurtulak
Akıl, mizan, sırat bir temiz yürek
Ondan size gelmez ziyan dediler

Vadedilen yetmiş huriden geçtim
Yetmiş değil bir tek yetişmiş seçtim
O verdi ben hayat suyundan içtim
O zaman adıma gılman dediler

İBRETİ, bende var bir tuhaf adet
Arapça salavat getirmem ebed
Sen islam, dilin Türk, Arapça bir dert
Her şey türkçe olsun aman dediler

HAKKA GİDER İZİM BENİM

Yaralıyım değme bana
İçimdedir sızım benim
Benden zarar gelmez sana
Seni yakmaz közüm benim

Boşa kurma bana tuzak
Özüm doğru, sözlerim hak
Beni yoramazsın mutlak
Hakk'a gider izim benim

Din demek mânânın dışı
Herkes anlamaz bu işi
İnsanlık herşeyin başı
İşte onda gözüm benim

Ozanım elimde sazım
Gerçeklere ayak tozum
Sanma beni kitapsızım
Canlı kitap özüm benim

Güzeldir yarimin yüzü
Baldan şirindir her sözü
Mihrabımdır iki gözü
Ona doğru yüzüm benim

Sen sanma beni divane
Aşıkım nazlı canana
Kul olmuşum o sultana
Hep onadır nazım benim

İBRETİyem bir fakirim
Bez değil atlas dokurum
Kuran'ı türkçe okurum
Ki anlansın sözüm benim

SANMA KI BEKLENEN MEHDİ'Yİ GELMEZ

Zalimin, gaddarın zevali yakın
Sanma ki beklenen Mehdi'yi gelmez
Haksızdan soracak hakkının hakkın
Adalet olunca şikayet olmaz

Nice gözler var kan, yaş akmakta
Nice acı günler ömür sökmekte
Nice canlar her an çile çekmekte
Lâkin herşey geçer ebedi kalmaz

Nice mazlumların hakkın yiyen var
Akıl yolun kesip insan soyan var
Bu hâl böyle sürüp gider diyen var
Hiçbir çiçek yok ki ahiri solmaz

Nice hakikati görüp seçen var
Nice bilmeyerek ondan kaçan var
Nice çay yerine çorba içen var
Herkes hakikatin künhüne ermez

Mehdi Ali Resul çıkacak derler
Zulmün temelini yıkacak derler
Mazlumun hâline bakacak derler
Ne suretle olur çok kimse bilmez

Bu bir hakikattir demeyiz yalan
Gelecek aslında Mehdi'dir gelen
Lâkin diyemeyiz felanca, filan
Mehdi'yi tanıyan künyesin sormaz

Zulüm çoğalınca çıkacak Mehdi
Ta evvelce tayin etmiş bu vakti
Yerine getirir, yaptığı ahtı
Bunu fark etmeyen Mehdi'yi görmez

Adalet nerdeyse Mehdi orada
Sanma gelecek var başka sırada
Nereye gizlenmiş, çıksın oradan
Başka safsatalar girmez kafaya

Gelecek kimse yok, bekleme boşa
Yok yere zihnini yorma bu işe
Ne zaman zulümle çıkarsan başa
Gelecek Mehdi'ye hiç hâcet kalmaz

İBRETİ kimsenin kalbini yıkma
Hakikat, adalet yolundan çıkma
Körlerin önüne çıranı yakma
Karanlığa gider ışığı görmez

GÜLEMEZ OLMUŞ

Bakın şu Tanrı'nın adaletine
Kimini ağlatmış, gülemez olmuş
Kiminin süs vermiş kırvatına
Kimisi bir gömlek bulamaz olmuş

Kimine giydirmiş lahuri kumaş
Kimi ekmek için ediyor telaş
Kimisi alıyor çokça bir maaş
Kimi bir kapıcı olamaz olmuş

Kiminin binası sekiz, on katlı
Kimi taksi, kimi motorsikletli
Kimisi beğenmez baklava, tatlı
Kimi vita yağın bulamaz olmuş

Kimi hanımını gönderir ırgat
Kiminin takımı yedi, sekiz kat
Döküp saymak ile bitmeyecek dert
Kiminin hiç yüzü gülemez olmuş

Kimi odasına sermiştir halı
Kiminin cebinde bulunmaz pulu
Kimi boynu bükük, yetimi dulu
Bir ferahlık yüzün göremez olmuş

Kiminin gayetle perişan hâli
Kimi gözü dönmüş, şaşırmış yolu
Böyle mi gidecek dünyanın hâli
Kimse bu suali soramaz olmuş

Kullan Tanrı'dan almış bu dersi
Her birisi kapmış bir koltuk, kürsü
Belki ahir zaman için tam tersi
Bu hikmete akıl eremez olmuş

Bu hal çok kimsenin canını sıkar
Dişlerini döküp, belini bükür
Korkarım sonunda bir niza çıkar
Kimse bundan ibret alamaz olmuş

Bir olmazsa şayet seçim olurdu
İşler mutlak başka biçim olurdu
Musavi şartlarla geçim olurdu
Kimse o cennete giremez olmuş

O birdir, biz neden başka başkayız
Kimimiz külhanda, kimi köşkteyiz
Kimisi yan yatar, kimi isteyiz
Kimse bu yarayı saramaz olmuş

İBRETİ, böyleymiş Tanrı, adalet
Kimine dert verir, kimine sıhhat
O istediğine verirmiş cennet
Kimse onun suçun soramaz olmuş

GÖRDÜMDE GELDİM

İlme hizmet edip uykudan kalktım
Sarık, seccadeyi elden bıraktım
Vaizin her günkü vazından bıktım
Ramazanı sele verdim de geldim

Karnım acıktıkça kederim arttı
Hele hac kaygısı ayrı bir dertti
Paralılar hemen hac' oldu gitti
Şeytanı taşlarken gördüm de geldim

Dört kitabı koyup torbaya astım
Cennet hurisinden ilgimi kestim
Muskacı hocaya sanmayın sustum
Ağzının payını verdim de geldim

Aklım ermez ahret eğlencesine
Saygım var insanın düşüncesine
Hayal cennetinin has bahçesine
Softa sürüsünü sürdüm de geldim

İBRETİ, emelim insana hizmet
Eşim bana huri, evim de cennet
Hacıya, hocaya kalmadı minnet
İrbığı, tesbihi kırdım da geldim

1956 - 1957 yıllarında İbreti Baba, Maraş ilinin Afşin ilçesine bağlı Sevin köyünde, kendisinin bulduğu gümüşlü kurşun madenini işletmekteydi. Şantiyenin yönetimini kendisi üstlenmişti. İşletmenin hesap işleri ve çalışan işçilerin günlük puantajını tutan bir de kâatibi vardı.

Bir gün kâatip işine gelmemiş. İbreti Baba niçin gelmediğini merak ettiği için evine gitmiş ve neden işe gelmediğini sormuş. Kâatip de başının çok ağrdığını, Afşin'e gidip bir hocaya başının ağrısı için bir muska yazdıracağını söylemiş. İbreti Baba: "Siz işinize gidin, ben size çok güzel bir muska yazarım" demiş ve kâatibi ikna ederek işe yollamış. Bunun üzerine aşağıdaki şiiri yazmış. Bir nüshasını kâatibe vermiş. Birkaç saat sonra kâatibin, yorganını sırtlayıp zati eşyasıyla oradan ayrıldığını duymuş. Bunun üzerine: "Bakın arkadaşlar, katip, muskanın faydasını şimdiden görmeye başladı." demiş.

ÇÖP ÖPMEKTEN BAŞKA DİYANETİ YOK

Bir cahil softayla ettik refakat
Safsatadan başka diyaneti yok
Hiç kimsede olmaz böyle hamakat
Çöl öpmekten başka diyaneti yok

Yüzü benzer zemherinin kışına
Çok beğenir Muaviyenin işine
Zor rastlanır böylesinin eşine
Adem olmak için bir niyeti yok

Sakalı, bıyığı eylemiş sünnet
Bütün arzuları huriyle cennet
Tüyük murdar bilir, der ki kerahat
Batıl itikattan feragati yok

Hak ademde demez, yabanda arar
Mürşüde baş eğmez, fakıyı sorar
Sakalını kırkar, saçını tarar
Mırıltıdan başka bir adeti yok

Çok vakit ibrâğı düşmez elinde
Ömer, Osman, Bekir her dem dilinde
Peygamberin asla gitmez yolunda
Bundan başka hiçbir kabahati yok

Harama mısmıl der Bismillah ile
Kâfire İslam der lâ ilah ile
Mahşeri bekliyor bu sevda ile
Kâmile yarayan gidişatı yok

İBRETİ, artık kes bundan ülfeti
Ali düşmanına oku lâneti
Şeytandan öğrenmiş iş bu adeti
Ademe zerrece muhabbeti yok

SOYANLAR ÇOKTUR

Köhne zihniyetin geçti zamanı
Hâlâ ondan ekmek yiyenler çoktur
Asıl insanlığa çoktur ziyanı
Açık safsatayı duyanlar çoktur

İnsanlık yolundan bulup vefayı
Artık bırakalım köhne kafayı
Muskayla hastaya veren şifayı
Hâlâ o bâtila uyanlar çoktur

Ben evladım deyip büyüklük satan
Bir gafil görünce durmayıp çatan
Beleş bulduğunu yiyip yan yatan
Bunu tabii hak sayanlar çoktur

İnsanlık hizmettir sözüme inan
Sevgide ayrılmaz ondan bir zaman
Ortaya çıkmışken o yanlış plan
Hizmet sahasına koyanlar çoktur

İBRETİ, insanda marifet gâye
Herkes uçmaktadır yıldıza, aya
Gözün açıp bundan almayan pâye
Kör, topal bulupta soyanlar çoktur

SAFSATAYA UYmayanlarız

Biraz hâyâ eyle hor bakma zâhit
Her olur olmazı duymayanlarız
Bu bir hakikattir, çokları şahit
Softalığı hüner saymayanlarız

İbadete mağrur yüksek uçanlar
Aklınca sırat köprüsün geçenler
Halkı haktan ayrı görüp seçenler
Böyle safsataya uymayanlarız

Fezaya yol açtı ilmi bilenler
Hâlâ gaflettedir tespih sayanlar
Sonra ahirette hülle giyenler
Bizler o hırkayı giymeyenleriz

Ta evvel tanınız bu doğru yolu
Gerek akıllı say gerekse deli
İnsanlık aşkıyla kalbimiz dolu
Muska yazıp halkı soymayanlarız

Gayemiz hizmettir şâki değiliz
Sömürücü yahut fâki değiliz
İBRETİ, fesatın kökü değiliz
Aşk, hizmet yolundan kaymayanlarız

İNSANIMIZ VAR

Ey sofı bizlere kem gözle bakma
Özünü farkedenden insanımız var
Gerekse cennete bizi bırakma
Bizim de bir huri gılmanımız var

İster tapusun al cennet âlânın
Meftunu değiliz huri gılmanın
Yarınki kevserden sen doyur karnın
Bugün bulup içen mestanımız var

Manasın biliriz ilm-i irfanın
Bizce değeri yok kuru davanın
Bunun için bize gel sıkma canın
Hep dinlere önder vicdanımız var

Kim hoşlanır senin böyle hâlinden
Hem dua hem ayıp çıkar dilinden
Geçtik ham sofunun kıl-u kalinden
Hilkat-i âdemiz ızanımız var

Nesini yemişiz bilmem sofunun
Sanki düşmanınız her zaman onun
Ortağı değiliz huri gılmanın
İBRETİ, bizim bir cânânımız var

BAŞKA ŞEY DEĞİL

Dinlersen sözümü verem haberi
Boş yere bekleme büyük mahşeri
Eğer ister isen cennetle huri
Yârin kucağından başka yer değil

Havaya kaldırma boşa elini
Arapça duaya yorma dilini
Koklamak istersen cennet gülünü
Yârin yanağından başka yer değil

Sakın kible sanma cansız duvarı
Hem kible hem Kâbe dostun didarı
İçmek ister isen ab-u kevseri
Yârin dudağından başka yer değil

Hocaya dedeye eyleme minnet
Eğer tanıdınsa insandır cennet
Benden sorar isen halis ibadet
Sevgiyle hizmetten başka şey değil

İBRETİ, yarinle sen eyle ülfet
Ondan başka sana gerekmez cennet
Candan sev dostunu eyle muhabbet
Huri, Kevser bundan başka şey değil

GEÇİMİ DAR BİR İNSANIM

İnsanlığa değer verir
Böylece ehli imanım
Kötü ahlâkı hor görür
Ona kaynamaz hiç kanım

Benden sorma abdest namaz
Sabırlı ol hele biraz
Arapçam çok kısa pek az
Safi Türkçedir lisanım

Yetmiş iki huri bilmem
Verseler de yine almam
Çünkü ben hakkından gelmem
Geçimi dar bir insanım

Kâbe'ye param yok niçin
Hak her yerde olduğu için
Her hâl bunda yoktur suçum
Çünkü ben Hakk'a tapanım

O cennet hep olsun sana
Kederlenme benden yana
Cehennem kâr etmez bana
Cennet benim, ben insanım

Şeytanı bilmem ki nasıl
Ne millettir, hangi asıl
O yaklaşmaz bana hâsıl
Onunla evvel düşmanım

İBRETİ, böyle bir ferdim
Sade insanlıktır derdim
Hep gönlümü dosta verdim
Sanma ki ona pişmanım

* * *

Gel kardeş danışalım
Güzelce konuşalım
Hak bizden ayrı ise
Biz nasıl buluşalım

* * *

Madem Allah buyurmuş
Emirlerin duyurmuş
Ya eli var, ya dili
Ya yazmış, ya konuşmuş

* * *

Gel Tanrı'ya varalım
Bu durumu soralım
Ya kızar ya hak verir
Ne diyecek görelim

TASAVVUF

SATAR MI SATAR

Yalancı kallesle eyleme ülfet
Seni uçuruma iter mi iter
Daima kâmile sen eyle hizmet
Düşersen elinden tutar mı tutar

Vefa ummak olmaz cahil soyundan
Çünkü vazgeçemez kötü huyundan
Hayır gelmez onun hiçbir şeyinden
Aşına soğuk su katar mı katar

Gerçeğe haldaş ol vadinden dönme
Her olur olmazın sözüne kanma
Vefasız cefaya katlanır sanma
Menzile varmadan yatar mı yatar

Kaynasın kazanın aşk ateşinden
Canın sıkılmasın adû taşından
Yorulmadan yürü dostun peşinden
Kul diye pazarda satar mı satar

İBRETİ; ceht eyle insanca yaşa
Gelmedik hâl yoktur sağ olan başa
Gerek elli yaşa gerek yüz yaşa
Son deminde toprak yutar mı yutar

BİZ GÜZELİ PEK SEVERİZ

Güzel sevmektir hâlimiz
Biz güzeli pek severiz
Güzele doğru yolumuz
Biz güzeli pek severiz

Güzeldir ol Hakk'ın nûru
Güzeldir Musa'nın Tûru
Güzeldir cennetin huru
Biz güzeli pek severiz

Güzeli severiz candan
Ta can çıkınca bu tenden
Gönlümüz ayrılmaz ondan
Biz güzeli pek severiz

Güzele kurban oluruz
Yoluna can baş verimiz
Ösekte hayat buluruz
Biz güzeli pek severiz

Güzel candır, güzel cânân
Güzel dindir, güzel iman
Güzeldir her derde derman
Biz güzeli pek severiz

Güzeldir bizim atamız
Güzel bağışlar hatamız
Güzelden gitmez ötemiz
Biz güzeli pek severiz

İBRETİ, güzel olana
Varını verir talana
Aldanmaz kavlı yalana
Biz güzeli pek severiz

SAKIN TEPIKLEME HAYVANCASINA

Biraz yaklaş bana hasb-u hal için
Konuşup anlaşak insancasına
Herkesi kardeş bil, iyice geçin
Sakin tepikleme hayvancasına

İnsan bir nesildir, sanma ki ayrı
Ana bir, baba bir değildir gayrı
Kardeşin kardeşe değmesin şerri
Gel anlayış göster irfancasına

Kalbini her fena fikirden ant
Akı vicdanınla işini yürüt
Zengini fakiri yanında bir tut
Kibir mağrur olma şeytancasına

Kamile hürmet et kemalı için
Cahilden nefret et o hâli için
Bütün kötülüğün zevali için
Zulüme karşı çık kalkancasına

Hak ver, hak sözümü iyice anla
Yine ne dersen de birazcık dinle
Mutlak **İBRETİ**'yi haklarsın sonra
Kalbini dar tutma zindancasına

BİTMEZ YOKUŞ YOLUN SENİN

Neden çokça düşünürsün
Nedir böyle halin senin
Üstü başına baksana
Yok mu paran, pulun senin

Görüyorum avaresin
Herhal bir bahtı karasın
Bulsana başın çaresin
Nerde mülkün, malın senin

Bakıyorum gençsin yaşta
Saç, sakal ağarmış başta
Yorulmuşsun bu savaşa
Bükülmüştür belin senin

İş bilir, aklın başında
Anlamadım bu işinden
Daima yokluk kışında
Açılmadı gülün senin

Yazık bu haline yazık
Galiba bu düzen bozuk
Daim düşünürsün azık
Bitmez yokuş yolun senin

Varsana sen bir tüccara
Bulsun bu derdine çare
Nüfusun çok sen avare
Her dem yırtık çulun senin

Nerde kaldı kuzuların
Kesilmedi sızıların
Dinliyorum bazıların
Dertli öter telin senin

Bu sözün yoktur yalanı
Söyledim başta olanı
Çoktur geride kalanı
Kısa kesti dilin senin

Ey **İBRETİ**, artık yeter
Çile olmaz bundan beter
Seni birgün toprak yutar
Kalır yetim dulun senin

İNSANLIĞA HİZMET İBADETİMDİR

Dost yüzün gördükçe eyvallah demek
Ta evvelden beri bu adetimdir
Aşkın Kâbesinde imama uymak
Dostumun cemâli ziyaretimdir

Gerçeklerin kalbi aynadır Hakk'a
Beytullah gönüldür, değildir Mekke
Ne mescit isterim ne dahi tekke
İnsanlığa hizmet ibadetimdir

Mansur oldum dostun zülfünde berdar
Benim için budur büyük iftihar
Ne cübbe giyerim, ne külahım var
İnsanlık kisvesi kıyafetimdir

Ne orucum vardır ne de namazım
Hakk'a pek yakınım, her dem niyazım
Aşk ile divâne, elimde sazım
Buna sebep dostu muhabbetimdir

İBRETİ'yim değiştirmem niyeti
Bâtıl hurafaya etmem biatı
İbadet sayarım dostu hizmeti
Bu da göze çarpan kabahatimdir

İbreti Baba, 1960'lı yıllarda Sarız'ın Dallıkavak köyünde Haydar Bayrak'ın evinde misafir olduğu bir günde İbrahim Erdem'le ilk karşılaşmasında, muhabbet esnasındaki duygularını bu şekilde dile getiriyor.

İbrahim Erdem'e atfen yazdığı şiir:

TURUMU GÖRDÜM

Yusuf-i zamanı afat-ı devran
Mahi şakkal kamer yarimi gördüm
Gülşeni hüsnüne olmuşum hayran
Pervane misali nurumu gördüm

Tubâ-i cennettir boyu ne güzel
Hüsnüne yakışmış huyu ne güzel
Mutlak sulbi tahir soyu ne güzel
Hallacı Mansur veç dârimı gördüm

Cihanda misli yok cevheri yekta
Bir nuru mücessem kılmış tecella
Cemâlin görünce dedim eyvallah
Lemteradan olan turumu gördüm

Bin hacca bedeldir nazı, niyazı
Bendesiyem hem de rahının tozu
Çok şükür keşfettim gizlenen razı
Mahi taban olan ruhumu gördüm

İBRETÎ, bade-i aşk ile mestim
Yoluna baş vermek muradım, kastım
Eğer ki canımı isterse dostum
İşte ben yok olup varımı gördüm

İbreti Baba, Aşık Veysel'in Hakk'a yürümesinden birkaç gün sonra Unkapanı'ndaki Plakçılar Çarşısına gitti. Eve dönünce: "Veysel için bir çok şiir yazmışlar ama Veysel'in kişiliğini tam canlandıramamışlar. Hepsi de ağıt niteliğinde yazılmış. Ben öyle bir şiir yazayım ki, Veysel'i hiç görmeyen bir kişi dahi onu görmüş gibi olsun." dedi ve aşağıdaki şiiri yazdı.

VEYSELİN

Gerçek âşık idi, bilgin bir erdi
Hikmet hazinesi sözü Veysel'in
Dünyası karanlık, iç yüzü nurdu
Hakk'a âşık idi özü Veysel'in

Yedi yaşta iken düşmüştü derde
Çiçekten gözüne inmişti perde
Çok hizmeti vardı millete, yurda
Bülbül sesli idi sazı Veysel'in

Üstat Aşık Veysel, âşıklar başı
Gayet gönlü alçak, bir kâmil kişi
Pek nadir bulunur dünyada eşi
Her ferde geçerdi nazı Veysel'in

Onda mevcut idi ilim, marifet
Kim görse o halin, verirdi kıymet
Dileyelim onun ruhuna rahmet
Hakka doğru gider izi Veysel'in

Dokuz yüz yetmiş üç, **AŞIK İBRETİ**,
Şatiroğlu içti ecel şerbeti
Yirmi bir mart günü kalktı kısmeti
Ulusun bağrında közü Veysel'in

İbreti Baba'nın kızı Sultan'ın eşi süleyman, eşini ge-
çim sıkıntısından dolayı işçi olarak Almanya'ya göndermek
istemiş. Sultan da çocuklarının küçük olduğunu, hem ken-
disinin, hem de çocukların çok sıkıntı çekeceğini ileri süre-
rek gitmek istememiş. Sonuçta Eşinin aşırı ısrarı üzerine
Almanya'ya işçi olarak gitmiş Sultan Eşinin gitmesinden
birkaç gün sonra annesiz kalan çocukların kahrını çekeme-
yen Süleyman, gece gündüz ağlar olmuş ve bu durumu gö-
ren İbreti Baba, duygularını aşağıdaki şiirle dile getirmiş.

SIZIMI BENİM

Tutamıyom gözlerimin yaşını
Nasıl dindireyim sızımı benim
Gurbet ele saldım nazlı eşimi
Kimseler çekemez nazımı benim

Yarım geçti gitti, ben kaldım burda
Göz göre kendimi saldım bu derde
Bilmem ki ben nerde, Almanya nerde
Kış kıyamet ettim yazımı benim

Dostlarım toplanıp halimi sorsun
Akıllı olan benden bir ibret alsın
Dökeyim dertlerim gözüyle görsün
Hergün yaşla dolan gözümü benim

Nasıl kurtulayım ben bu davadan
Yavrular sızlaşır ıssız yuvada
Ne haber, ne mektup nazlı sunadan
Hasret ile yakıtı özümü benim

İBRETİ, sanki bir ıssız çöldeyim
Gönlüm kederlidir, gözü yoldayım
Dostun hasretiyle gör ne haldeyim
Getirin şu dertli sazımı benim

ŞEYTAN GEREKMEZ

Ewelden bade-i aşk ile mestiz
Yerimiz meyhane, mescit gerekmez
Saki-i kevserden kandık elestiz
Kuran-ı natık var sâmit gerekmez

Cennet irfan imiş remzini bildik
Bai bismillahtan dersimiz aldık
Cemâl-i dilberi aşikâr gördük
Cennetteki huri, gilman gerekmez

Gelmişiz cânânın asitanına
Sıtkıyla sarıldık dost damenine
Canla baş koymuşuz aşk meydanına
Hayvan kesmek gibi kurban gerekmez

Bize lazım değil müftü fetvası
Ehl-i aşk olanın var âşinası
Ademi hor görüp olmayız asi
Secdeden ar eden şeytan gerekmez

Biliriz abdesti, savmı, salâtı
Kelime-i şahadet, haccı, zekatı
Taklit ile olmaz hak farziyatı
Riya ile olan iman gerekmez

Biliriz mevlayı vicdanımızda
Allah aşikârdır seyranımızda
Kuş dili okunur irfanımızda
Arabi, Farisi lisan gerekmez

Yürekte gizlidir bizim derdimiz
Taklide bağlanmaz hiçbir ferdimiz
Nefsimiz iledir daim harbimiz
Cahil-ü nâdanla kavgâ gerekmez

İBRETİ, nâdanla etme ülfeti
Anlamak istersen ilm-i hikmeti
Dost kapısın bekle, eyle hizmeti
Aşktan başka din ve iman gerekmez

HİKMET BİLİRİM

Birlik beraberlik hep benim derdim
Bu derdi kendime nimet bilirim
Herkes kardeşimdir, ayırmam ferdi
Başka düşünceyi gaflet bilirim

Gelip geçmişlerden beklemem yardım
Ne gördümse mevcut olandan gördüm
Maneviyatta, surette ferdim
Sade Arapçayı zahmet bilirim

Çulum yırtık görüp sanmayın deli
Çok evvel bilirim sağ ile solu
Gönlüm dost evidir aşk ile dolu
Gerçekler sözünü hikmet bilirim

Bir halk ozanırım elimde sazım
Mevki, saltanatta yok benim gözüm
Hak ve hakikata bağlıdır özüm
Sevgiyi, hizmeti servet bilirim

İBRETİ sözlerim her zaman doğru
Hak haklıyladır, sanmazam gayri
İnsanlığa çatanın olmaz hayır
Onunla savaşı hizmet bilirim

BELLİ

Yarabbi bahar eyle sen çatma bana
Haklı da bellidir, haksız da belli
Göz kazanmak için eğilmem sana
Basiretten mahrum varsız da belli

Hak, adalet çanın her gün çalarız
Ne zulümden korkar, ne de yılanız
Tarihlerle sabit, zulmü yorarız
Hakikat düşmanı hırsız da belli

Atanın yolunda sarsılmaz yürek
Adalet üzeri eşitlik gerek
El ele verip te bu hakkı sorak
Zalim, zorba belli, şersiz de belli

Ne hatamız varsa varıp soralım
Ne cevap verilir onu görelim
Gayretle çalışıp zulmü sürelim
Hakikatlı belli, yolsuz da belli

İBRETİ sözlerin can katar cana
Ya basiretlisin, ya da divane
Haklı söz yaramaz bazı insana
Gerçeklerden yoksun kârsız da belli

TAMAMLANMAMIŞ MISRALAR

Can gözünü açıp cânân görelim
Hakikat ehlinin irfanı budur
Canı, başı dost yoluna verelim
Gerçek aşıkların erkânı budur

Şaraben, tahuren bade içelim
Sızıp mest olalım, candan geçelim

Hakikatten yürüyüp şüphe ile yorulma
Bu halinle Hakk'a eremezsin ki
Bu sözüm haklıdır, sakın darılma
Bu yolun yükünü çekemezsin ki

Hakikat irfandır girenler için
Canı, başı Hakk'a verenler için
Kırk makamın farzın bilenler için
O kanadı açıp uçamazsın ki

Gerçek insan isen doğrusun söyle
Kendini beğenmek kemâlet midir
Vicdanın var ise merhamet eyle
İnsanı sömürmek adelet midir

Herdem büyük kân cebine sokmak
Gerçeği duydukça çileden çıkmak
İleri gitmeyip geriye bakmak
İnsanlık mı, yoksa rezalet midir

Doğru söyle bu bir kabahat midir

OLMAZ ZİYANİ, ZİYANİ

Yüceden insanın şanı
Etme gümanı gümanı
Canından nazlı cânânın
Olmaz ziyanı ziyanı

Dünyaya gelmekten maksat
Sevgiliye hizmet elbet
Dostuna eyle muhabbet
Niden gılmanı gılmanı

Can gözünle canana bak
Onda tecelli ede Hak
Necâta erersin mutlak
Görmen tufanı tufanı

Dost elinden içip dolu
Böyledir gerçekler yolu
Seçegör sağ ile solu
Bırak yalanı yalanı

Dinle, **İBRETİ** sözünü
Dosta açık tut özünü
Ondan ayırma gözünü
Terk et felanı filanı

GÖNLÜMÜZ AŞK İLE DOLUDUR DOLU

Sakin hakaretle bize hor bakma
Gönlümüz aşk ile doludur dolu
Kalbimiz Hak evi, taşını yıkma
Sevgili dostların elidir eli

Softa hor baksa da bize ar değil
Sevgiden, hizmetten haberdar değil
Dost için taşlanmak sanma kâr değil
Geçmiş velilerin hâlidir hâlî

Mecnun Leyla için gezmiş ovayı
Ferhat, Şirin için delmiş kayayı
Çekmeyen ne bilir aşkı, sevdayı
İBRETİ, gerçekler kuludur kulu

KÖRE PERDEDİR

Bütün dünyayı verseler
Gözüm yârdadır yârdadır
Onu nereye sürseler
Gönlüm ordadır ordadır

O şifadır bütün derde
Sırnını açmam bir ferde
Görürüm hazır her yerde
Köre perdedir perdedir

Cenneti sanmazam ırak
Nerde sevgi, ordadır Hak
Miracım sevgili mutlak
Aşkı serdedir, serdedir

İBRETİ, doğru söylerim
Huri gılmanı neylerim
Gördüğüm yari severim
Gönlüm kârdadır kârdadır

BUGÜN

Kemâl sahibinden dersimiz aldık
Cemâl-i cânâna hayranız bugün
Meneref remziyle nefsimiz bildik
Özünü tanıyan insanız bugün

Kemliğe iyilik bizim huyumuz
Evliya neslidir asıl soyumuz
Ruha gıda verir guft-u guhumuz
Hamdolsun ki ehli irfanız bugün

Cemâlden okuruz kuran'ımızı
Kör, sağır anlamaz lisanımızı
Kendi özümüze ezanımızı
Okuyan sahibi ızanız bugün

Ademe Hak, dedik kalu beladan
Gaynı yok bildik, çıktık aradan
Kim ne derse desin tam o sırada
Hak ve hakikati göreniz bugün

İBRETİ, candan bağılız insana
Cemâla aşgız, değil cinana
Meyleden değiliz huri gılmana
Yakın dost olana kurbanız bugün

HER NE ARAR İSEN İNSANDA İMİŞ

Harf be harf okudum ilmi Kuran'ı
Hatm-ı Kuran vechi Hubanda imiş
Boş yere yorulma başka çareyi
Bulaman ne varsa bu anda imiş

Canına kıymayıp serden geçmeyen
Hak batılı birbirinden seçmeyen
Dost zehirin bade gibi içmeyen
Özünü bilmemiş noksanda imiş

Ölmeden ölmenin yolun seçmese
Sıratı mizanı burda geçmese
Aşk badesin yar elinden içmese
Kimisi gark olmuş tufanda imiş

Gerçekler fark eder ilmi mânâyı
Samandan seçerler hemen taneyi
Kulağına koymaz hiç efsaneyi
Ariflerin ilmi irfanda imiş

Evvel ahir budur sizlere sözüm
İBRETİ, hizmette her zaman gözüm
Asıl vücut cami, orda namazım
Her ne arar isen insanda imiş

MEMNUNUM HALİMDEN

Yorulдум nefes nefese
Yine memnunum halimden
Koysalar demir kafese
Dönmem bu doğru yolumdan

Yanaşmam fesat başına
Asla takılmam peşine
Hem de karışmam işine
Riya söz çıkmaz dilimden

Sabit durdum gerçek yolda
Sağa saptı, kaldım solda
Ben halis Türk'üm evvelde
Arzum yok Arap dilinden

Daima yüksekte uçuşan
Gerçek yoldan sağa kaçan
Fesat bayrağını açan
Elin çeker mi zulümden

Hakikat yoludur yolum
Ölümden önce bir ölüm
İnsanlığa benim meylim
Adet budur aşk ehlinden

Bu ilhamdır bana Hak'tan
Kendimi tanım çoktan
Bir söz demem asla yoktan
Adet bu erlik halinden

İBRETİ gerçeğe kuldur
Çıkmak olmaz, doğru yoldur
Mertlerin keremi boldur
Dönmezem mertlik yolundan

KURTULUR SANMA

Camiye toplansa cahil sürüsü
Yine cehaletten kurtulur sanma
Bir kovana girse merkep arısı
Bal yapacak diye aldanıp kanma

İnsan hakkın bilen insan gerektir
Başta temiz yürek, vicdan gerektir
Hakk'ı bilmek için irfan gerektir
Karga isen, gülün dalına konma

Ahlâk meyve, insan ağaç misali
Meyvesiz ağacın, haraptır hali
Kesilir, yakılır, savrulur külü
Kötü huylu olup, ateşe yanma

Arif meclisine, cahiller girmez
Bin sene okusa sırrına ermez
Dış yüzün görse de, içini görmez
Cahilden uzak kal, ismini anma

İBRETİ görücü, bakar kör değil
Hakikati bulmak, kolay kâr değil
Güzel sevmek aşıklara ar değil
Gerçekten aşık ol, sözünden dönme

YÂR GİTTİ GİDELİ EVİM YIKILDI

Yar gitti gelmedi, hayli zamandır
Bekleye bekleye ömrüm söküldü
Aynlığın derdi gayet yamandır
Çeke çeke artık belim büküldü

İçerim yanıyor hasret nârından
Çünkü ayrı düştüm nazlı yarimden
Aynlık, yoksulluk, çile serimde
Hançer olup ciğerime çakıldı

Bilmem nerde kaldı nazlı cânânım
Kime anlatayım derdi hicranım
Sıkıntı, kederle doldu her yanı
Sıralanıp hep yanıma sokuldu

Bilmem ne olacak halimiz bizim
Her dem kışa gider yolumuz bizim
Zalim felek kırdı kolumuz bizim
Yâr gitti gideli evim yıkıldı

İBRETİ, dünyada çok çektim çile
Acep bu çilenin sonu mu gele
Bülbül gibi hasret kaldım o güle
Gözlerimden kanlı yaşlar döküldü

BÖYLECE İNANMIŞ EHLİ İRFANIM

Üstüme bağırma ey cahil sofu
Aklımı yâr aldı men perişanım
İnsanlığı anla, uzatma lafı
Hayvan kesmek değil, canla kurbanım

Sorgu, sualımiz burda verelim
Dostun didârını açık görelim
Can, baş verip bir gerçeğe erelim
Böylece inanmış ehli irfanım

Bana metheyleme cennet-i huri
Onlardan çok önce sevmişim yâri
Kalbim Hâk evidir, gerekmez peri
Böyle emrediyor bana vicdanım

Hak'tan yakın bir şey yoktur insana
İnanmazsan sor bir ehli imana
Sözüm açık, sakın düşme gümâna
Çünkü Arap değil, türkçe lisanım

Sofunun gözünde bir bigâneyim
Dost aşkıyla yanan bir pervâneyim
Mey içtim sarhoşum men mestaneyim
İBRETİ'yim budur benim imanım

SIZLAMİYOR VİCDANIN SENİN

Müşkülüm hâl eyle, gizlenme Yârab!
Niçin hep zengine ihsânın senin?
Bu yoksullar kulun değil mi acep!
Bu mudur adalet imkânın senin?

Nice kulların var, çeker cefayı
Niceleri vardır, sürer sefayı
Kimi her gün içer, bulur kafayı
Acep neden çarpmaz Kuran'ın senin?

Kimi pervasızca insan asıyor
Kimi kılıç ile kelle kesiyor
Kimi bomba atıp ülke basıyor
Neden sızlamıyor vicdanın senin?

Gören, duyan sensin her cinayeti
Neden sürdürürsün bu rezaleti?
Kullara bulursun hep kabahati
Böyle mi hakikat irfanın senin?

Silkinip meydana çıksan olmaz mı,
Zulmün temelini yıksan olmaz mı,
Biraz **İBRETİ**'ye baksan olmaz mı,
Bilmem neden herkes hayranın senin?

NEYE YARAR

Yaşamak boşadır yâr olmayınca
Avinı almayan baz neye yarar
Hep zarar sayılır kâr olmayınca
Boşa konuşulan söz neye yarar

Gerçek olan bir menzile yetmeli
Sadık haldaş bulup yola gitmeli
Özü, sözü birbirine katmalı
Tel, perde olmazsa saz neye yarar

Ahlâk, meziyetten üst olmalıdır
Aşkın şarabıyla mest olmalıdır
Cânâna can verip dost olmalıdır
Riyâ ile olan naz neye yarar

İrfan mektebine varmak gerektir
Hakikat sırrına ermek gerektir
Hakk'ı aynel yakın görmek gerektir
Yâr yüzün görmezse göz neye yarar

İBRETİ, sevgidir her işin başı
Gönülde yanmalı aşkın ateşi
Kaynatır kazanı, pişirir aşı
Ocak yanmayınca gaz neye yarar

DOST İLE SEVİŞTİK SEVABIMIZ VAR

Dünya cennetinin bir köşesinde
Dost ile seviştik, sevabımız var
İçerek mest olduk biz neşesinden
Elestten yıllanmış şarabımız var

Nerde gerçek insan varsa yârimiz
Gerçekler uğruna bütün varımız
Dönmeyiz bu yoldan gitse serimiz
Bütün insanlığa hitabımız var

Çoktan sürüklendik bu maceraya
Gerdanımız taktık zülf-ü Leylâ'ya
Sorgu sualimiz kalmaz ukbaya
Şimdiden görülmüş hesabımız var

Hakk'ı hazır bildik, eyledik şükür
Bizlere ne hacet duayla zikir
Ne sorarsa sorsun Münkirle Nekir
Onlara verecek cevabımız var

İBRETİ, aşıkız olmaz anımız
Gerçekler yoluna koyduk serimiz
Hak, adalet bizde, yoktur zorumuz
Dersimiz aşk, canlı kitabımız var

HER TARAF KIBLEMİZ DUVARIMIZ YOK

Allah'ı bil diye öğüt verenler
Yaradandan gayrı bir yârimiz yok
İbadet, secdeden haber soranlar
Her taraf kiblemiz duvarımız yok

Aşk şarabın içtik dildar elinden
Canımız kurbandır cânân yolunda
Hak ile birleşip, birlik halinde
Ondan ayrı gayrı bir kânımız yok

Tâ evvelden beri yârin kuluyuz
Öl dediği yerde hemen ölüyüz
Sevgi bahçesinin biz bülbülüyüz
Dost yüzünden başka gülzârımız yok

Ademde mevcuttur kuvvetle kudret
Hakk'a ibadettir insana hizmet
Tâ elestten beri böyledir adet
Sevgiliden başka dildarımız yok

İBRETİ, olmuşuz sırrın mahremi
Aşk şarabın içtik, defettik gamı
Yaramız yâr sardı, bulduk merhemi
Gaynılarla asla pazarımız yok

OLMAZSA

Hak ve hakikatten neşe alamaz
İnsanlığa karşı merak olmazsa
Alimle cahilin farkın bilemez
Kişide kararlar durak olmazsa

Haberi olmayan kendi özünden
Bir nesne anlamaz ârif sözünden
Demek bâsiret yok onun gözünde
Kin, kibir, hasetten ırak olmazsa

Gerçeklerin kalbi Hakk'a mekândır
Her ne ararsan var, gizli dükkândır
Gayrı değil, Hak dediğin insandır
Ona söylemesin yürek olmazsa

On sekiz bin âlem insanda âyan
Bu hikmete ermez cahil-i nâdan
Kem ayar olana edilmez beyan
Yeri gelip eğer gerek olmazsa

İBRETİ, bu yoldan gerçekler yürür
Çağırmadan duyan bakmadan görür
Her kötü ahlâktan kendini korur
Hak ve hakikatten ırak olamazsa

KUSUR OLUR MU

Yaradan Allah'tır bu kâinatı
Hakk'ın yapısında kusur olur mu
Adem'e vermişse âhsen sıfatı
Tekmil insanlardan tezvir olur mu

Hayır, şer Allah'tan olursa eğer
Suç işleyenlerde kabahat mı var
Her felaket takdir olunca meğer
Takdire karşı hiç tedbir olur mu

Mutlaka her insan, insan soyudur
Kaliteyi bozan kötü huyudur
Zararsız, faydalı insan iyidir
Kötü ahlaklıdan hayır olur mu

Hiçbir suçun hakla yoktur ilgisi

...

GAM, KEDER GELDİ

Ayrılık yarası hicran bağladı
Ben burda, nazlı yar orada kaldı
Bu hasretin yüreğimi dağladı
Gönlüm matem ile yas ile doldu

Her dem sallanırdı o yar naz ile
Beni karşılardı güler yüz ile
Gönlümü alırdı şirin söz ile
Mutluluk yerine gam, keder geldi

Kayıp ettim baharımı, yazımı
Nasıl dindireyim bilmem sızımı
Sanki ateş sardı yakar özümü
Ayrılık firkati sabrımı aldı

Yari görmek korkarım ki geç olur
Şayet göremezsem halim nic' olur
Yüzün görsem bayram olur, hac olur
Aklım aldı, aşkın serime saldı

İBRETİ, bilmezdim aşkın fendini
Gerdanıma taktı dost kemendini
Selam gelmez, göremedim kendini
Gözlerim hep yarin yolunda kaldı

EFENDİM

Her neyi gördükçe kaşların yıkma
Ne suçum var ise bildir efendim
Hata eyledimse kusura bakma
Düştümse elim tut, kaldır efendim

Nedir bu keman kaş, nedir bu gözler
Açtığı yaralar durmadan sızlar
Hatırdan çıkmıyor o şirin nazlar
Ya kurtar, yahutta öldür efendim

Gün güne arttırdın derdi sızımı
Açmaz oldum hiçbir yana gözümü
Kış eyledin baharımı, yazımı
Bilmem ki bu nice haldir efendim

Gayrilere sırrım açamaz oldum
Bal, şerbet verseler içemez oldum
Kırdın kanadımı, uçamaz oldum
İster ağlat, ister güldür efendim

Sensiz gam kederdir her geçen günüm
Niçin işitmezsin feryad-ı ünüm
Benim Kâbem sensin imanım, dinim
İBRETİ kapında kuldur efendim

CANI KURBAN VERMEDEN

Arif olmaz kimse asla ilm-i irfan görmeden
Menzil-i maksuda ermez, canı kurban vermeden

Alim-i kalbini pâk edip mücellâ kılmayan
Göremez didar-ı yâri aşka yâran olmadan

Ar-ı namus perdesini çâk eden rahat bulur
Bâkî devlet ele girmez, evvel üryan olmadan

Kin, kibir, hırs-ı damahtan geçmeyen bulmaz necât
Mevtû kible ante-muti ile derbân olmadan

Gaflet ehli nuru görmez, du cihanda kör olur
Tur-i kalbini tecelgahi rahman bilmeden

Murğî ankâ pek yüce uçar fakat kâm alamaz
İBRETİ, bûlbûl gibi talibi gülşen olmadan

İRFAN BİLİRİZ

Yarınki cennete etmeyiz minnet
Cenneti vücud-u insan biliriz
Münevver kitleye vererek kıymet
Allah mefhumunu vicdan biliriz

Gâip lâzım değil, n'ideriz lâfi
Mevcut gördüğümüz bizlere kâfi
Sevgi âb-ı hayat safidir safi
İçenleri ehl-i irfan biliriz

Gerçek aşık siler kalbin tozunu
İrfan ışığında açar gözünü
Kâmilin ağzından çıkan sözünü
Hemi hadis, hemi Kuran biliriz

Ahlâk abdestine veririz cevaz
Vücut camiinde kılarız namaz
Dostun eşiğine eyleyip niyaz
Kendimize bunu erkân biliriz

İBRETİ, yavaş ol, gözle turâbı
Cehennem ateşi, vicdan azabı
Neylersin yarınki yevmülhesabı
Olgunları huri gılman biliriz

KANAAT GEREK

Gerçekçi bir insan olayım dersen
Başta vicdan ile adalet gerek
Nefsimi, Rabbimi bileyim dersen
Her kötü ahlâktan ferâgat gerek

Yaptığın hatayı kaderden bilme
Her dem yapıcı ol, yıkıcı olma
İnsana hizmet et, usanıp yılma
Bir suç işlediysen nedâmet gerek

Herşey sende mevcut, gitme yabana
Hakk'ın tecellisi kâmil insana
Kalp Allah evidir, düşme gümana
Gönülde aşk ile hararet gerek

Senden sana yakın hâliki mutlak
N'idersin âlemi, sen kendine bak
Nefsini bilmeyen Hak'tan pek uzak
Çünkü ikrar, imân, sadakat gerek

Levhi mahfuz ümmül kitap yüzünden
İlahi katre var insan özünden
İBRETİ, ayrılma gerçek izinden
İnsana sabırla kanaat gerek

FİGANIM VARDIR

Yine efkârlandı divane gönlüm
Gam kederle yüklü kervanım vardır
Ahu vah çekmekle tükendi ömrüm
İçerimde derdi hicranım vardır

Bilmem nerde kaldı nazlı meralim
Günden güne beter oldu ahvalım
Tükendi sabrım bitti mecalim
Gece gündüz ahu figanım vardır

Gönül vaz geçer mi boyu fidandan
Emsali bulunmaz devri zamandan
Yârdan ayrılalı usandım candan
Tek teselli kaşı kemanım vardır

Ben bir selvi boylu yârdan ayrıldım
Aşkın ateşinde yandım kavruldum
Varlığımdan, benliğimden sıyrıldım
Yâr yabanda koymaz imanım vardır

İBRETİ, yârimi unutmam bir an
Gözlerimden akar yaş yerine kan
Dedim yâr yüzünü göreyim heman
Çünkü derdi hasret çekenim vardır

KİMSELER BOZAMAZ KARARIMIZI

Biz aşk tüccarıyız, gamdan yükümüz
Kimseler bozamaz kararımızı
Safsataya karşı yoktur pekimiz
Softa bölüşmesin zararımızı

Sanmayın beyhude geldik âleme
Çektiğimiz çile gelmez kaleme
Gerçekse bağlıyız gerçek Adem'e
İnsanlıkta bulduk yararımızı

Bizim safımıza giremez kalles
Çünkü cehaletle ederiz savaş
Nakış göstermekle olmaz ayaktaş
Seçeriz yâr ile ağyârımızı

İBRETİ, sözlerin gayet derinden
Her dem durmak gerek aşkın torunda
Badesin içmeyen yarin elinden
Ömür boyu bilmez bu kârımızı

ŞAŞMAYIN SAKIN

Ögüt haddim değil, aydın kardeşler
İnsanlık haddini aşmayın sakın
Cahiller aklına geleni işler
Yorulup peşine koşmayın sakın

Zekâsı çalışmaz, akli kaçıktır
Bakar kör misali gözü açıktır
Fikir versen almaz, kabı küçüktür
Dağ başına kuyu eşmeyin sakın

Fezaya yakışır bizim çağımız
Fakiri soymakla meşgul çoğumuz
Hâlen bilmeyen var solla sağımız
Kör gibi girdaba düşmeyin sakın

İlimle meydana çıkar her hüner
İlme hizmet eden varlığa konar
Marifetle susuz değirmen döner
Hayret ile bakıp şaşmayın sakın

İBRETİ der size, aydın kardeşler
Cahil halden bilmez, cidâle başlar
Hem sözünü tutmaz, hem seni taşlar
Ruhunuzu sıkıp coşmayın sakın

NİÇİN ŞEYTANLARI ÖLDÜRMÜYORSUN

Yarab şüphe yok, herkesten güçlüsün
Lâkin zulmü sona erdirmiyorsun
En azından bizim kadar suçlusun
Niçin şeytanları öldürmüyorsun

Sen birsin neden dört kitabın varmış
Her kuldan soracak hesabın varmış
Hem ateş cehennem azabın varmış
Hem hapishaneyi kaldırmıyorsun

Kimisi camide kimi tekkede
Kimi kilisede kimi mekke'de
Hepimiz şaşırdık bu tehlikede
Gizlendin sebebin sordurmuyorsun

Her ulus seviyor seni ya Allah
Sana çok cömert diyorlar maşallah
Tükenmez hazinen varmış eyvallah
Fakat aç yoksulu güldürmüyorsun

Aklım sana şaşar ey yüce Yarab
Sevgili resulün, Kuran'ın Arap
Seyirci kalmana var mıdır sebep
Neden İsrail'e saldırmıyorsun

Nice mazlumların başın kesen var
Pir Sultan, Mansur'u dâra asan var
Atom bomba atıp ülke basan var
Bunların haddini bildirmiyorsun

İBRETİ bu haller çok zihin yorar
Hem katil, hem melek Azrail'in var
Yerin bilen olsa bunları sorar
Bunca olaylara aldırmıyorsun

KENDİNİ TANI

Eğer benden gerçek hâli sorarsan
Evvel insan olup kendini tanı
Asıl insanlığın aslın ararsan
Yok yere incitme sakın bir canı

Deme şu Yahudi, şu da Ermeni
Gayen insanlıksa insanı tanı
Haksıza eş olma, çoktur ziyanı
Vidansızın eksik olmaz tufanı

Deme şu sunnidir, yahut kızılbaş
Onlar birbiriyle evvelden kardaş
Yaratık eşittir, çekme ayrı baş
Hikmetten haber al, etme isyanı

Sadece sana şart, alınmaz paye
Bir güzel ahlâktır aranan gâye
Boş yere aç durma gün saya saya
İnsanlığa düşman Hakk'ın düşmanı

Deme şu beydir, şu da bir köle
O beydir, insanı eyleyen köle
Eğer vâkıf isen hakikat hâle
İnsan ol kimseye verme ziyanı

Bakarsın bir kimse çıkarır kaza
Hakim başkasına verir mi ceza
Dikkat et, yok deme bir haklı söze
Budur insanlığın gerçek nişanı

İBRETİ, boş yere eyleme telaş
Marifet yoluyla kemâle ulaş
Kimseyi hor görme, nefsinle savaş
Gerçekçi insanın budur plânı

OLMAZ Kİ OLMAZ

Eski Mecnun etmiş devrini tamam
Artık ona nöbet gelmez ki gelmez
Gönül bir cemala olmuştur hayran
Kâbeyi Mekke'yi bilmez ki bilmez

Sergerdan gezeriz yarin nazından
Türlü lezzet alıp her bir sözünden
Göze sürme çekip ayak tozundan
Bundan yüce devlet olmaz ki olmaz

Muhabbet şarabın sevap biliriz
Adem'in cemalin kitap biliriz
Yarın ölsek gene geri geliriz
Gerçeklerin ruhu ölmez ki ölmez

Bilmem cehalete son verilir mi
Kemaletin kadri tam bilinir mi
Aşıkların hali hiç sorulur mu
İlim irfan yerde kalmaz ki kalmaz

İBRETİ niyazı vardır şahına
Evvelce uymuştur Kiblegahına
Hizmetçi yazılmış dost dergahına
Bundan büyük rütbe olmaz ki olmaz

BÖYLECE BİR KARARIM VAR

Ben dostuma yaslanırım
Gönülde bu efkârım var
Deli idim uslanırım
Böylece bir kararım var

Geçmişim kil-u kalimden
Yürürüm kendi yolumdan
Usandım eski halimden
Bu hâle iftiharım var

Dünya sevgisi özümde
Zerre kalmadı gözümde
Giderim dostun izinde
Sanmayın ki zararım var

Hak bilinmez kem hâl ile
Bulunmaz kilu kal ile
Özlenen gerçek yol ile
Yüzüm sürecektir yolum var

Aşıklar dostun çırağı
Yakın görürler ırmağı
İBRETİ, aşkın ırmağı
Taşmaz ise ne varım var

GÖZÜMDE SELİM VAR BENİM

Dertliyim derman isterim
Başta tabibim var benim
Dost yüzün seyran isterim
Gözümde selim var benim

Susamışım ben bu çölde
Bülbülüm ayrıldım gülden
Severim derun-i dilden
Bir iftiharım var benim

Dönmezem dostun yolundan
Musa'yım aşkın Tûr'undan
Gözüm yok cennet hurundan
Kesin kararım var benim

Dosta varam ülfet için
Minnet edem sohbet için
Birlik ol, muhabbet için
Çok intizarım var benim

İBRETİ yârini özler
Derdi derununda sızlar
Siyah kirpik, elâ gözler
Bir şivekârım var benim

CAN GÖZÜNÜ AÇMAYANLAR

Aşıklıktan dem vurmasın
Can gözünü açmayanlar
Dostluk davasın çalması
Varlığından geçmeyenler

Benliğini atamazlar
Varın yoğa satamazlar
Dosta meyil katamazlar
Gerçek yolu seçmeyenler

Son vermeyen kilu kâle
Bülbülü olmayan güle
Eremez hakikat hâle
Dosta doğru uçmayanlar

Gayet severler zenğini
Ararlar nakış rengini
Göremez bir mutlu günü
Kibirlikten kaçmayanlar

İBRETİ, insanı tanı
Özü sözü bir olanı
Dost yoluna vermez canı
Aşk şarabın içmeyenler

SUYU AKMAYAN ARIK MI ARIK

Görünüşe bakıp sanmak ki adem
Endamı yerinde sınık mı sınık
Kravat, fütürlü olsa da her dem
Pantol yırtık, ayak çanık mı çanık

Tüccar pozun verir, bir tek pulu yok
Halıdan bahseder, evde çulu yok
Otlak arar gezer, tek bir malı yok
Hiç suyu akmayan anık mı anık

Herkesi hor görür durmadan atar
Kendisi onlardan beter mi beter
Bir kilo yük vursan yanüstü yatar
Sebâti yok çürük, çürük mü çürük

Herkesi merhaba mertçe görünür
Kimseyi beğenmez fertçe görünür
Canı sıkılınca sertçe görünür
Şekerpare değil erik mi erik

Gerçekten ders alıp öğüt tutmazsa
İBRETİ, benliği söküp atmazsa
Eğer insanlığa meyil katmazsa
Bir heykelden farksız hoyuk mu hoyuk

YOLUNA CAN VERİP ÖLEN OLMAZSA

Boş yere üzülüp boşa yorulma
Hâlinden, dilinden bilen olmazsa
Her dostum diyene sakın sarılma
Derde ortaklaşıp bölen olmazsa

Binde bir can sana olamaz hemdem
Yarana em olup süremez merhem
Vefalı dost deyip güvenme her dem
Yoluna can verip ölen olmazsa

Nasihat etsem de gönül uslanmaz
Sadık yâra kolay kolay rastlanmaz
Yüze gülücüden gönül hoşlanmaz
Hasta iken hâlin soran olmazsa

Çoğu müraidir yaşlı görünür
Yüzü güleç, kalbi paslı görünür
Göz boyamak için uslu görünür
Hâlini, yolunu bilen olmazsa

İBRETİ, bu âlem hep sana ibret
Boşa emek çekip eyleme gayret
Cahile, namerde etme muhabbet
Özü sözü gerçek olan olmazsa

GÖNÜLDEN BAĞLIYIZ CANANIMIZA

Hakk'ı pek yakında gördük inandık
İlk başta danıştık vicdanımıza
Gerçekler yoluna girdik uyandık
Hakikat denildi erkânımıza

Nâci güruhuna bendeyiz bende
Hakk'ı ispat edip kâmil insanda
Şeytanı tanıyıp düşmeyen fende
Odur lâıyk olan ihsanımıza

Gerçek irfanıdır bizim gıdamız
Meleklerin secdegâhı Ademiz
Ancak özün bilen duyar sedamız
Cahil ermez sırmı irfanımıza

İyi inceledik biz o Kuran'ı
Bir canlı kitapta okuduk onu
Arif ol da evvel kendini tanı
Yoksa aklın ermez lisanımıza

İBRETİ, razıyım lütufa kahra
Asla değer vermem cahile köre
Elim göğe açıp eğilmem yere
Gönülden bağılıyız cânânımıza

HESABIN VERMEYENLERE

Mağrurlanıp her dem yüksekte ucan
Sözümüz yok akli ermeyenlere
Marifetten mahrum, irfandan kaçan
Kibiri, benliği sürmeyenlere

Ancak kâmil insan Hakk'ın aynası
Kendinde tecelli eder mevlası
Boş yere yorulup çıkarma sesi
Hakk'ı vicdanında görmeyenlere

Rastgele kimseye eyleyen niza
Kendinden zayıfa eyleyen eza
Ahir zalimlere verilir ceza
Şimdiden hesabın vermeyenlere

Taşa boyun eğip edilmez dua
Adem canlı Kâbe, odur Beytullah
Hakikat kapısı açılmaz asla
Bir kâmil insana ermeyenlere

İBRETİ, nidersin yahşi yamanı
Evel ara kendindeki noksanı
Zalime, namerde etme ihsanı
Seni canı dıldan sevmeyenlere

CAN VERİP CANANI GÖRECEK MİSİN

Erenler ceminde, er meydanında
Can verip cânânı görecek misin
Vazgeçip şöhreti namı şanından
Gerçekler sırrına erecek misin

Musa gibi aşkın Tûr'una düşüp
Nefsi ammarenin kalesin yıkıp
Aşk hançerin kendi kalbine sokup
Şehitler safına girecek misin

Niceler söz ile girer meydana
Arını, varını atmaz bir yana
İsmailim der de kıyamaz cana
Kurban menziline varacak mısın

Her can Mansur olup çekilmez dâra
Kerem, Aslı gibi yanamaz nara
Leylâ'nın aşkıyla gezen avare
Mecnun'un halini soracak mısın

İBRETİ'nin sözü gelmesin ağır
Hakk'a doğru giden işte bu çığır
Dili lal, gözü kör, kulağı sağır
Ölmeden evveli ölecek misin

SÜRER Mİ BİLMEM

Kırdı kanadımı kederle firkat
Hicran mı, sevda mı, zulmet mi bilmem
Dost cemâlin görmek olur mu kısmet
Taksim mi, tecella, gurbet mi bilmem

Gönül hasret çeker sevgili yâre
Hicran ciğerimi etti bin pare
Bir kere soralım o sitemkâre
Tecrübe, çile mi, mihnetmi bilmem

Vatanımız oldu gurbet diyarı
Her seher güledir bülbülün zarı
Gönlümüz sevgisi erenler piri
Acı mı, elem mi, zahmet mi bilmem

Cuda olmak müşkül dost vahdetinden
Canla, baş satılır yaramaz tenden
Ahuzar ederim gül hasretinden
Gurbet mi, keder mi, firkât mi bilmem

Hâlâ çekmektedir yâr hasretini
Her vakit özleyip muhabbetini
İBRETİ, görür mü dost vuslatını
Bu ayrılık böyle sürer mi bilmem

KÖRÜDÜR KÖRÜ

Aşkın cezbesiyle didarı görmek
Aşıkı sadıkın vâridir varı
Tecelli Tûr'unda visâle ermek
Hakikat ehlinin kândır kân

Ehli aşk kûblesi didarı cânan
Farz ile sünneti orada tamam
İrfan mektebinden dersini alan
Petekle bal yapmış andır anı

Bülbülün feryadı gülün hârından
Aşk ehli bellidir ah-u zarından
Vuslat şarabını tutan elinden
Naci gûruhunun piridir piri

Aşk, muhabbet şarabını içmeyen
Hak ile batılı görüp seçmeyen
Dost yolunda varlığından geçmeyen
Bilki insanların körüdür körü

İBRETİ, dost için serden geçe gör
Yahşıyi, yamanı tanı seçe gör
Yâr lebinden ab-ı hayat içe gör
İsrafil'in hayat sûrudur sûru

HİÇ ÖLMEZ YAŞAR

Tâ elest deminde demişiz belî
Arif bilir bunu beyhude şaşar
Aşkın şarabından kandık ezeli
Çünkü dertli olan dermana koşar

Muayyen vakit yok daim ibadet
İnsana gerektir sevgiyle hizmet
Madem hak her yerde cami ne hacet
Bilmeyenin yolu yabana düşer

Sofu inat eder, hak yola gelmez
Bin sene okusa bu sırra ermez
Gerçeğin suali mahşere kalmaz
Fırsat elde iken sıratı aşar

İsrafil sûrunu hergün çalmakta
Gafletten uyanan hep dirilmekte
Bâtıldan vazgeçip Hakk'a gelmekte
Şaşkın sofu halen bekliyor mahşer

İBRETİ, sözünü yeter uzatma
Kendinde ara bul yabana gitme
Dostun ile dost ol, gayrı gözetme
Sadık dost olanlar hiç ölmez yaşar

SERDE DUMAN VAR

Gurbet zincirine oldum giriftâr
Ne hâlden bilen var ne de soran var
Dostun hayaliyle her leyl-ü nehar
Yürekte hareket, serde duman var

İşimiz olmuştur ayrılık, firkât
Hayal oldu aradaki muhabbet
Dostun yüzü gülüp olmuyor rahat
Çünkü hasret çekip çiğer delen var

Severim yürekten o şivekârı
Canımdan ileri severim yâri
Lâkin görmesem de selam et bari
Ne bir getiren var, ne de gören var

Şikayetim çoktur senden ey gurbet
Aldı etrafımı gamı kasavvet
Gönül yüzü gülüp olmuyor rahat
Firkât ile gözü yolda kalan var

İBRETİ, unutma sevgili yâri
Durma ona sun sen arzu halini
Kavuşması mümkün olmazsa bari
Bilsin ki aşk ile yanıp tüten var

NE DE BEN İÇTİM

Muhabbet yolunda er meydanında
Ne sen geçebildin ne de ben geçtim
Dolu kadeh bekler durur yanında
Ne sen içebildin ne de ben içtim

Sevgi ortasına çeken var perde
Tutulanlar bilir bu zalim derde
Göz göze gelipte gördüğüm yerde
Ne sen kaçabildin ne de ben kaçtım

Bilmem nasıl esti muhabbet yeli
Bize unutturdu her müşkül hâli
Eteğinden tutan bükülmez eli
Ne sen açabildin ne de ben açtım

Dost dosta eder mi böyle zulümü
Gören acınıyor benim hâlimi
Kırdın kanadımı, büktün kolumu
Ne bir merhem sürdün ne de ben uçtum

İBRETİ'yim yandım aşkın narından
Gül inler bülbülün ah-u zârından
Ciğerim yanıyor yaram derinden
Ne sen bir su saçtın ne de ben saçtım

İNSANA KIYMET VERELİM

Başka davayı n'eylersin
Doğru, yanlış bilelim
Hurafeden ne söylersin
Hakikat hâlin bulalım

Kurtulalım sufli hâlden
Yürüyelim gerçek yoldan
Vazgeçelim kıl-u kâlden
Bir fazilete erelim

Ne çıkar kuru davadan
Uzaklaşak' maceradan
Adet bu kâlubeladan
Kibirden uzak kalalım

İnsan iki bölük inan
Biri şeytan, biri rahman
Hak ve gerçekleri seven
Öyle insandan olalım

Gerçek insan sever insan
Kimseye eylemez ziyan
Seni yormaz insan olan
Böylece olgun olalım

Kalleşin bil kabı boştur
Her hareketi nâhoştur
Kalbindeki hep teşviştir
O hâlden nefret kılalım

İBRETİ, yolu bu hakkın
Kötü huydan gayet sakın
Doğru yoldan gelip yakın
İnsana kıymet verelim

DEFETTİK GAMI

Cihanda bilmedik şöhreti şanı
Aşk meyinden içtik defettik gamı
Beytullah biliriz kalb-i ademi
Sanma ondan başka bir vârimiz var

Evvelden maşukuz bir al-i şâna
Ondan yüzlerimiz dönmez bir yana
Candan kul olmuşuz gerçek insana
Biz Mansur olursak bir darımız var

Cemâlden okuruz Kuran hecemiz
Ne gündüz bellidir ne de gecemiz
Bu yüzden postunu verdi nicemiz
Yoluna baş koyduk, kararımız var

Aşkın ateşiyle yandık, kavrulduk
Duman olup semalara savrulduk
Sanmayın ki Haktan bir an ayrıldık
İBRETİ, elestten ikrarımız var

İbreti'nin Malatya'lı Hasan adında bir komşusu vardı. Hasan Amca, eşini işçi olarak almanya'ya göndermiş ve 4-5 çocukla baş başa kalmıştır. Birkaç yıl çocuklarıyla yaşam mücadelesi veren Hasan Amca'nın artık dayanma gücü bitmiştir.

Her akşam İbreti'nin yanına gelip sohbet eden Hasan amca, mektup yazdığı halde, eşini Almanya'dan dönmeye ikna edemez. "İbreti Baba, ben hanıma sesimi duyuramadım. Belki senin sesini duyar da gelir. Ona bir şiirle seslenmeni istiyorum." der. Bu durumdan duygulanan İbreti, aşağıdaki şiiri yazar. Bu şiiri eşine postalayan Hasan Amca'nın eşi birkaç gün sonra çıkıp gelir ve "Bu şiirden çok duygulandım, onun için geldim." der.

GEL

Hasretin çekmekle nazlı cânânım
Gözüm kan, yaş, yürek parelendi gel
Gün güne artmakta derdi hicranım
Dertlerim üst üste sıralandı gel

Gel gör ne haldeyim kaşı hilâlim
Her seni andıkça artar melâlim
Tükendi sabırım, bitti mecâlim
Gönlüm kederine kiralandı gel

Çoktan düştüm gönül macerasına
Aşk gemisin saldım gam deryasına
Yetiş kurtar hemen, bak çaresine
Fırtınadan yelken parelendi gel

Durmaz içim yanar hasret nârından
Aynlık, yoksulluk, yaram derinden
Gam, keder yazılı her bir yerinden
Bahtımın defteri karalandı gel

İBRETİ baharım benzedi kışa
Nerde o muhabbet, nerde o neşe
Derdi kederimle kaldım baş başa
İyi gün dostları aralandı gel

ŞAŞMA HA ŞAŞMA

İnsanlığa doğru bir yol ararsan
Cahilin peşine düşme ha düşme
Gerçekçi bir kâmil olayım dersen
İnsanlık haddini aşma ha aşma

Cahillerin sözü zehirli oktur
Onlarla birleşip savaşılan çoktur
Kemâletsiz insan her dem çocuktur
Nefret et, peşinden koşma ha koşma

Niyetin bir insan olmaksa eğer
Gerçek insan bütün dünyayı değer
İBRETİ, istersen marifet, hüner
İnsani ahlâktan şaşma ha şaşma

OLMAYINCA

İrfan mektebine sözle girilmez
Hulusi kalp, doğru öz olmayınca
Gerçekler sırrına asla erilmez
Hakk'ı tanıyacak göz olmayınca

Her aşıkım diyen bâde içemez
Her mürşidim diyen müşkül seçemez
Güller yaprak açıp koku saçamaz
Karlar eriyipte yaz olmayınca

Ârif olan bulur gerçek yârini
Yoluna terk eder bütün varını
Tutuşup yanmalı aşkın fırını
Hiç kebab pişermi köz olmayınca

Kanat gelişmeden uçamaz kuşlar
Bebe et yiyemez çıkmadan dişler
Ne kadar pişirsen yenir mi aşlar
Gerektiği kadar tuz olmayınca

İBRETİ, meyveler yetmeden yenmez
Açılmayan güle bülbüller konmaz
Boş bir lamba asla tutuşup yanmaz
İçinde bir miktar gaz olmayınca

SİYASET

FIRSATI VERME HAİNE

Okul, çeşme, cami vaadi çoğaldı
Yine ziyaretler arttı gün güne
Başta çıkarcının cepleri doldu
Çok defa aldandık biz bu oyuna

Çilemiz bitmedi hep kara günler
Bunu anlamıyor küflü beyinler
Tarihe mal olsun eski oyunlar
Eşit hak sağlansın insan soyuna

Zorbanın zulmüne olmuşuz hedef
Ömrümüz bu halle oluyor telef
Burjuva, faşisti edip bir taraf
Bir olup erelim bir mutlu güne

Zalimler zayıfın kanın emmesin
Bana ağa, sana köle denmesin
Emekçinin hakkı zorla yenmesin
Sömürücü kandırmasın boyuna

Akıl ermez oldu bu tuhaf işe
Kimi kavga eder, kimi temaşa
El ele vermekle çıkılır başa
İBRETİ fırsatı verme haine

KESİLMEDİ BU SAZIMIZ

Ahımız arşa dayandı
Kesilmedi bu sızımız
Gözümüz kana boyandı
Bunu görerek gözünüz

Bizi yabana attınız
Varıp keyfiniz çattınız
Demek ki hep aldattınız
Böyle mi gerçek özünüz

Anadolu'da hep sözler
Bakmıyor doğuya gözler
İnsan beraberlik özler
Diyene çattı bazınız

Boğaza köprü derdiniz
Doğuya hep boş verdiniz
Belli bizi hor gördünüz
Çaldınız kendi sazınız

Şehirden seçtiniz köyü
Böyledir ağalar huyu
Biz bu halde, sizler uyu
Elbet geçiyor nazınız

Okulu, suyu yok köyün
Minnetimiz de yok duyun
Yaptınız bizlere oyun
Var mı bir başka iziniz

Ağa olmaz bizim köyde
Kim varsa hep aynı boyda
Çünkü hepimiz bir soydan
Dedik sertleşti yüzünüz

Dedik ki biz egemeniz
İBRETİ birer insanız
Vatan için can vereniz
Var mı bir başka sözünüz

SİZ Mİ HAKLI, BİZ Mİ HAKLI

Asıl sizi hak düşmanı
Siz mi haklı, biz mi haklı
Sonra görürsün pişmanı
Siz mi haklı, biz mi haklı

Horlama bizi boşuna
Aklın ermiyor işine
Taşın inecek başına
Siz mi haklı, biz mi haklı

Durumundan çokça sakın
Vermezsin herkesin hakkın
Herhal zevalınız yakın
Siz mi haklı, biz mi haklı

Yüreklerdeki yaraya
Baş uyur, değmez çareye
Basarsınız palavraya
Siz mi haklı, biz mi haklı

Ağalarla bir olursan
Yoksulları hiç görürsen
Elbette sen sorulursun
Siz mi haklı, biz mi haklı

İşgal ettiniz orayı
Çalarsınız iftirayı
Seçeriz akla karayı
Siz mi haklı, biz mi haklı

Ağaları kayırırsan
Bizi sola ayırırsan
Vurguncuyu doyurursan
Siz mi haklı, biz mi haklı

Softalığa verip hızı
Yardakçılar dizi dizi
Düşünmezsin çaresizi
Siz mi haklı, biz mi haklı

Bütün milleti kandırdın
Kendi dolabın dönderdin
İBRETİ'yi usandırdın
Siz mi haklı, biz mi haklı

KİMİ YER KİMİ BAKIYOR

Üstünde gezdiğin vatan toprağın
Kimler zapteylemiş, kimler ekiyor
Türlü meyve veren yeşil yaprağın
Mahsulün kim yiyor, kimler dikeyor

Her taraf ağanın çiftliği, bağı
Ovası, ekini, merası, dağı
Çırağı, tutması insanın çoğı
Bazısı var öz canından bakiyor

Otuz köy, çiftliği tek bir ağanın
Bir de haline bak, fakir çobanın
Böyle tersine mi, çarkı dünyanın
Çoğunun gözünden kan, yaş akıyor

Hüküm sürmektedir zorbalık çağı
Hep ağa elinde vatan toprağı
Kendiler ayırmış sol ile sağı
Onun için kim yer, kimi bakıyor

Ölse mezarı yok çok vatandaşın
Nereye varacak sonu bu işin
İnsaf et bir kere vicdanen düşün
Çoğı dünya için dinin yıkıyor

Kimisi beğenmez ballı böreği
Kimisi bulamaz yavan çöreği
Zalimlerin taştan katı yüreği
Fakirin haline gülüp bakıyor

Vatan için olan her bir savaşta
Üstün başanda ağa mı başta
Üvey evlat mıyız şaştık bu işte
İşte bu durumlar çok can sıkıyor

Kaba kuvvet bitiremez bu işi
Müsâvi tutmalı hep vatandaşı
Herkesin olmalı işiyle aş
Zulümden mutlaka niza çıkıyor

Hayat, geçim garantisi olmalı
Kin yerine sevgi, şefkat dolmalı
İBRETİ yoksulun yüzü gülmeli
Hep sonuçlar bu düzene bakıyor

TALAN TALANA

Gözün aç vatandaş dikkat et hele
Memleket serveti talan talana
Yakındır çok sürmez, biter bu çile
Artık millet aldanmıyor yalana

Toprağımız yabancıya yurt değil
Doğrusu bu, çekilecek dert değil
Bu hâle göz yuman bil ki mert değil
Son vermek gerektir yanlış plâna

Atalar yurt için dökmüş kanını
Böylece yüceltmiş Türk'ün şanını
Şahsi çıkar için öz vatanını
Peşkeş çekenleri atak bir yana

Milletimiz merttir sözünden dönmez
Şanlı tarihi var, harpten usanmaz
Halkımız uyanık, her söze kanmaz
Yalan, dolan artık çıktı meydana

Gençlik ışık tutmuş, önde yürüyor
Bu millet kör değil, bunu görüyor
Vatanını seven hemen yürüyor
Elveda çekiyor geri kalana

Polisler sanıyor ilim yurdunu
Destekliyor Cansınların kurdunu
Copla öldürüyor vatan merdini
Namus kirleniyor, alan alana

İBRETİ, bu dertle yürekler yara
Mutlak bulmak gerek buna bir çare
Analar yastadır, giyinmiş kara
Düşmanlar seyirci, gülen gülene

HEMŞERİM

Gel de bir kez bak bu hâle
Sen de ibret al hemşerim
Kimi ağa kimi köle
Bu mu doğru yol hemşerim

Sırtımızla çekip odun
Köylü, işçi, erkek, kadın
Gerileriz adım adım
Bunu böyle bil hemşerim

Bulmayan çok dan, arpa
Kimi büyük kimi körpe
Yorganı alarak sırta
Tuttururuz yol hemşerim

Acıyan yok acımıza
Budur giden gücümüze
Yetim kalan bacımıza
Veremiyok pul hemşerim

Çilemiz başlardan aştı
Çoğunun tebdili şaştı
Yolumuz bu sarpa düştü
Bir çaresin bul hemşerim

Toprağın olmazsa yurttan
Kurtuluş olmaz bu dertten
Bu yük hiç iner mi sırttan
Doğrulur mu bel hemşerim

Ağaya boyun bükmele
Onun tarlasın ekmekle
Taş çekip kerpiç dökmekle
Dayanır mı kol hemşerim

Söz ile biz vatandaşız
Hak ve hukuklarda eşiz
Cephelerde can kardeşiz
İşte böyle hal hemşerim

İBRETİ elbet bu çile
Er geç biter sabreğ hele
Ne ağa kalır ne köle
Bunu böyle bil hemşerim

HEP ALIN YAZIMIZ KARA MI BÖYLE

Bilmem hükümet mi, düzen mi bozuk
Yoksulluk bir dert mi, yara mı böyle
Ağalar düşünsün, bize de yazık
Hep alın yazımız kara mı böyle

İşsizlik, mahrumluk hergün bu adet
Yoksa ahrette mi verilir kısmet
Ne bu sıkıntılar, bu bir rezalet
Kıyamete kadar süre mi böyle

Kimi ağalara bağ, bostan kazar
Kimi zayıfları durmadan ezer
Kiminin yorganı sırtında gezer
Yoksa zaten adet, töre mi böyle

Her imkân zorbanın, ortada hile
Elbet bir gün sona erer bu çile
Eşimiz hizmetçi, kendimiz köle
Özgürlük, mutluluk göre mi böyle

İBRETİ, belâlar başında hergün
Senin için gam, keder ellere düğün
Hiç yüzün gülmedi, olmadın sakın
Her zaman yüreğin yara mı böyle

KURALIM DA KURTULALIM

Vurguncunun işlerinden
Soralım da kurtulalım
Belasını başlarında
Görelim de kurtulalım

Bizlere hor bakanları
Sesimizden bıkanları
Yok yere kulp takanları
Sürelim de kurtulalım

Suçunu bilmeyenlerin
Hizaya gelmeyenlerin
Dersini almayanların
Verelim de kurtulalım

Bakmıyor göz yaşlarına
Çünkü gelmez işlerine
Yumruk ile başlarına
Vuralım da kurtulalım

İBRETİ, ulus ezeni
Hakların yiyip gezeni
Halka gerekli düzeni
Kuralım da kurtulalım

ONLAR SAĞCI SEN SOLDASIN

Ey arkadaş gözün aç bak
Hep böyle sufli haldesin
Herkes çıktı yıldız aya
Hâlen sen yaya yoldasın

Çıkarcılar uyutmuşlar
Boş emzikle avutmuşlar
Kendi kendin büyütmüşler
Onlar sağcı, sen soldasın

Hiç farkına varmamışsın
Yaptıkların görmemişsin
Niçin bunu sormamışsın
Onlar ilde, sen çöldesin

Vatan için her savaşa
Girdin neden çıktın boşa
Zorba, ağa çıkmış başa
Hâlâ sen köhne şaldasın

Hep gezersin serserice
İBRETİ, bu halin nice
Sahip olmadın bir güce
Oy çantası bir gölgesin

MİNNETİMİZ YOK

Hilesine bakın Amerika'nın
Böyle oyunbaza minnetimiz yok
Kılına dokunsa bizim vatanın
Sanma çatışmaya niyetimiz yok

Sulhu pek severiz, gerekmez savaş
Lâkin istemeyiz böyle bir kalleş
Biz hür, bağımsız, milletiz kardeş
Sömürgeci için şerbetimiz yok

Hem Türk vatanına kurmuş üssünü
Dönüp destekliyor Yunan dostunu
Anlamak gerektir bundan kastını
Böyle fırsatçıya hürmetimiz yok

Ondan uzak kalmak bizdeki karar
Tarihlerle sabit açtığı zarar
Dura dura belki çok hesap sorar
Defolsun yüzüne hasretimiz yok

Çok evvel tanınız büyük bir canı
Duymayan kalmadı döktüğü kanı
İnsan olan sevmez hunhar olanı
Şimdilik elinde fırsatımız yok

Öz vatandaşına eyleyen kemlik
Aklı olan ondan bekler mi iylik
Zulmün, cinayetin çoğunu duyduk
Öyle zalimlerle ülfetimiz yok

Bir mektup yazayım, getir kalemi
Bütün vatandaşa edem selâmı
Böyle bir zorbaya hasıl kelâmı
Zerrece bir sevgi, şefkatimiz yok

İBRETİ, bu ibret alana yeter
Belki gün gelecek bu günden beter
Ceht eyle zulümden vatani kurtar
Çünkü zorbalara rağbetimiz yok

DOĞRU YOLDAYIZ

Ağalar hep sağ sedirde
Ancak fakirler soldayız
Sorgu sual olmaz bizde
Çünkü biz doğru yoldayız

Asıl bugün mahşer bize
Suçlu olan görür ceza
Vidân terazisi yaza
Tartın ki biz ne haldeyiz

Bize dil uzatman sakın
Yemeyiz kimsenin hakkın
Zorbaya değiliz yakın
Madem ki gerçek yoldayız

Yıllardır çekerek çile
Böylece geldik bu hale
Anı gibi her çiçekten
Petek yapmışız, baldayız

İBRETİ'nin sözleri hoş
Ayıkız, sanmayın sarhoş
Asıl yurdun bekçisiyiz
Sanmayın başka eldeyiz

GİDER BU DEVRAN

Temel atıldıkça zamlar artıyor
Ne bir iftiradır, ne de bir yalan
Midecinın ağzın lokma örtüyor
Oy avcılığına hazır bu plân

Fakir bulmayınca ilaç parasın
Parasız sarar mı doktor yarasın
Düşünen oldu mu bunun çaresin
Gelsin haber versin, varsa bir bilen

Emek ırgatındır, ürün ağanın
Kilosu kaç lira acı soğanın
İstikbali var mı ırgat, çobanın
Sürüp gitmektedir bu zorba düzen

Emekçinin hakkı verilmedikçe
Yoksulun durumu sorulmadıkça
Zulümün defteri dürülmedikçe
Bu düzenle sürüp gider bu devran

Zenginler, zengine oluyor destek
Fakirin ağzına vuruyor köstek
İBRETİ, bu halı etmişler meslek
İsterler kendine hep kalsın meydan

ÇOKTUR

Sanma ki bu devran böyle sürececek
Hak ve hakikati görenler çoktur
Yetim, dul, mazlumun hakkın soracak
Bu haklı davaya girenler çoktur

Malı mülk olmayıp gezen âheste
Düşüp hasta yatan hem son nefeste
İçecek ayrıntı olmayan tasta
Bu halin farkına varanlar çoktur

Nice yıllar boyu milleti ezen
Onun hakkın yiyip, sallanıp gezen
Sırası geldikçe yazanım bazen
Sonunu bekleyip duranlar çoktur

Zengini kayırıp, fakiri görmez
Yoksulun, yetimin halini sormaz
Mal, mülk yok diyerek kredi vermez
Tefeciden faiz alanlar çoktur

İBRETİ sözünü demez boşuna
Mutlak çoklarının gitmez hoşuna
Tutulmuşuz bizler zorba kışına
Bu haklı davayı çalanlar çoktur

KARDEŞ

El ele veripte dertlere çare
Bulmanın zamanı geçmekte kardeş
Hak, adalet yolu meydanda iken
Çoğu bilip sağa kaçmakta kardeş

Hakka karşı gelip, hak yoldan kaçan
Fakiri, zengini ayırıp seçen
Kendi çıkarına mevziler açan
Bizi her gün kesip, biçmekte kardeş

Olgun insan boşa eylemez inat
Hakikat yolunda edelim sebat
Bak kara belaya, açmıştır kanat
Her an üstümüzde uçmakta kardeş

Böyle mi sürececek dünyanın hali
Mutlak her kemâlin vardır zavalı
Artık bilmeliyiz sağ ile solu
Gerçekler gerçeği seçmekte kardeş

İBRETİ, sözlerin alana öğüt
Her şey geçicidir, sanma ki sabit
Kim haktan yanaysa işte o yiğit
Hakikat sancağın açmakta kardeş

İNSANLIĞI YILDIRIYORLAR

Nedir bu cehalet, nedir bu dehşet
İnsanlar insana saldırıyorlar
Asilzade olan eylemez vahşet
İnsanlık ilkesin kaldırıyorlar

Boş boşuna akan bu kanlar nedir
Hiç uğruna ölen bu canlar nedir
Fesat, fitne yapan şeytanlar nedir
Düşmanları bize güldürüyorlar

Bu ölenler birbirine ulaktır
Kimi el, kimi göz, kimi kulaktır
Böyle düşünmeyen mutlak salaktır
Çekip birbirini öldürüyorlar

Aramak gerekse hata, sevabı
Her fert vicdanından sorsun cevabı
Gerek Allah sorar dini, kitabı
Boşa insanlığı yıldııyorlar

İBRETİ, herkesle kardeşçe geçin
Kimseden sormazlar, kimsenin suçun
Kurnaz saltanatın sürdürmek için
Sevmediğin, düşman bildiriyorlar

GÖRENİMİZ ÇOK

İnsaf eyle bir bak be hey birader
Vatan için canın verenimiz çok
Daim çekmekteyiz gam ile keder
Fahiş, faiz borca girenimiz çok

Askerlik gelince hemen varınız
Vergi borcumuzu tabi veririz
Bilmem ki kredi nasıl alınız
Sonunu bekleyip duranımız çok

Vatan evladınız yaban değiliz
Doğrusu böyledir, yalan değiliz
Bakan, zorba, ağa felan değiliz
En geriki safta kalanımız çok

Nüfusu çok, gelirin yoğuna bakıp
Bel ile baltayı omuza takıp
Efrat aileyi köyde bırakıp
Yorganı sırtına saranımız çok

Bakın şu feleğin fena işine
Bizleri uğratmış yokluk kışına
Dilim ekmek düşmez nüfus başına
Bunu gözleriyle görenimiz çok

Değil okul, çeşme yahut köy yolu
Yuvası olmayan vatandaş dolu
Gören yok mu acep bu vahim hâli
Bu duruma şaşıp kalanımız çok

Menzil, menzil konup göçenimiz var
Nice yavan çorba içenimiz var
Zorbanın zulmünden kaçanımız var
Yerinden, yurdundan olanımız çok

Çoğumuz mecburuz iş bu hayata
Bebek kundaklayıp, bağlarız sırta
Kaldırıp indirip hem tarta tarta
Hastayı, merkebe saranımız çok

Kravat, fütörlü, felli olan yok
Hiç yurdu, yuvası belli olan yok
Her imkândan mahrum fakirlere bak
Köy köy gezip kalbur öğrenimiz çok

Ata'nın izinden varanlardanız
Hemen zulme karşı duranlardanız
Hak ve hakikati soranlardanız
Bu haklı davaya girenimiz çok

İBRETİ, çekmekle bitmez bu çile
Bilmem ki böylece sonu ne ola
İnsafla bakan yok bu vahim hâle
Bunun sebebini soranımız çok

MATEM GÜNÜDÜR GÜNÜ

Yoksulluk derdiyle köşe bekleriz
Arşa çıkan fakir ünüdür ünü
Günden güne derdi derde ekleriz
İşte bu zulümün sonudur sonu

İş aramak için gezdiklerimiz
Çapa, hendek, kuyu kazdıklarımız
Çok zaman canından bezdiklerimiz
Tek taraf ağalar şanıdır şanı

Gâhi bağ kazanız gâhi de bostan
Bazı Adana'da bazı Elbistan
Aradık bulmadık yorulduk inan
İş yok tamam ayın onudur onu

Bir aş ekmek için fakirin çoğu
İş aradık gezdik ovayı dağı
Çözüldü dayandı, dizlerin bağı
İşte geldi matem günüdür günü

Ağanın kabanı partal attığı
Ucuz alıp pahaliya sattığı
Viski, şarap içip yan yan yattığı
Yetim, dul, mazlumun kanıdır kanı

Birgün olur haklı, hakkını alır
Sanma ki zulümler ebedi kalır
Herkes ettiğini ahiri bulur
Bu da işin haklı yönüdür yönü

İBRETİ, saymakla bitmez dertlerin
Sen gurbette ıssız yuva, yurtların
Mutlak hali sorulacak fertlerin
Ekseriyet buna kânidir kâni

İKİLİK ARADAN SÜRÜLMELİDİR

Asırlarca süren şu bozuk düzen
Artık bu hâle son verilmelidir.
Her zaman zorbadır zayıfı ezen
İnsancıl bir sistem kurulmalıdır

Eşit hakka sahip bu insan nesli
Kimisi neşeli, kimisi yaşlı
Ağa, köleliğin ne imiş aslı
Bunların hesabı sorulmalıdır

Birlik, beraberlik var olmak gerek
Sözde, düşüncede hür olmak gerek
İnsan sevgisiyle dolmalı yürek
İkilik aradan sürülmelidir.

Bu mezhepler nedir, bu dinler nedir
Bu yüzden dökülen bu kanlar nedir
Din için, ırk için bu kinler nedir
Bu hâl tarihlerde görülmelidir.

İBRETİ, böyledir başlıca çare
Din, iman mezhebi vicdanda ara
İnsan hakkı yiyen göz göre göre
Ağzının üstüne vurulmalıdır.

KİMİSİ BEY, KİMİ KÖLE OLMUŞTUR

Yaratıkta Adem nesli bir iken
Ne hakla bu zulüm kula olmuştur
İnsanlıkta eşit bir hak var iken
Kimisi bey, kimi köle olmuştur

Kimi dutma, kimi hayvan çobanı
Kiminin göklerde uçar bir yanı
Kimi ekmek için satar yorganı
Yoksulluk kendine çile olmuştur

İnsan birbiriyle değil mi kardeş
Neden her birisi çeker ayrı baş
Kimisi sulh ister, kimisi savaş
Zorbalar, zayıfa bela olmuştur

İnsana verilse gereken kıymet
İnsan, insanlığa eylese hizmet
Eşitlikte, gerek tam doğru niyet
Belli ki bu işte hile olmuştur

Sömürü düzeni bozulur mutlak
İnsanlık uyanır aranır bu hak
İBRETİ, Zulümün sonucuna bak
Temeli çürük bir kale olmuştur

SOR HEMŞERİM SOR

Su başında olan kara belânın
Kahrını çekmesi zor hemşerim zor
Üstüne coplarla polis salanın
Hemen defterini dür hemşerim dür

Seni aldatmasın sahte dil ile
Sakın kandırmasın para, pul ile
Gizli pazarlıklar yapar el ile
Gerekli dersini ver hemşerim ver

Demokrasi diye dolap dönderen
Oyunu alıpta seni kandıran
Gidip Avrupa'da valiz dolduran
Onun hesabını sor hemşerim sor

Her vakit o ağa, sen ise köle
Nedir bunca zaman çektiğin çile
Yeter son verelim artık bu hâle
Bu senin öz davan gir hemşerim gir

Böyle ne beklersin boşu boşuna
Hele bir de sen geç işin başına
Son ver ağaların bu gidişine
Yağan yağmur değil kar hemşerim kar

Uzaklaştıralım şu hainleri
Tarihe mal olsun hep oyunları
Zorbalık, zulümle geçen günleri
Önleme çaresi var hemşerim var

İBRETİ, sanma bu böyle sürünür
Karanlıklar geçer ışık görünür
Musavi şartlarla karar alınır
Gözün aç o güne er hemşerim er

GÖÇE BAK GÖÇE

Karanlık geçmekte şafak açıyor
Uyan gözlerini aç gör aç
Herkes kendi için vekil seçiyor
Sen senden olanı seç gör seç

Menfaat sağlayıp cebe koyanı
Dalkavukluk yapıp sahte öğeni
Çıkar için seni ahmak sayanı
Onun nasihatın hiç gör hiç

Kuru vaad yapıp seni kandıran
Oyunu alınca yüzün döndüren
Seçim yaklaştıkça selam gönderen
Uğrama yanına, kaç gör kaç

Zorba ağa, meclisine girmesin
Davayı çalanın başın yarmasın
Köylü, işçi diye hâkir görmesin
Açıkça yaptığı suça bak suça

Koyun kıyafetli yırtıcı kurt var
Bir de başımızda böyle bir dert var
Korkmadan, yılmadan üstüne şert var
Hele şu boynuzlu koça bak koça

İyi seç yolunu, boşuna şaşma
Senden olmayanın peşine düşme
Köyüne yaptırsa camiyle çeşme
Her gün yüklediğin göçe bak göçe

Hemi toprağın yok hem de yolun yok
Onun halısı var, senin çulun yok
Hasta olsan tedaviye pulun yok
Bitmez dertle dolu içe bak içe

Günden güne gelir zam zam üstüne
Gün geçtikçe gelir gam gam üstüne
Bütün iyilikler yakın dostuna
Sana hisse çıkan hiçe bak hiçe

Her zaman senden mi hayvan çobanı
Mühendis mi çıktın, doktor mu hani?
Ezileni koyup, ezenden yanı
Olup işlediğin suça bak suça

İBRETİ, bu gidiş gayet karanlık
Son vermek gerektir bu hâle artık
Ayağın kış lastik, şalvarın yırtık
Sakala kanşık saç a bak saç a

DOLDU DOLUYOR

Sefalet, rezalet bir bir ardına
Geldi kapımızı çaldı, çalıyor
Her zaman düşmüşüz geçim derdine
Zalim, zorba bizi yoldu, yoluyor

Dikkat eyle bak ki bu nasıl oyun
Üstümüzde durmuş birtakım hain
Sanarsın onlar kurt, biz ise koyun
Gelip içimize daldı, dalıyor

Yiyen yiyor fakir halkın malını
Düşünmüyor yetim, dulun hâlini
Bir parça uzatsa yardım elini
Arkasından bir zam saldı, salıyor

Vergiden muaftır sürü sahibi
Eşyaya zam konur, yokmuş ayıbı
Başa koyduğumuz halkın büyüğü
Hergün bizden vergi aldı, alıyor

Tarım kredisi toprak beyine
Yem kredisi sığır, koyuna
Ancak zam düşüyor fakir payına
Zulüm üstümüze geldi, geliyor

Zaten ekmeğimiz çok zaman yavan
Bir de iş bulmazsak hâlimiz yaman
Mal, mülk yok ki yakak tezekle saman
Kar, kış kapımızı aldı, alıyor

Tefecinin işi yolunda gayet
Gün güne yığmakta çeşitli servet
Bu nasıl düzendir, bu ne adalet
Gam, kasavet bizi buldu, buluyor

Vita yağı ile açıldı ara
Gaz, tuz parası için aranız çare
Sabunla tütüne geldikçe sıra
Saranp benzimiz soldu, soluyor

Şehirden vazgeçtik, kapandık köye
Et, sebze bulan yok hiç doya doya
Bayramı bekleriz, gün saya saya
Sabredelim çile doldu, doluyor

Ne yorganda kılıf, ne sağlam yastık
Dökülen pamuğun, çuvala bastık
Borca purtu aldık, harmana kestik
Az kaldı günleri doldu, doluyor

Çocuk ister bizden defter, kalemi
Bir küçük yaralı, o da merhemi
İBRETİ'nin bitmez derdi, elemi
Yokluk ciğerini deldi, deliyor

YIKAR GİDERİZ

Lâik hürriyetin biz kalesinin
Yıkanın temelin yıkar gideriz
Zorbanın, her türlü baş belasının
Üstüne sel gibi akar gideriz

Öz Türk evladınız biz bu vatanın
Başını ezeriz bize çatanın
Yurdumuzda bize kafa tutanın
Hemen gırtlığını sıkar gideriz

Kahraman Türk oğlu tarih boyunca
Her yumruğu balyoz, kavga olunca
Düşmanlara vurup yere serince
Ayağına ipler takar gideriz

Haklar savunuruz ölene kadar
Faşist terör sona`erene kadar
Mutlu aydınlığı görene kadar
Zulme süngümüzü çakar gideriz

İBRETİ, ulusa çelme takanın
Ata'nın izinden dışa çıkanın
İleri gitmeyip geri bakanın
Canını ateşe yakar gideriz

ELİMİZLE SARMALIYIZ

Zorba, haksızın üstüne
Birleşerek varmalıyız
Asırlardır yenen hakkı
Teker teker sormalıyız

Niçin gelmişiz bu hâle
Zorbalar bey, biz de köle
Hak yiyenin bile bile
Kafasına vurmaliyiz

Kölelik ömür boyuna
Gelemeyiz bu oyuna
Faşistin bütün soyuna
Mertçe karşı durmalıyız

Yoksulu hor görenlerin
Bize cephe kuranların
Karşımızda duranların
Derslerini vermeliyiz

İBRETİ der çaremizi
Bekledik hep sıramızı
Yıllar süren yaramızı
Elimizle sarmalıyız

DEĞİL

İnsanlık, vahşice saldırılarla
Kardeşi kardeşe vurdurmak değil
Tertip, iftiralar, bildirilerle
Böylece refaha erdirmek değil

Çıkanı yönünde demeç dizmekle
Güçlüyü kayırıp zayıf ezmekle
Dini alet edip ara bozmakla
Sade saltanatın sürdürmek değil

Yakıp yıkıp, mesken, işyerin basmak
Ayağına destek bir dalı kesmek
Halk içine nifak zehirin kusmak
Fesatı önleyip durdurmak değil

Düşman bize karşı saf saf dururken
Mahmetçik Kıbrıs'ta canın verirken
Her vatandaş vatanını korurken
Halkı birbirine kırdırmak değil

İBRETİ, toplumu ahmak sayanlar
Lâiklik, özgürlük böyle diyenler
Çıkanı uğruna cana kıyanlar
Halkın yarasını sardırmak değil

GİTMEZ HOŞUNA

Yalan dolan ile hileye gelen
Gerçeği söylemek gelmez işine
Karanlık köşede hırsızlık eden
Çıra yakan elbet gitmez hoşuna

Hainin hesabın görmek gerektir
Yaptıkların bir bir sormak gerektir
Birleşip üstüne varmak gerektir
Acımak gerekmez gözü yaşına

İnsanı sömürüp yiyip yan yatan
Ağa, bey pozuyla çalımlar satan
Kendinden zayıfa gürleyip çatan
Tükürmek yaraşır murdar leşine

Zengini, yoksulu seçip ayıran
Sade kendin gibileri kayıran
Başkasın aç koyup kendin doyuran
Hain yazmak gerek mezar taşına

İnsan birbirinin kanı canıdır
Eşitlik ilkesi şeref şanıdır
İBRETİ, bunların bir hayranıdır
Çiçek gibi sokmak ister başına

GÖRMEDEN GİDER

Dünyaya gelse de insanın çoğu
Bir zevki sefasın sürmeden gider
Kimisi beğenmez bal ile yağı
Kimi de yüzünü görmeden gider

Çalışıp dökülen ter yanağından
Lâkin kurtulmayan yokluk ağından
Halen yorgan sırtta ölüm çağında
Bir ferahlık güne ermeden gider

Nicesi var akla karayı seçer
Kimi hak vermekten bilerek kaçır
Kimisi hak için canından geçer
Kimi de farkına varmadan gider

Saltanat uğruna dökülen kanlar
Bu oyunun farkına vardı insanlar
Yemini kıskanan vahşi hayvanlar
Açtığı yarayı sarmadan gider

İBRETİ, kölelik son bulsun yeter
Yoksul hep çalışır, ağa yan yatar
Doğru söyleyene çamurlar atar
Dişlerin bileyip durmadan gider

YUTANLAR VARDIR

Eşitlik ne arar adalet nerde
İnsan hakkın yiyip yatanlar vardır
Çare bulmak gerek bu müşkül derde
Bizi karanlığa itenler vardır

Hükümetin kurmuş bir takım ağa
Saldırıyor sola, yaslanmış sağa
Meyli istekleri hep eski çağa
Aydına zulmedip çatanlar vardır

Kimi iş gücü yok, yoksul, karnı aç
Kimi yalın ayak, bir pula muhtaç
Kimi hastasına bulmazken ilaç
Terlemeden milyon yutanlar vardır

Kurtulmak gerektir zorba ağından
Uyumak yakışmaz feza çağında
Çıkarcılar girip vatan bağından
Meyvesin yâd ele satanlar vardır

İBRETİ, zalimler artık durmalı
Halk kendisi meclislerin kurmalı
İnsan haklarına düzen vermeli
Zor kullanıp tekme atanlar vardır

GÖÇENLER VARDIR

Ağaların kahrı çekilmez oldu
Mazlumun kanını içenler vardır
Fakirlerin gözü yaş ile doldu
Yerini terk edip kaçanlar vardır

Bu işin içinden çıkılmaz oldu
Zalimin temeli yıkılmaz oldu
Zorbalanın kahrı çekilmez oldu
Bu yüzden yurdundan göçenler vardır

Eşitlik ilkesi yurтташа birdir
Lâkin uygulamak başka hünerdir
Akıllar ermez ki bu nasıl sırdır
Durmadan başa dert açanlar vardır

Ağaya arkadır silahlı zorba
Sanırsın düşman girecek harbe
Canı sıkılınca indirir darbe
Zayıfları hedef seçenler vardır

İBRETİ, her vakit zayıf ezenler
Tehditler savurup serbest gezenler
Doğru söyleyene hemen kızanlar
Kine batıp zehir saçanlar vardır

ZAMANI GELİR

El ele vererek gezen
Varmanın zamanı gelir
Eşitlikle uygun düzen
Kurmanın zamanı gelir

Yoksulluğun azabını
İnsanlığın adabını
Zalimlerin hesabını
Sormanın zamanı gelir

SEVGİ
VE
AŞK

SOR

Mecnun'un gezdiği çölü, ovayı
Leyla'nın aşkına düşenlere sor
Ferhat'ın deldiği yalçın kayayı
Varlık dağlarını aşanlara sor

Çokları aşk için serini verdi
Çekmeyenler bilmez bu müşkül derdi
Halden bilir sanma gördüğün ferdi
Hasret-i aşk ile pişenlere sor

Cânânın elinden dolu içenler
Kanat açıp dosta doğru uçanlar
İnsana hizmeti hedef seçenler
Can, baş vermek için coşanlara sor

Aşıka cefadır dilberin huyu
Cefaya katlanmaz her kabadayı
Sevdiğine kuldur aşıklar soyu
Sevdanın elinden şaşanlara sor

İBRETİ neylersin hesap kitabı
Sadık yar sevmenin çoktur sevabı
Öğrenmek istersen doğru cevabı
Aşk atına binip koşanlara sor

DÜNYAYI BAŞINA ZİNDAN EDERLER

Aşkın pazarına uğrarsa yolun
Ateşlere yakıp seyran ederler
Gönül kaptır da bak, görürsün halin
Din, iman bırakmaz talan ederler

Kimi selvi boylu, şahin bakışlı
Kimi tavus gibi, göğsü nakışlı
Kimi tatlı dilli, melek gidişli
Seni varlığından üryan ederler

Kimi kaşı kara kirpikleri ok
Kimi çok sevimli, şivesi pek çok
Kiminin yüzünde hiç pervası yok
Alemin diline destan ederler

Kimi çokça sever, sözü yerinde
Kimisi ah çeker, gayet derinden
Kimi mahmur gözlü, sevda serinde
Bir bakışta mesti hayran ederler

İBRETİ, güzeller nazik edalı
Nerde aşık varsa, başı belâli
Çöllere düşürür mecnun misali
Dünyayı başına zindan ederler

GERÇEK HALİMİZ

Aşk-ı Leylâ ile mecnun olmuşuz
Sevdanın çölüne düştü yolumuz
Ta elest deminde beli demişiz
Dostun eşîğidir secde yerimiz

Huriyi, gılmana gönül vermeyiz
Cennet, cehennem hülyasına dalmayız
Surata göz ile hiç aldanmayız
Asıl budur bizim gerçek halimiz

Minnetimiz yoktur geçen Musa'ya
Her an çıkmaktayız Tûr-i Sinâya
Her akıl eremez bu muammaya
Dostun varlığıyla bildik varımız

Hakikat ilmine vâkıf olmuşuz
Hakk'ı hakkel yakın ayan görmüşüz
Maşukumuz huri gılman bilmişiz
Aşk-ı didarız, olmaz arımız

Cehennem hofu için olmaz ricamız
Her insan anlamaz bu maceramız
Aşk şevlesi gündüz eder gecemiz
Muhabbetle gülzar olur narımız

Enelhak sırrını candan duyarız
Din, iman değildir aşka uyarız
Kibiri, benliği hemen süreriz
Ölümden evvel ölür dirimiz

İBRETİ böyledir bizdeki adet
Gelip geçenlerden ummayız medet
Her vakit hak mevcut, gerekmez gaflet
Duyan hayat bulur bizim sözümüz

İHSANIN OLSUN

Yüzün dön bu yana, nazlı cânânım
Lütfeyle zerrece ihsanın olsun
Aşkına düştüğüm taze fidanım
Bu can her an senin kurbanın olsun

Evvelden vurgunum şirin nazına
Ne desen kailim her bir sözüne
Canım feda olsun ayak tozuna
Yeret ki sarsılmaz peymanım olsun

Taze gül açılmış hüsnün bağında
Ne hoş koku gelir yar yanağından
Cennet dedikleri firdevs bağında
Zannetmem ki eşin, akranın olsun

İBRETİ, aşıkım gönülden, candan
Emsalin bulunmaz devri zamanda
Var mı benim gibi her gün, her anda
Yoluna baş koyup hayranın olsun

SANKİ ARILAR BALDADIR

Aşkınla, dertle doluyu
Sorar mısın ne haldedir
Sevdanla ölen deliyi
Bak ki mecnundur çöldedir

Sevgindir gönlümün kârı
Boynum eğri, benzim sarı
İnledikçe zarı zarı
Sanki arılar baldadır

Uğrunda giren meydana
Bakmaz mısın başa, cana
Yolunda döndüm üryana
İşte cesetim saldadır

Bak ki sazın teli ayrı
Kimi beyaz, kimi sarı
Düzeni olursa doğru
Tek ses çıkar bir dildedir

İBRETİ gerçek dilinden
Sağ yâr bilir yâr halinden
Ölmek senin yolunda
Sanma her zaman eldedir

BU BİR BAŞKA HÂL SEVDİĞİM

Aşkınla olmuşum harap
Bu bir başka hâl sevdiğim
Yandı ciğer, oldu kebab
Bunu böyle bil sevdiğim

Gayriye bakmazam niçin
Seni çok sevdiğim için
Asla sorulmaz bu suçum
Budur gerçek yol sevdiğim

İsmin dilimden düşmüyor
Elim sana yetişmiyor
Gönlüm sevgiden geçmiyor
Göz yaşlarım sel sevdiğim

Merakımdır seni sormak
Nere baksam orda görmek
Sana candan gönül vermek
Sen de böyle ol sevdiğim

N'olur visaline ersem
Yüzümü, yüzüne sürsem
Aşık **İBRETİ'**yi sorsan
Kapında bir kul sevdiğim

YER DEĞİLİM

Ey sevgilim gel yanıma
Hemen seni yer değilim
Bakmaz mısın figanıma
Bir yoksulum, var değilim

Ben sevgiyi hak bilirim
Gayrısını yok bilirim
Gönlümü alçak bilirim
Kanım ılık, kar değilim

Beri gel nazlı fidanım
Feda olsun sana canım
Sevgindir dinim, imanım
Çünkü bakar kör değilim

Yâd değildik bir hilkatta
Ta evvel nuri hikmette
Sakin kaçma muhabbetten
Seni yakmam, kor değilim

İBRETİ'ye gönül katsan
VeleVKi yabana atsan
Şayet kızıp bana çatsan
Kalbim geniş, dar değilim

AVAZIM BENİM

Kaşın mihrabımdır, Kâbem yüzündür
Söylerim çıktıkça avazım benim
Benim kiblegâhım iki gözündür
Her vakit sanadır niyazım benim

Cemâlin var iken gerekmez cennet
Cennet için asla eylemem minnet
Sana gönül vermek farz ile sünnet
İşte budur vakit namazım benim

Tûba dedikleri güzel boyundur
Huri melek derler, senin soyundur
Aşıka cevretmek eski huyundur
Dişi inci, dudak kirazım benim

Nice âşıkların aklını aldın
Nicesin aşk ile sevdaya saldın
Yer ile bir ettin, beni de buldun
Üst üste yıkarak enkazım benim

İBRETİ, kapında her zaman kulum
Asla eteğinden kesemem elim
Görmese gözlerim, lâl olsa dilim
Senden ayrılamaz bu özüm benim

KAŞI KEMANIMDIR BU

Karşımda sallanıp, naz ile gelen
Gönlüm eğlencesi sevgilimdir bu
Başımı bin türlü dertlere salan
Dişi inci, boyu fidanımdır bu

Gâhi naz eyleyip yüzüme gülen
Gâhi ağladıkça göz yaşım silen
Gâhi de hışmîle üstüme gele
Kipriği ok, kaşı kemanımdır bu

Hilâl kaşlarına candan mâilem
Ne kadar cevretse yine kâilem
Eşiğinde başım, ben bir sâilem
Aleme hükmeden sultanımdır bu

İyice düşündüm, eyledim fikir
Bize lâzım ueğil duayla zikir
Kahrını, lütfunu bir bildim şükür
Canımın içinde cânânımdır bu

İBRETİ istemem cennet-i huri
Hepisine tercih ederim yari
Canımdan sevgili gözümün nuru
Her vakit dilimde destanımdır bu

NAZLI YÂR GİBİ

Gelir hatırımı sorar naz ile
Oyunbaz görmedim nazlı yâr gibi
Gâhi karşılayıp güler yüz ile
Gâhi de başıma yağar kar gibi

Bir dem naz eyleyip gözlerin süzer
Bir dem sitem edip bağrımı ezer
Bir dem zülfün tarar, salınıp gezer
Görmedim bu benim şivekâr gibi

İBRETİ, sinemi eyledim siper
Gerçek âşık olan bir hisse kapar
Bir dem olur o yâr bildiğin yapar
Sanki bendesine, kastı var gibi

ASILIP ÖLESİM GELİR

Yâr aşkının denizine
Durmadan dalasım gelir
Baktıkça dostun yüzüne
Eğlenip kalasım gelir

Gördükçe dostun yüzünü
İsterim çekem nazını
Duydukça şirin sözünü
Sazımla çalasım gelir

Güzelin güzel halini
Severim şirin dilini
Bağının gönca gülünü
Deripte alasım gelir

Boynuma taktı ahını
Eritti yürek yağını
Yolunda varlık dağını
Durmayıp delesim gelir

İBRETİ, aşkın yolunda
Bülbülüm gülün dalında
O yârim zülfü telinde
Asılıp ölesim gelir

VARIN NEDİR

Erdin ise bir nigâra
Feryat ile zânın nedir
İkrar verdin ise yâra
Ondan üstün varın nedir

Erdin ise dost sırrına
Girdin ise aşk şehrine
Meyletme cennet huruna
Boş hayale kânın nedir

Dostun didarın gördünse
Varın yoğunu verdinse
Yâr'ın gönlüne girdinse
Ondan başka yerin nedir

Hakikat yolun seçtinse
Sakahın meyin içtinse
Hep varlığından geçtinse
Hâlâ canın serin nedir

Gördün ise Muhammed'i
Ettin ise muhabbeti
Kurdunsa yârla ülfeti
Bu dua tekrarın nedir

Gönül evi Hakk'ın evi
Sürdün ise ordan devi
İlah tıpkı insan nevi
Ondan başka yarın nedir

İBRETİ dalma derine
Erdinse birlik sırrına
Hizmet eyle yol erine
Namus ile arın nedir

GÖRMEZ MİSİN

Kaşın gibi bahtım kara
Olduğunu görmez misin
Sevdan ile içim yara
Merhem sürüp sarmaz mısın

Bütün arzum sensin peri
İstemem cennetle huri
Sensin gözlerimin nuru
Hiç farkına varmaz mısın

Sanki bülbülüm kafeste
Yanımdasın her nefeste
Aşkınla hastayım hasta
Gelip hâlim sormaz mısın

Beklerim hep yollarını
Sevdim şirin dillerini
Muhabbetin güllerini
Elin ile dermez misin

İBRETİ'yim sana bende
Severim gönülden candan
Seni çağırdığım anda
İmdadına ermez misin

DÜNYA BURASI

Canımın cânânı nazlı dilberin
Mihrabımdır kaşlarının arası
Ahu bakışları siyah gözlerin
Kalbimdeki yara, onun yarası

O yar vurdu benim kalbim yaralı
Mecnun'a dönmüşüm yâri görelî
Yüz yüze gelipte hâlim soralı
N'olur bir kez daha gelse sırası

Sevgisi kalbimde sızlanır gider
Her beni gördükçe nazlanır gider
Ateşi yürekte közlenir gider
Ne zaman bulunur derdim çaresi

O dost kurdu bana nasıl bir tuzak
Gönlüme yakındır, dursa da uzak
Dertlerimi bir bir deftere yazsak
Gün gelir seçilir akla karası

İBRETİ, gözlerin yaşlıdır hergün
Gerek bayram olsa, gerekse düğün
Elbette murada erersin bir gün
Sabır diyandır, dünya burası

KAHRINLA ŞEYDA EYLEDİN

Dilberâ n'ettim sana; aşk ile rüsvâ eyledin
Saluben gam bahrine, kahrınla şeyda eyledin

Aşikânlar zümresi hüsnün seyretmekteler
Yalnız bu bendeni muhtac-ı şekvâ eyledin

Şol siyah zülfünü ettin hüsnü pâkına nikâb
Bu fakir âfkendeni hicrâna hamtâ eyledin

Men ki mecnunum saçı Leylâ'na ey gül yüzlü dost
Ol sebepten kâmetim, hasretle du'tâ eyledin

İBRETİ'nin senden gayrı yok durur sermayesi
Gönlümü alıp bütün varlığımı ifnâ eyledin

DÖNMEM

Aşkından dönmek yok sevdiğim senin
Başımda cellatlar dönse de dönmem
Herdem bana doğru oldukça yönün
Herkes beni mecnun sansa da dönmem

Ferhat olup deldim benlik dağını
Bülbül gibi gezdim Leylâ bağını
Eritsen de yüreğimin yağını
Canım ateşinde yansa da dönmem

İBRETİ- her zaman ederim gayret
Yâra yâr olmaktır bendeki niyet
Gerçek aşıklıkta böyledir adet
Başa devlet kuşu konsa da dönmem

İÇERİMDE KÖZÜ VARDI

Bugün ben bir güzel gördüm
Çok edası, nazı vardı
Aslı nedir diye sordum
Bir savaşıta gözü vardı

Dedi benden sorma nesli
İnsanlık insanın aslı
Mezartaşı kalsın yası
Gayet gerçek özü vardı

Mademki insanca bugün
Kendi yaptığınla övün
Ne yaptıysan ona sevin
Gayet mertçe sözü vardı

Gerçek rengine boyandım
Onun her sözüne kandım
Sevgi ateşine yandım
İçerimde közü vardı

Dedi sözümde et karar
İnsanlığa vermez zarar
İBRETİ, ey sevgili yâr
Adalette gözü vardı

BAHTI KARAYIM

Gözlerim seni görelî
Aşk ile bir avareyim
Ben sana gönûl vereli
Tâ can evimde yareyim

Aşkla yoğrulmuş temelîm
Sana yakışık amelîm
Eğer kavuşmazsa elim
Bilki bir bahtî karayım

Gözümle seni ararım
Ne kâr belli ne zararım
Her vakit seni sorarım
Bir şaşkınım, biçareyim

Kime açam bu derdimi
Bellisiz ettin yurdumu
Kimse edemez yardımını
Dermanı kimde arayım

İBRETİ'yim hilâl kaşa
Kim görse etmez temâşa
Yeni girdim bu savaşa
Ki dostun yüzün göreyim

KUL MUDUR NEDİR

Yüzüne nakşolmuş elvan renklerin
Ay mıdır, yıldız mı, hâl midir nedir
Cemâlini örtmüş mor kâhküllerin
Nikâp mı, urgan mı, tel midir nedir

Aya ışık salmış güzel bakışın
Ressam ne hoş çizmiş kiprikle kaşın
İnci mi, mercan mı, sedef mi dişin
Dilin şeker, dudak bal mıdır nedir

N'olur rahmeyleyip hâlimi sorsan
Aklım baştan gider karşımda dursan
İBRETİ, aşıkım hâlimi görsen
Dersinki kapımda kul mudur nedir

* * *

Ey bu başımın belâsı
Bak ki sensiz ne haldeyim
Gönlüm oldu dert yuvası
Sanki mecnunum çöldeyim

* * *

Sevgin yüreğimde neşe cânânım
Ciğerim derdinle parelense de
Aşkınla mahmurdur kalb-i viranım
Dert derdin üstüne sıralansa da

YETER SULTANIM YETER

Ey sevgili dil rubâ
Yoluna canım feda
Derdime eyle deva
Yeter sultanım yeter

Sevgin bu canımdadır
Damarda kanımdadır
Başım meydanındadır
Yeter sultanım yeter

Lütfedip gel yanıma
Budur düşen şanına
Tak zülfün gerdanına
Yeter sultanım yeter

Bak şu aşık haline
Ser vermiştir yoluna
Artık acı kuluna
Yeter sultanım yeter

Aşkınla nâlâna bak
Dön yüzün bu yana bak
Gözden akan kana bak
Yeter sultanım yeter

Yaktın aşkın narına
Astın zülfün darına
Vâsıl et didarına
Yeter sultanım yeter

İBRETİ, elinde saz
Etme bana bunca naz
Halime acı biraz
Yeter sultanım yeter

SENSİN SEVDİĞİM

Ne düşünce mâzi ne de istikbal
Başta bütün arzum sensin sevdiğim
Kanımı döksen de ederim helal
Canımdan sevgili cansın sevdiğim

Yoluna fedadır can ile serim
Sermayem sevgindir, ümidim varım
Canımdan sevgili ey nazlı yârim
Damarda dolaşan kansın sevdiğim

Sevgin gönlümdedir ey nazik eda
Bin canım olsada yoluna feda
Yüzünü görmektir ruhuma gıda
Üzerime doğan günsün sevdiğim

Aşkından divane, değilim ayık
Yürekte yarem var, derdim çok büyük
Sen avcı misali, ben de bir geyik
Öldür kurtar elin dönsün sevdiğim

Hasretin derdiyle yaşlarım akar
Dumansız ateşin ciğerim yakar
İBRETİ ah çekip yoluna bakar
Çünkü her varlığım sensin sevdiğim

NAZLARIN SENİN

Ey sevgili dilber candan cânânım
Aklım baştan alan nazların senin
Benim fidan boylu kaşı kemânım
Gönlüm eğlencesi gözlerin senin

Dilimde zikrimsin her gündüz gece
Her varlıktan üstün kıymetin yüce
Sen dururken nasıl varayım hacca
Benim Kâbem, kiblem yüzlerin senin

Hayalin olmazsa duramam bir an
Aklım baştan aldın vermedin aman
Gönül ayrılmıyor senden bir zaman
Bendesin bağlayan nazların senin

Sormasın halimi gül yüzlü şahım
Mescidim, mihrabım hem kiblegâhım
Aşkınla yanarım, duymazsın ahım
Ciğer kebâp etti gözlerin senin

İBRETİ dilberin elinde dolu
Ancak aşkı buldum ben doğru yolu
N'derim şekeri, kaymağı, balı
Herşeyden şirindir sözlerin senin

SENDEDİR

Elâ gözlü nazlı dilber
Meylim sendedir sendedir
Başın için inan bana
Sevgin candadır candadır

Dostun sana cevredecek
Deseler yine inanmam
Bütün varlığım senindir
Ruhum tendedir tendedir

Bilirim dünya ahrette
Senden güzel yok ki sevem
Seni görmediğim anda
Gönlüm gamdadır gamdadır

Hûriye minnetim yoktur
Çünkü hazırsın bu canda
Cennetin gülü yüzündür
Gözüm ondadır ondadır

Cahil, softa kınamasın
Seni candan sevdiğimi
Aşkınla bir divaneyim
Gönlüm sendedir sendedir

Ne din ne şöhret bilirim
Bunları gaflet bilirim
Bir büyük hikmet bilirim
İnsandadır insandadır

İBRETİ, nedir telaşı
Görmüşken yüzü güneşi
Kalmadı gönlümün kışı
Aşkın bendedir bendedir

YAZ MISIN NESİN

Elvan çiçeklerden rengin almışsın
Bilmem bahar mısın, yaz mısın nesin
Gönlümün evinde durmaz yüzersin
Ördek mi, turna mı, kaz mısın nesin

Gizli gizli benim gönlüme girdin
Zalim avcı gibi kalbimden vurdun
Pençe vurdun kolum kanadım kırdın
Yoksa şahin misin, baz mısın nesin

Hemen can almakta gözlerin senin
Ay mıdır güneş mi yüzlerin senin
Ruhuma gıdadır sözlerin senin
Ud musun, keman mı, saz mısın nesin

Ciğerime batan kirpik mi, kaş mı
Göğsün bayazlığı elmas, gümüş mü
Ağzında sedef mi, inci mi, diş mi
Her dem dilimdeki söz müsün nesin

İBRETİ, kulundur ey gül fidanım
Cismimden içeri ruhumsun canım
Sevginden doyulmaz kaşı kemânım
Hayat çeşmesine öz müsün nesin

BAKMAK İSTERİM

Gül yüzlü sevdiğim sevmişim seni
Her zaman yüzüne bakmak isterim
Sen de insaf eyle unutma beni
Coşup senden taraf akmak isterim

Varmı senin gibi nazik edalı
Nerde var ben gibi başı belalı
Dost senin yolunda olanca varı
Aşkın ateşine yakmak isterim

Ne kadar şirinsin nazlı merâlim
Çok dikkatle baktım yoktur emsâlin
Şu siyah zülfüne bir erse elim
Tutupta boynuma takmak isterim

O bal mı, şerbet mi yâr dudağında
Cennet bahçesi var dost yanağında
Tomurcuk gül açmış senin bağında
Koparıp göğsüne takmak isterim

İBRETİ, sevmişim nazlı cânânı
Yoluna koymuşum baş ile canı
Gönüldeki dönen yel değirmeni
Su olsa bendini yıkmak isterim

KARARIM VAR

Bir hain hanemi harap eyledi
Onunla bir aht-ı ikrânım var
Aldı benliğimi turab eyledi
Benim böylece bir şivekânım var

Herkesin arzusu bir başka başka
Kimi aşık olmuş, düşmüş bir aşka
Kimi hükmeyleyip oturmuş köşke
Benim de bir tek nazlı yarım var

Yoluna bakarım kulağım seste
Gözümle ararım gönül o yasta
Dosttan ayrı düştüm hastayım hasta
O da bilir her dem ahuzârım var

Ben bilirim bu feleğin hilesi
Çok kanlar kusturur, zordur çilesi
Bu işin ölümden yoktur ötesi
Sanmayın ki başka bir kararım var

İBRETİ, sen neden düştün bu hale
Belki gün gelecek bu yüzün güle
Karanlıklar gide, şafak açıla
Gönülde böylece bir pazarım var

MEZARIM KAZILMAKTADIR

Sevgili cânânım seni gördükçe
Dilin şeker, şerbet süzülmektedir
Hasret çekip senden uzak kaldıkça
Gönül hasta, ciğer ezilmektedir

Ah-u vah çekerim hergün, her zaman
Ne bir gidenim var ne de bir gelen
Ne senden bir haber ne de bir selam
Düşündükçe benzim bozulmaktadır

Ey sevgili cânân girme kanıma
Lütfunla şâd etmek düşer şanına
Kırpiklerin oku benim canıma
Değdikçe mezarım kazılmaktadır

Sen Leylâsın ben bir Mecnun avare
Ancak senden olur derdime çare
Tutup atmak ile beni kenara
Sanma sevgi bağı çözülmehtedir

İBRETİ, gel çokça dalma derine
Bu demi hoş geçir, bakma yarına
Bütün amellerin aşk defterine
Sahife sahife yazılmaktadır

SEN SEFA GELDİN

Gül müdür, reyhan mı zülfün telleri
Boyu müşkübârım sen sefa geldin
Bülbülüm, feryadım hüsnün gülleri
Sevdiğim nigârım sen sefa geldin

Nazına doyulmaz, şirindir dilin
Haktır, hakikattir erkânın, yolun
Hak cemâlin gördü şâd oldu kulun
Nazlı şivekârım sen sefa geldin

Başımızda esen sevda yelleri
Gözümüzde tüter dostun elleri
Irak iken yakın ettin yolları
Ey sevgi çınarım sen sefa geldin

Cemâlin görenler n'eyler cenneti
Zengine, fakire kalmaz.minneti
Aşığın başında tâcî devleti
Habibim, hünkarım sen sefa geldin

Gönülde meve vuran aşkın deryası
Cemâlini görmek ruhun gıdası
İBRETİ, fakirin dıl aşinası
Sevgilim, settarım sen sefa geldin

SENSİN

Kaşın mihrabına karşı namazım
Güruhu Naci'nin imamı sensin
Ayağın tozuna vardır niyazım
Dergâhı hacetin tamamı sensin

Cemâlin şamâdır pervânesiyim
Gönlün Kâbe onun kurbanesiyim
Derdinden hastanın bir tanesiyim
Yaralı gönlümün lokmanı sensin

Hak nazarı mıdır sendeki nazar
Aşk ehli güzelin berâtın yazar
Künyenden okur üstadı evvel
Herhalde alemin sultanı sensin

Aşkınla tutuştum ah ile zârım
Evvel ahir sensin umudum varım
Cânânın derdiyle çok intizarım
Ben bülbülüm, gül-i handânım sensin

İBRETİ, budur müminin miracı
Onu tavaf eder güruhu Naci
Kırkların ceminde Fadime bacı
Cennetin hurisi, gılmanı sensin

GÜZEL

Cemâlin gördükçe ruhum şâd olur
Canımdan sevgili cânânsın güzel
Yüzün gülistandır bahar yaz olur
Gönlümün tahtında sultansın güzel

Tübâya benzettim şu usul boyun
Huri mi, gılman mı yâr senin soyun
Yüzün on dört müdür, on beş mi ayın
Ya güneş ya mâh-i tabansın güzel

Yüzüne baktıkça gözüm kamaşır
Kapına kul olan Hakk'a ulaşır
Sana yalvarmaya dilim dolaşır
Şüphesiz sen şah-ı hûbansın güzel

Aşkınla bu aklım târumar oldu
Bir tecelli doğdu cismin tûr oldu
Senin varlığından âlem var oldu
Cesetteki ruh-i revânsın güzel

Senden başka yoktur âlemde varlık
Sana bende olan çeker mi darlık
Aşkından mukaddes olamaz dirlik
İBRETİ'ye din ve imansın güzel

S Ö Z L Ü K

Acep: Araptan olmayan topluluk, İranlılar.

Adavat: Düşmanlık, yağılık.

Adü: Düşman.

Agah (Ageh): Bilgili, haberli, uyanık.

Agyar: Gaynılar, başkalar, yabancılar.

Afat: Belalar.

Ahir: En son, en sondaki, nihayet, son olarak, son, sonraki.

Ahret (Ahiret): Öbür dünya, ölünce gidilecek olan öteki dünya.

Ahuzar: Ağlayıp inleyen.

Ahval: Durumlar, oluşlar, bulunuşlar.

Ala: Rütbece yükseklik, büyüklük, şan, şeref.

Amel: 1-İş. 2-Niyet. 3-Sürgün, içsürmesi (İshal).

Anka: 1- Adı olup kendi olmayan bir kuş, zümrüdüanka kuşu.
2- Adı olup kendi olmayan nesne.

Aref (Arif): Çok bilinen ve tanınan; bilgili, anlayışlı, irfan sahibi.

Arzu: İstek, heves.

Asitane (Astane): 1-Eşik. 2-Payitaht. 3-Büyük tekke. 4-Tanrı'ya yakın kimselerin mezarı. 5-Merkez.

Aşikar: Belli, açık, meydanda.

Aşina: Bildik, tanıdık, bilen, tanıyan.

Avare: 1-Serseri, boş gezen, işsiz güçsüz, aylak. 2-Dağınık, perişan.

Bade: 1- Şarap, içki. 2- Aşk, Tanrı sevgisi. 3- Halk öykülerinde kahramanlara ve kimi halk aşıklarına, şairlerine, Hızır'ın sunduğu içki.

Baht: Talih, kader, kismet.

Baki: 1- Tanrı. 2- Daimi, kalıcı. 3- Alt taraf. 4- Artık, artan, fazla, geri kalan; bundan başka

Basiret: Önden görüş, seziş.

Batıl: Boş, beyhude, yalan, çürük.

Beli: Evet

Bende: Kul, köle, bağlı.

Berat: Rütbe, nişan ve imtiyaz (ayrıcalık) verildiğini bildiren ferman (buyruk).

Beyhude: Boş, boş yere, gereksiz uğraşmak.

Beyt: Mesken, ev, hane, oda, oba.

Beytullah: Tanrı'nın evi.

Biat: Kabul etmek, onaylamak, boyun eğmek.

Biyane: 1- Kayıtsız, ilgisiz. 2- Yabancı. 3- Dünya ile ilgisini kesmiş olan.

Bihim: O, onları, onlara, onlarla, onlardan.

Bi-şekk: Şüphesiz, kuşkusuz.

Bühtan: Yalan atma, itfira etmek, karalama.

Canan: 1- Sevgili, gönül verilmiş olan yar. 2- Kadın adı. 3- Tanrı.

Cehd: Çalışma, çabalama, gayret gösterme.

Celi: Aşık, belli, meydanda.

Cemal: Yüz güzelliği.

Cenabet: Guslü (sinsel ilişkiden sonra din gereği yıkanmayı) gerektiren durump pis, cünüb.

Cevaz: Caiz olma, izin, müsaade.

Cidal: 1- Karşılıklı kavga, savaş, 2- Zorlu, hararetli konuşma.

Cihet: Yan, yön, taraf.

Cilve: Naz, kırıtmı; tecelli, görünme.

Cüda: Ayrılmış, ayrı düşmüş, ayrı.

Çak: Yarı, yırık; yırtmaç.

Daim: Devamlı, sürekli.

Dar: 1- Ev. 2- Yer. 3- Yurt. 4- Direk. 5- Ağaç. 6- Darağacı. 7- Tutan. Örneğin, Defter - dar: Defter tutan. Bayrak - dar: Bayrak tutan gibi.

Derun: 1- İç, içeri, dahil. 2- Gönül, kalp, yürek.

Deruni: İçten, gönülden.

Derun: Dilden Gönülden.

Devran: Dünya, felek, zaman, talih, kader, devir.

Dil: 1- Kenar. 2- Kaburga kemiği.

Didar: Yüz, çehre.

Dil-rüba: Gönül alan, gönül kapan.

Divane: Deli, budala, alık.

Diyanet: 1- Din. 2- Dindarlık, din duygusu.

Du: iki.

Ebed: Sonu olamayan gelecek zaman.

Eda: 1-Borç veya borç gibi herhangi bir şeyi ödeme, yerine getirme. 2- Tarz, üslup, Şive, ton. 3- Naz, cilve, işve. 4- Kurum, caka, kasıntı, yakışık alamayan tavır. 5- Kadın adı.

Ehl-i irfan: İrfan sahibi, bilgili.

Elest: İnsanların yaradılış başlangıcı.

Erkan: 1- Esaslar, destekler, direkler, sütunlar. 2- Başkanlar.

Esel-i kümm: Kararılgın ağacının tomurcuğu, çiçeği.

Ezel: Başlangıcı olmayan geçmiş zaman; öncesizlik.

Farig: 1- Vazgeçmiş, çekilmiş. 2- Rahat, asude. 3- Boş, boş kalmış, işini bitirmiş, işsiz. 4- Bir mülkün, tasarruf, sahib olma, kullanma hakkını başkasına terk eden, bırakan.

Farz: 1- Olasılı veya gerçek kabul edilen bir tahminde bulunma, sayma, tutma; ya da bir hususu bir davaya konu ve asıl kılma: (Beni burada yok farzedin.) 2- İnancın, yerine getirilmesi gerekli olan ödevleri: (Namaz, oruç, hac, zekat.) 3- Zorunlu, gerekli: (Onu ziyaret etmek farz oldu.)

Farziyat (Farziyye): Bir iddiayı aydınlatmak için söylenen ve hükmü kesin olmayan, farz ve takdire bağlı bulunan sorun; varsayım, varsayımli.

Fena: 1- Kötü, iyi olmayan, uygunsuz olan: Fena söz, fena adam, fena şey... 2- Yok olma, yokluk, geçip gitme: (Tasavvufta, Maddi varlıktan sıyrılıp Hakk'a ulaşma.)

Fend: Hile, desise.

Feragat: 1- Vazgeçme, el çekme. 2- İstirahat, dinlenme. 3- Vazgeçecek kadar zengin olma.

Fesat: 1- Bozukluk, bozgunculuk, bozguncu. 2- Fenalık, kötülük, ara bozanlık, anlaşmazlık.

Feza: Ucu bucağı bulunmayan boşluk, dünyanın sonsuz olan genişliği.

Figan: Izdırıp ilk bağırip çağırma, inleme, sızlanma, feryat etme.

Firkat: Dostlardan, yakınlardan ayrılık, ayrılış.

Formalite: 1- Yöntem ya da yasaların zorunlu kıldığı işlemler. 2- Önem verilmediği halde zorunlu olarak yapılan biçimsel davranış.

Fukuha (fakih) : 1- Fıkıh (din, şeriat) biliminin ustaları, bilginleri. 2- Zeki, anlayışlı kimse.

Gafil: Gafletle bulunan, ilerisini iyi düşünmeyen, dikkatsiz, ihtiyatsız, dalgın, tembel.

Gaflet: Boş bulanma, dalgınlık, tedbirsizlik, dikkatsizlik.

Gaib: 1- Görünmeyen, hazır olmayan, yok olan, kayıp. 2- Üçüncü kişi, o.

Gam: Keder, tasa, kaygı, dert.

Garabet: Gariplik, tuhafılık.

Gaye: Amaç, erek, maksat, meram, son, hedef.

Gayya: Cehennemde bir kuyu veya bir dere.

Ger: 1- Uyuz hastalığı. 2- Sözcük takısı. Örneğin: Zer - ger: kuyum-ca gibi.

Gılman: Tüyü, bıyığı çıkmamış delikanlılar, gençler; köleler, tutsaklar, cennet oğlanları.

Girdab: 1- Suların döndüğü ve çukurlaştığı yer, anafor, çevrinti, burgaç. 2- Tehlikeli yer.

Giriftar: 1- Tutulmuş, yakalanmış, tutsak. 2- Düşkün, uğramış, tutkun, düçar.

Guh (Gait) : Pislik, necaset (insan dışkısı).

Gusl: Cünüblük. Hayz (kadınların aybaşı) veya cinsel ilişkiden sonra din gereği yıkanma, temizlenme işlemi.

Gül-şen: 1- Gül bahçesi. 2- Kadın adı.

Güman: zan, sanma, sezme; umma.

Gürun: Cemaat, bölük, takım, Hakaret anlamında da kullanılır.

Habaset: Hasbılık, kötülük, alçaklık.

Hacet: İhtiyaç, Lüzum, gereklik, muhtaçlık.

Hakir: İtibarsız, değersiz, aşağı, adi, bayağı.

Halik: 1- Yaratan, yoktan var eden, yaratıcı, Tanrı. 2- Helak olan, miskinlik içinde ölen. 3- Berber. 4- Traş edilmiş. 5- Tuvaletli adam veya kadın.

Hamakat: Ahmahlık, beyinsizlik, bönlük.

Hasbihal: Görüşüp dertleşme, halleşme, söyleşme.

Hatemullah: Tanrı'nın mühürü.

Hatmi: Ebegümeceye benziyen, ondan daha büyük bir çiçek olup, kök ve çiçekleri hekimlikte kullanılan bir bitki.

Hazinetullah: Tanrı'nın hazinesi.

Hidayet: Hak yoluna, doğru yola yönelme, kılavuzlanma.

Hicran: 1- Ayrılık. 2- Unutulmaz acı, keder, iç acısı.

Hikmet: 1- Hakimlik. 2- Sebep, neden.

Hilkat: 1- Yaratılma, yaratılış. 2- Tabiat, doğa.

Huban: Güzeller, iyiler.

Huda: Tanrı.

Hunriz: Kan döken, kan dökücü.

Hurafe: İnanılmaz, uydurma, yalan hikaye ve rivayet.

Huri: 1- Cennet kızı. 2- Sevgili.

Hülle: Ehli sünnet inancında, kocanın üç kez söz ile boşadığı karısını, tekrar alabilmesi için, kadının bir yabancı erkek ile bir günlüğüne imam nikahı kıyıp onunla yattıktan sonra boşanıp eski kocasına dönmesi.

Hüsn: İyi, güzel, iyilik, güzellik.

Hüsn-i adab: Güzel terbiye, görgü.

Hüsn-i ahlak: Ahlak güzelliği.

İblis: Şeytan, hilekar.

İcma: Dağınık şeyleri biraraya getirme, toplama.

İctihad: 1- Gücü kuvveti yettiğince çalışmak. 2- Din bilginlerinin, Kuran ve Hadis'e dayalı söyledikleri ser'i kural. 3- Bir kimsenin, bir şeyden anlam ve hüküm çıkararak, o iş hakkındaki fikir, görüşü.

İdrak: 1- Anlayış, akıl erdirme. 2- Yetişme, erişme. 3- Olgunlaşma. 4- Algılama.

İfna: 1- Yok etme, tüketme. 2- Mali yersiz sarfetme.

İkrar: 1- Saklamayıp söyleme. 2- Dil ile söyleme, bildirme.

3- Onaylama, kabul etme. 4- Birisinin, kendisinde olan hakkını, alacağını söylemesi. haber vermesi.

İlah: Mitolojide erkek Tanrı.

İlahe: Mitolojide kadın Tanrı.

İmtihan: Sınav.

İntizar: 1- Bekleme, beklenilme. 2- Gözleme, gözlenilme. 3- Beddua.

İradet: 1- İrade, karar belirlemek, dilemek. 2- Gönül isteği. 3- Ferman, buyruk.

İrfan: 1- Bilme, anlama. 2- İlahi bir feyiz olarak doğanın sırlarını bilme kudreti. 3- Kültür. 4- Erkek ve kadın adı.

İsrafil: Kıymetin kopacağını, öttüreceği boru ile bildirecek olan Melek.

İstikbal: 1- Gelecek zaman. 2- Birini karşılama. 3- Birine karşı çıkma.

İtikadi: İnanma ile ilgili.

İtikadiyyat: İnanmayla ilgili konular.

İzan: 1- Anlayış, kavrayış, akıl. 2- Terbiye, edep. 3- Söz dinleme, itaat, boyun eğme.

Kabahat: Çirkin hareketler, kusurlar, suçlar.

Kadem: 1- Ayak. 2- Adım. 3- Yarım arşın uzunluğunda bir ölçek. 4- Uğur.

Kafir: 1- Hakk'ı tanımayan, bilmeyen. 2- Tanrı'nın varlığına ve birliğine inanmayan. 3- Küfreden, küfredici. 4- İyilik bilmeyen, nankör.

Karf: Susuz, otsuz, ıssız çöl.

Kahkül: Saçın önden kesilerek alın ve yanağa bırakılması.

Kail: 1- Söyleyen, diyen. 2- Razi olmuş, boyun eğmiş. 3- İnanmış, akli yatmış.

Kaim: 1- Ayakta duran. 2- Birinin yerini tutan, yerine geçen. 3- Zamanını namaz kılmakla geçiren, 4- Dik, 5- Bir işte sebat eden.

Kainat: 1- Var olan şeylerin tümü, 2- Dünya, cihan.

Kalleş: Oyunbozan, güven vermeyen, fırıldakçı, kalleş, kancım, hilebaz, döneke.

Kalu-bela: Evet dediler, ezelden beri.

Kam: 1- Ezme, kırma, saptetme. 2- Ağzın üstü, tavanı, damak. 3- Meram, arzu, emel, istek. 4- Lezzet, tat, zevk.

Kamet: Boy, bos.

Kamil: 1- Bütün, tam, noksansız, eksiksiz. 2- Kemale ermiş, olgun. 3- Yaşını başını almış, terbiyeli, görgülü, pişmiş kimse. 4- Bilgin, geniş bilgili.

Kabavat: 1- Sertlik, katılık. 2- Gam, keder, tasa.

Kavl: 1- Lakırdı, söz. 2- Sözleşme, anlaşma.

Keharet: 1- İğrenme, tiksınme. 2- İstemeyerek.

Kelam: 1- Söz, lakırdı. 2- İbare, fıkra; cümleler veya cümlecikler. 3- Söyleyiş, söylev. 4- Dil, lehçe. 5- Tanrı'dan veya tanrı'nın birliğinden söz eden bilim.

Kem: Fena, kötü, bozuk.

Kemal: 1- Olgunluk, yetkinlik, tamlık, etkisizlik. 2- En yüksek değer, mükemmellik, değer, paha.

Kerahet: 1- İğrenme, tiksınme. 2- İğrenerek, tiksınerek, istemeye istemeye, gönülsüz. 2- Bir hareketin açık ve kesin şekilde değil, dolaylı yoldan yasaklanması.

Kevser: 1- Maddi ve manevi çokluk, kalabalık nesil, kuşak. 2- Cennette bir havuzun adı. 3- Kevser suyu. 4- Kadın adı.

Kıl-ü kal: Dedikodu.

Kıyas: 1- Bir şeyi başka birşeye benzeterek hüküm verme, bir tutma. 2- Karşılaştırma. 3- Genel kurala uyma.

Kibir (Kibr): 1- Büyüklük, ululuk. 2- Büyüklük taslama, birine yüksekte bakma.

Kisve (Kizvet): 1- Elbise. 2- Özel kıyafet. 3- Yağlı güreş yapan pehlivanların giydikleri dar paçalı meşin pantolon; kısıbet. 4- Bir kimsenin veya bir şeyin dış görünüşü.

Köhne: 1- Eski, eskimiş. 2- Zamanı ve modası geçmiş.

Kudret: 1- Kuvvet, takat, güç. 2- tanrı'nın ezeli gücü. 3- Varlık, zenginlik. 4- Tanrı yapısı. 5- Ehliyet, kabiliyet.

Kuran-natık: Konuşan, söyleyen Kuran.

Kübra: 1- Daha büyük olan. 2- Hz. Muhammed'in ilk eşi: Hatice'dül Kübra.

Külhan: Han ve hamamlarda suyu ısıtmak için ateş yakılan yer, hamam ocağı.

Kün: Ol, olsun.

Küh: 1- Bir şeyin aslı, gerçeği, temeli. 2- Kök, dip. 3- Esas, öz.

Lahuri: Hindistan'ın Lahur kentinde dokunan bir çeşit şal.

Levni: 1-18 yy. da yaşayan Edirneli ünlü Türk minyatürcüsü. 2- Renkle ilgili, renge ait olan.

Leyl-ü nehar: Gece gündüz.

Lütf: 1- Hoşluk, güzel, iyi davranan, lütfiyle muamele eden.

Mağrur: 1- Gururlu. 2- Büyüklük taslayan. 3- Güvenilmeyecek şeylere güvenip aldanacak kadar kendini beğenmiş kimse. 4- Birşeye güvenen.

Muhabbet: Sevgi.

Maharet: Mahirlik, beceriklilik, ustalık, el uzluğu.

Mahfuz: 1- Ezberlenmiş. 2- korunmuş, gözetilmiş. 3- Saklanmış, gizlenmiş.

Mahi: 1- Mahveden, mahvedici, yok eden, yok edici. 2- Balık. 3- Aylık.

Mahmur: 1- Sarhoşluğun verdiği sersemlik. 2- Ufku basmış; ağırlaşmış, baygın göz.

Mahrem: 1- Harem, şeriatın yasak ettiği şey. 2- Nikah düşmeyeh, şeriatçe evlenmesi yasak edilen. 3- Şeratçe kadının kendisinden kaçmadığı erkek. 4- Biriyle çok samimi, içli dışlı olan. 5- Gizli olan, herkese söylenmeyen. 6- Herkesçe bilinmemesi gereken. 7- Tanrı'nın sırlarını öğrenmeye başlayan kimse.

Mahşer: 1- Haşrolunacak, toplanılacak yer; kıyamet günü ölülerin dirilip toplanacakları yer. 2- Çok kalabalık; ana baba günü.

Mail: 1- Bir yana eğilmiş, eğik eğri. 2- Hevesli, istekli, düşün. 3- Andırır. benzer.

Maksud: Kasdolunan, istenilen şey.

Malum: Bilinen, belli olan.

Manzume: 1- Sıra, dizi takım, sistem. 2- Vezinli, kafiyeli, uyaklı söz, şiir.

- Marifet:** 1- Herkesin yapamadığı ustalık. Görülmemiş güzel-likte ustalıkla yapılan iş. 2- Bilme, biliş. 3- Bilgi kura-mı.
- Matuf:** 1- Eğilmiş, bir tarafa doğru çekilmiş, çevrilmiş. 2- Bi-rine dayanılmış, yönelmiş.
- Mazi (Maziyye):** 1- Geçmiş zaman. 2- Geçmiş zamanda olan bir olayı anlatan fiil.
- Mecal:** - Güç, kuvvet, takat. 2- Fırsat, olanak.
- Mechul:** Bilinmeyen, meçhul.
- Mefhum:** 1- Fehmolunmuş, anlaşılmış. 2- Sözdten çıkarılan anlam, kavram.
- Meftun:** 1- Gönül vermiş, tutkun, vurgun. 2- Hayran olmuş, şaşkın. 3- Fitneye düşmüş, sihirlenmiş.
- Mehdi:** 1- Hidayete eren, doğru yolu tutan. 2- Oniki İmamla-rın sonuncusu, Mehdi-i sahib zaman. Gelecek zamanın sahibi, bir gün yeryüzüne inarak dünyaya adalet ve esen-lik getireceğine inanılan gaib eren, kurtarıcı.
- Melal:** 1- Usanç, usanma, bıkma. 2- sıkılma, sıkıntı.
- Melaik (Melaike):** Melekler.
- Men:** Ben.
- Meneref (Menarîf):** Ben arif; arif, bilgili insan.
- Menzil:** 1- Bir günlük yol, konak. 2-Ev. 3- Mesafe, ere. 4- Yollardaki konak yeri.
- Mescid:** İbadet edilen, namaz kılınan yer, caminin küçüğü, minaresiz yer.
- Mestan:** Sarhoşlar.
- Meva:** Yurt, mesken, makam, sığınacak yer.
- Mevt:** Ölü. Benliği öldürme.
- Mey:** Şarap, bade.
- Meziyet (Meziyyat):** Üstünlük vasıfları, özellikleri olan.
- Mısmıl:**
- Mihnet:** 1- Zahmet, eziyet. 2- Gam, keder, sıkıntı, dert. 3- Be-la, musibet.
- Mihrab:** 1- Camilerde, yönelien taraftaki duvarda bulunan ve imamlık edene ayrılan girinti yer.. 2- Ümit bağlanan

yer. 3- Sevgilinin kaşları. 4- Halının bordür çerçevesi içinde yalnız bir tarafta bulunan, kemer görünümlü motif.

Minnet: 1- Bir iyiliğe veya iyilik yapana karşı kendini borçlu görme. 2- Yapılan iyiliğe karşı teşekkürde bulunma. 3- Şükür ve teşekkür etme. 4- Yapılan iyiliği başa kakma.

Miraç: 1- Merdiven. 2- Göğce çıkma. Hs. Muhammed'in göğce çıktığına inanılan (Recep ayı 27) Kandil gecesi..

Mizan: 1- Terazi, ölçü aleti, tartı, ölçek. 2- Yapılan hesabın doğru olup olmadığını kontrol etmek için yapılan bir başka hesap. 3- Adalet, eşitlik duygusu. 4- Akıl, idrak. 5- Dört yıldızdan oluşan küçük terazi burcu.

Muhelif: Muhlefet eden, aykırılık gösteren, düzene uymayan, uygun olmayan birinin düşüncesine zıd düşüncede bulunan.

Muhih: Seven. sevgi besleyen, dost.

Mukabele: 1- Karşılık verme, karşılama. 2- Karşı gelme. 3- Birbiriyle karşılaştırma; karşılıklı yapılan okuma. 4- Camilerde halka karşı Kuran okuma. 5- Mevlevi ayinlerinde tarikat mensuplarının cezbe haliyle ayakta dönmesi.

Murdar: 1- Mundar, kirli, pisli. 2- İslam şeriatına göre kesilmemiş hayvan.

Murg (Mürğ): 1- Sümük. 2- Kuş. (Mürği-abi) su kuşu, kaz ördek.

Müsavi: Eşit, denk.

Mutaassıb: 1- Kendi tarafını aşırı derecede tutan. Kendi dini, gelenek ve göreneklerini aşırı tutan, fanatik; onların dışındakilere düşman olan, hiç bir yeniliği kabul etmeyen, tutucu, bağnaz.

Mücella: Cilalı, parlatılmış, parlak.

Mücessem: 1- Araştırılıp tetkik edilmiş, cisimlenmiş, cisimli. 2- Üç boyutlu (uzunluğu, enliği, kalınlığı) olan cisim.

Mümin: İman etmiş, İslam dinine inanmış, İslam, müslüman.

Münafık: Nifak sokan, iki yüzlülük eden, iki yüzlü.

Münevver: 1- Aydın kişi. 2- Aydınlatılmış, ışıklandırılmış.

nurlandırılmış. 3- Kadın adı.

Münkir: 1- İnkâr eden, kabul etmeyen. 2- İmansız, inanmayan, dinsiz. 3- Mezarda sual soran iki melekten biri, öteki Nekir.

Mürâi: İkiyüzlü kişi.

Mürşid: 1- İrşad eden, doğru yolu gösteren, kılavuz. 2- Tarikat piri. 3- Gafletten uyandıran öğretici.

Müstakim: 1- Doğru, düz, dik. 2- Temiz, namuslu, doğru. (Sırat-ı Mustakim: Hakk yolu).

Müşkil (Müşkül): 1- Güç, zor, çetin. 2- Engel, güçlük, zorluk, çetinlik.

Nadan: 1- Bilmez. 2- Kaba, terbiyesi kıt, nobran.

Nadir: 1- Seyrek, az, ender bulunur, benzeri az bulunan insan. 2- Erkek adı.

Nafîle: 1- Gereksiz yapılan iş. 2- Yararsız, işe yaramaz, boş. 3- farzların dışında kılınan namaz.

Nahoş: Hoşa gitmeyen, beğenilmeyen.

Nazil: 1- Yukarıdan aşağı inen, inici. 2- Bir yere konaklayan, kenan, konucu.

Nazir: 1- Taze. 2- Benzer, eş. 3- Altın

Netcat: Kurtulma, kurtuluş.

Nedamet: Pişmanlık.

Nefsilmare (Çok zorlayan nefis): İnsanı kötülöklere sürükleyen nefis: Hırs, öfke, şehvet ve benzeri hallere kapılan kötü nefis.

Nekir: 1- Bilinmemiş şey. 2- Tanınmamış, inkar edilmiş. 3- Ölüleri, Mezarda sorguya çeken iki melekten biri; öteki Münkir.

Nesne: Belli bir ağırlığı ve oylumu, rengi, maddesi olan her türlü cansız varlık. örneğin, taş, toprak bir nesnedir.

Nifak: 1- Münafıklık, iki yüzlölük; ara bozukluğu, bozuşukluk. 2- Müslüman görünüp kafir olma.

Nigar: 1- Resim. 2- Güzel sevgili. 3- Resmedilmiş, resmi yapılmış güzel kadın. 4- Kadın adı. 5- Türk müziğinde bir makam. 6- Put.

Nihan: 1- Gizli, saklı, 2- Bulunmayan, görünmeyen. 3- Sır.

Nikap: Yüz örtüsü, perde.

Niza: çekişme, kavga.

Nizam: 1- Dizi, sıra. 2- Düzen, usul, tertip, yol, kaide. 3- Zamanın gereklerine göre konulan esaslar.

Nur: Başka.

Paye: 1- Rütbe, derece. 2- İlmîyenin, sarıklıların bir rütbesi.

Rend: Nasihat, öğüt.

Refakat: yol arkadaşlığı, yoldaşlık.

Rafîzi: Ebubekir, Ömer ve Osman'ın halifeliğini kabul etmeyen topluluk. Alevilere de rafîzi denilmektedir.

Ragîb: İsteyen, istekli, rağbet eden. Erkek adı.

Rahi: Yola ait, yolla ilgili.

Remz: 1- İşaret, işaretle anlatma. 2- Gizli, kapalı, örtülü söyleme.

Revan: Yürüyen, giden, akan; su gibi akıp giden söz.

Riya: Özü, sözü bir olmama, ikiyüzlülük.

Riyakar: İki yüzlü.

Rüsva: Rezil, itibarsız, haysiyetsiz.

Sadakat: Dostluk, vefalılık, doğruluk, içten bağlılık, yürek doğruluğu.

Safsata: Doğru gibi görüldüğü halde, gerçekte yanlış olan kıyas, tasım.

Sail: 1- Sual eden, soran. 2- Akıcı, akan. 3- Dilenci.

Saim: Oruç tutan, oruçlu. Erkek adı.

Saki: 1- Su veren, dağıtan. 2- Kadeh, içki sunan. 3- Baldıra veya baldır kemiğine ait, onunla ilgili. 4- İnsan ruhuna, Tanrı sevgisini ve nurunu saçan kimse.

Salah: 1- Düzleme, iyileşme, iyilik. 2- Rahatlık, barış. 3- Dine olan bağlılık. 4- Erkek adı.

Salat: Namaz.

Salavat: 1- Namazlar. 2- Hz. Muhammed'e ve O'nun soyundan gelenlere okunan dua.

Samit: 1- Sesi çıkmayan, susan. 2- Sesiz, ses çıkarmaz, sağır. 3- Cansız mal. 4- Sessiz harf, ünsüz.

Savm: Oruç.

Sebat: Sözüne, kararına bağlı kalma, caymama, yerinde durma.

Sebeb: Neden.

Serdar: Asker başı, kumandan.

Settar: Ayıpları, günahları örten, bağışlayan Tanrı.

Sırat: 1- Yol. 2- Cennete gitmek üzere Cehennemin üzerinde kurulu bulunduğu inanılan çok dar ve zor geçilir köprü.

Sıtkıyla: İçtenlikle, canı gönülden, inançla.

Softa: 1- Medrese öğrencisi. 2- İlmiyeden olanlara aşağılama amacıyla verilen ad. 3- Bir görüş ve inanışa körü körüne bağlanan kimse. 4- Yaşadığı çağın gerisinde kalmış, geri kafalı kimse.

Sofu: Dinin buyruk ve yasaklarına bütünüyle uyan kimse.

Sulb: 1- Omurga ve bel kemiği. 2- Döldöş (zürriyet). 3- Böl. 4- sert, taş gibi katı.

Sümme: Tekrar tekrar.

Sünnet: 1- İyi ahlak, iyi tabiat. 2- Hz. Muhammed'in sözleri ve işleri. (Ehli Sünnet): Hz. Ali'nin şiası, Alevilerin dışındaki Mezheplere mensup olanlar.

Sürek: Yol sürdürümü, devam ettirmek.

Şad: Memnun, gönlü sevinçli.

Şaki: 1- Yol kesen haydut. 2- Kötü hareketli, habıs, haylaz. 3- Şikayetçi, şikayet eden.

Şakk (Şakka): Zahmetli, eziyetli.

Şame: 1- Kadın başörtüsü. 2- Vücuttaki ben.

Şekva: Şikayet, sızıltı, hoşnutsuzluk.

Şerik: 1- Ortak. 2- Okul, ders, medrese arkadaşı.

Şeyda: Aştan aklını kaybetmiş, divane, düşkün, şaşkın.

Şivekar: Şiveli, işveli, cilveli, kadın adı.

Taan: Çok söven, çok yeren, çok çeğiştiren, zemmeden.

Taharet: Temizlik, temizlenmek.

Tahir: 1- Temiz. 2- Abdest ve guslü bozan şeylerden uzak olma. 3- Erkek adı.

Tahur Tahure): Çok temiz, temizleyici.

Tarik: Yol.

Tar-ü mar: Karmaşık, dağınık, perişan.

Teati: Birbirine verme, yetiştirme.

Tecella (Tecelli): 1- Görünme, belirme. 2- Kader, talih. 3- Tanrı'nın lütfuna erme. 4- Hak nurunun etkisiyle kamil kulların kalbinde ilahi sırların belirmesi hali.

Tecelligah: Tecelli yeri, görünme yeri.

Tefrik: Seçme, ayırma, ayırdetme.

Tekmil: 1- Kemale erdirmе, olgunlaştırma. 2- Bitirme, bitirilme, tamamlama, tamamlanma. 3- Eksiksiz, tam, bütün.

Temaşa: Bakıp seyretme.

Tesri: Hızlandırma, hızlandırılma, çabuklaştırılma.

Tesadüf: Rastgelme, rastlantı.

Teşni: Çok ayıp ve çirkin bulma, ayıplama.

Teşviş: Karıştırma, karmakarışık.

Tezvir: 1- Yalan dolan. 2- Ara bozmak ve kötülük amacıyla yapılan çekiştirme.

Tig: kılıç.

Tuba: 1- Güzellik, iyilik, hoşluk. 2- Rahatlık.

Türab: (Türab: toprak: Herkesin ayak toprağı anlamında alçakgönüllü olma.

Ukba: Ahiret, öbür dünya.

Urgan: Kalın ip.

Usul: Yol, yöntem, kaide, düzen.

Ülfet: 1- Alışma, kaynaşma. 2- Görüşme, konuşma. 3- Ahbaplık, dostluk. 4- Huy etme.

Ümmet: 1- Bir peygambere inanıp bağlanan topluluk. 2- Bir dille konuşan insanların hepsi.

Üryan (Uryan): Çıplak.

Vaaz: Din görevlisi vaizin dini konuşması.

Vaiz: Dini konuşma yapan görevli.

Vakıf-ı esrar: Sırrı bilmek, sırrına ermek.

Vesıl: 1- Erişen, ulaşan, kavuşan. 2- Hakk'a eren.

Vech: Yüz, surat, çehre.

Vuchullah: tanrı'nın yüzü.

Viran: 1- Yıkık, yıkılmış, harap, 2- Kederli, üzgün.

Visal: 1- Ulaşma, bitişme. 2- Sevgiliye kavuşma.

Vuslat: Bir şeye yetişmek, sevgiliye kavuşmak. Kadın adı.

Yahşi: İyi, güzel.

Yahte: 1- Oda. 2- Eş, benzer. 3- Küçük küp. 4- Kılıç kını.

Yekta: Tek, eşsiz, benzersiz. Erkek adı.

Yevmül: Gün. Örneğin, yevmül cuma: Cuma günü.

Yuğmak: Yıkamak, temizlemek.

Zahir: 1- Görünen, görünücü, açık belli; meydanda. 2- Elbette, kuşkusuz, öyledir ya. 3- Galiba, zannederim, umulur ki. 4- Görünüşe göre, anlaşılan, meğer. 5- Dış yüz, görünüş.

Zahit (Zahid) 1- Her türlü dünya nimeti ve zevke karşı nefsi-ni terbiye ederek kendini ibadete veren kimse. 2- Tevel-la ve teberra'dan habersiz; ham ruhlu, olgunlaşmamış kimse.

Zann: Zannedici, sanan; içkili, kuşkulu olma.

Zekat: İslamın beş şartından biri olan malın kırkta birini her yıl sadaka olarak dağıtmak.

Zencefil: Hindistan ve Malezya'da kalın ve yumuşak köksaplı bir bitki.

Zeval: 1- Yerinden ayrılıp gitme. 2- Zail olma, sona erme. 3- Güneş'in tepede başüstünde bulunduğu zaman, öğle vakti, saat tam 2.00.

Zikr: Anma, anılma.

Zina: Nikahsız çiftleşme.

Zinhar: Sakın! Asla! Olmaya ha! Aman!.

Ziyan: Zarar, kayıp, hasar.

Zor: sıkıntı, rahatsızlık.

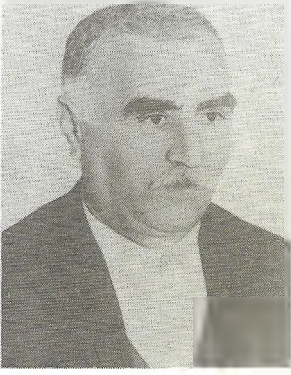
Zuhur: Görünme, meydana çıkma, başgösterme, türeme.

Zümre: Bölük, takım, cemaat, topluluk, sınıf, cins, grup.

ADİL ALİ ATALAY'IN'ın
CAN YAYINLARI Okurlarına Sunmuş Olduğu Kitaplar

- **Ehl-i Beyt'in Mucizeleri**
(Geliştirilmiş 4. Baskı 320 s. 1996) (Adil Ali Atalay)
- **Anadolum - Anadolum** (Şiir 192 s. 1975) Tükendi
- **Seyyid Nizamoğlu Divanı** (3. Baskı 302 s. 1990)
- **Kerbelâ ve Matem** (Yazı ve Şiir İlâveli 6. Baskı 384 s. 1996) (Adil Ali Atalay)
- **Abdal Musa Sultan ve Velayetnamesi**
(İlâveli 8. Baskı 192 s. 1996) (Adil Ali Atalay)
- **İnsanlığın Kemâlet Turu** (Levha)
- **Aşık Demani Baba Hayatı ve Şiirleri**
(64 s. 1982) Tükendi (Adil Ali Atalay)
- **Gülzar-ı Hasaneyn / Fazlullah Rahimi** (4. Baskı 464 s. 1996)
- **Gel Kendine Deli Gönül / A.A. Atalay** (4. Baskı 240 s. 1996)
- **Kurtuluş Savaşında Alevi -Bektaşiler / Baki Öz**
(Geliştirilmiş 7. Baskı 144 s. 1996)
- **Kur'anda Hikmet ve Tarihte Hakikat Kur'anda Hikmet**
İncil'de Hakikat Halil Öztoprak'ın Toplu Eserleri (192 s. 1990)
- **Şah İsmail Hatai / Nejat Birdoğan** (496 s. 1991)
- **Amasyalı Fedayı Baba Divanı / Abdullah Çelebi** (488 s. 1991)
- **Usul-u Kâfi / Tacettin Uluç** (272 s. 1994)
- **Faziletname / Yemini** (10. Baskı 160 s. 1996)
- **Yanık Bir Türküdür Sevdam / Metin Şimşek** (144 s. 1992)
- **Bir Tohum / Muharrem Atalay / Şiir 1992**
- **Noksani Baba / (Adil Ali Atalay)** (3. Baskı 144 s. 1996)
- **Kenzül - Mesaib KUMRU** (4. Baskı 416 s. 1996)
- **Tam Hüsnîye / A. A. Atalay** (6. Baskı 192 s. 1996)
- **Veli Baba Menakıbnamesi / Bedri Noyan**
(Dede Baba) (3. Baskı 304 s. 1996)
- **Gezdim / Erzurumlu Aşık Garip Bektas** (144 s. 1993)
- **İnançta Devrim / Mehmet Dişkıran** (3. Baskı 240 s. 1996)
- **Kerbelâ'nın İntikamı Müseyib Gazi** (3. Baskı 224 s. 1996)
- **...Ve Hidayete Erdim / Dr. M. Et/Ticani** (3. Baskı 208 s. 1996)
- **İmam Cafer-i Sadık Buyruğu /A.A. Atalay** (6. Baskı 288 s. 1996)
- **Hanedan-ı Ehlibeyt Neden Hor Görüldü?**
Ali Ağa Varlık (4. Baskı 240 s. 1996)
- **Binboğalı Kökçüler / Batasica Hektor /**
Süleyman Çiltaş (736 s. 19993)
- **Gölgesiz Işıklar I- Alevilik ve Öncesi /**
Mahmut Reyhani (2. Baskı 176 s. 1995)
- **Ehl-i Beyt'ten Bir Deste Gül /**
Gürcü ve Erdal Doğan (272 s. 1994)

- **Cabbar Kulu** (Adil Ali Atalay) (3. Baskı 96 s. 1996)
- **Gönlün Dili Bahçenin Gülü/** Durmuş Günel (160 s. 1995)
- **Gölgesiz Işıklar II - Tarihte Aleviler** (192 s. 1995)
- **Dede Korkut ve Ahmet Yesevi'den Günümüze Ünlü Alevi Ozanlar /** Mehmet Şimşek (2. Baskı 240 s. 1996)
- **Binbir Çiçek Mozaigi Alevilik /** Lütfi Kaleli (448 s. 1995)
- **Atatürk'ün Anadolu'ya Gönderiliş Olayının İçyüzü** Baki Öz (3. Baskı 176 s. 1996)
- **Bektaşilik Alevilik Nedir?/** Doç. Dr. Bedri Noyan (2. Baskı 640 s. 1996)
- **Alevilik İle İlgili Osmanlı Belgeleri /** Baki Öz (2. Baskı 304 s. 1996)
- **Kul Himmet Üstadım /** İbrahim Aslanoğlu (176 s. 1995)
- **Allah Hedef Can Nokta /** Ali Ağa Varlık (2. Baskı 160 s. 1996)
- **Eba Müslüm'ün Tabutu /** A. Mesruri Geda (2. Baskı 184 s. 1996)
- **Hız. Betül Fatıma Anamız /** A. A. Atalay (2. Baskı 272 s. 1996)
- **Hacı Bektaş Veli FEVAİD (Yararlı Öğütler)/** Baki Öz (2. Baskı 96 s. 1996)
- **Tanrı İnsan/** Lütfi Kaleli (240 s. 1996)
- **Atatürk'ün Düşünce Yapısının Oluşumu/** Baki Öz (304 s. 1996)
- **İslam Dünyası ve Kemalizm /** Baki Öz (160 s. 1996)
- **Lâ Feta İllâ Ali Lâ Seyfe İllâ Zülfikar /** Mehmet Diskiran (144 s. 1996)
- **Atatürk'ün Düzeni /** Baki Öz (320 s. 1996)
- **Hülya ile Yadigar - Sıla mı Gurbet, Gurbet mi Sıla** A. A. Atalay (80 s. 1996)
- **Kur'andaki Sünnet Ehl-i Beyte Gönül Verenlerin Yoludur** Dr. Muhammed Et-Tiycani Es-Semavi (240 s. 1996)
- **İlk Alevi Kimdir? -** Nasreddin Eskiocak (64 s. 1996)
- **Demir Baba Vilâyetnamesi -** Doç. Dr. Bedri Noyan (176 s. 1996)
- **Veysel Karani -** Mehmet Şimşek (216 s. 1996).
- **Hacı Bektaş-ı Veli Manzum Vilâyetnamesi** Doç. Dr. Bedri Noyan (448 s. 1996)
- **Alevi-Bektaşî Tarihi -** Burhan Kocadağ (272 s. 1996)
- **Aleviliğe İftiralarla Cevaplar -** Baki Öz (208 s. 1996)
- **Gerçek Tarihiyle Kuran'da 32 Peygamber ve İslam Dini** Emrullah Eraslan (480s. 1996))
- **Aşık İbreti Yayına Hazırlayan Adil Ali Atalay Vaktidolu** (208 s. 1996)
- **Hasret Türküleri -** Hacı Bektaş Şahin (80 s. 1996)



Yakın çevresinde Terzi Hıdır olarak bilinen ve asıl adı Hıdır Gürel olan Aşık İBRETTİ'nin değerli şiirleri ölümünden yirmi yıl sonra ilk kez elinizdeki bu kitapta okurlara sunulmuştur.

Ozan kendi kitabı için şiirseverlere şöyle sesleniyor:

*Kelimesi şifa bağışlar cana
Doğrudur bu sözüm yalan değildir
Al bu kitabımdan sende bir tane
Tereddiit edecek zaman değildir*

ISBN 975 - 7812 - 53 - 6

80000000

